

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/2116**z dnia 2 grudnia 2021 r.****w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2 i art. 322 ust. 1 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽³⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie Komisji z dnia 29 listopada 2017 r. zatytułowanym „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności” stwierdzono, że wspólna polityka rolna (WPR) powinna nadal zwiększać swoją gotowość do reagowania na przyszłe wyzwania i możliwości poprzez zwiększanie zatrudnienia, wzrostu gospodarczego i inwestycji, zwalczanie zmiany klimatu i dostosowywanie do niej oraz przekształcanie rezultatów badań naukowych i innowacji z rozwiązań teoretycznych w zastosowania praktyczne na polach i rynkach. WPR powinna ponadto stanowić odpowiedź na obawy obywateli co do zrównoważonego charakteru produkcji rolnej.
- (2) Zgodnie z art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przy wdrażaniu WPR należy uwzględnić cele Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych, w tym zobowiązania Unii w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i w zakresie współpracy na rzecz rozwoju.
- (3) Obecny model realizacji WPR oparty na zgodności powinien zostać dostosowany, aby zapewnić zwrócenie większej uwagi na rezultaty i realizację celów. Unia powinna zatem określić podstawowe cele polityki, rodzaje interwencji i podstawowe wymogi unijne, a jednocześnie przenieść większą odpowiedzialność i rozliczalność za osiągnięcie tych celów na państwa członkowskie. W związku z tym konieczne jest zapewnienie większej pomocniczości i elastyczności, aby w lepiej uwzględnić lokalne uwarunkowania i potrzeby. A zatem, zgodnie z nowym modelem realizacji WPR, państwa członkowskie powinny być odpowiedzialne za dostosowywanie interwencji WPR do swoich konkretnych potrzeb i podstawowych wymogów unijnych, aby w ten sposób maksymalizować swój wkład w osiągnięcie unijnych celów WPR. W celu dalszego zapewnienia wspólnego podejścia i równych warunków działania państwa członkowskie powinny również ustanowić i opracować ramy zgodności i kontroli dla beneficjentów, obejmujące m.in. zgodność z normami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz z wymogami podstawowymi w zakresie zarządzania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 41 z 1.2.2019, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 214.

⁽³⁾ Dz.U. C 86 z 7.3.2019, s. 173.

⁽⁴⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 2 grudnia 2021 r.

- (4) WPR obejmuje różne interwencje i środki, z których wiele jest objętych planami strategicznymi WPR, o których mowa w tytule III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽⁵⁾. Inne nadal oparte są na tradycyjnej logice zgodności. Aby przyczynić się do realizacji celów WPR, ważne jest zapewnienie finansowania wszystkich interwencji i środków. Ponieważ niektóre elementy zarówno tych interwencji, jak i środków są wspólne, ich finansowanie powinno być regulowane przez te same przepisy. W razie konieczności przepisy te powinny jednak pozwalać na ich zróżnicowane traktowanie. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽⁶⁾ reguluje funkcjonowanie dwóch europejskich funduszy rolnych, mianowicie Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Oba te fundusze powinny zostać utrzymane w niniejszym rozporządzeniu. Z uwagi na zakres obecnej reformy WPR należy zastąpić rozporządzenie (UE) nr 1306/2013.
- (5) Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”), w szczególności dotyczące zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi, funkcji akredytowanych jednostek i zasad budżetowych, powinny mieć zastosowanie do interwencji i środków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (6) W celu zharmonizowania wśród państw członkowskich praktyk w zakresie stosowania klauzuli dotyczącej siły wyższej niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać, w stosownych przypadkach, wyłączenia z przepisów WPR w przypadkach siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, a także zawierać niewyczerpujący wykaz możliwych przypadków siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, które byłyby uznawane przez właściwe organy krajowe. Właściwe organy krajowe powinny podejmować decyzje dotyczące siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie w odniesieniu do każdego przypadku, na podstawie odpowiednich dowodów.
- (7) Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać wyłączenia z przepisów WPR w przypadku siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, takich jak poważne zdarzenie pogodowe powodujące duże szkody w gospodarstwie beneficjenta w zakresie porównywalnym ze szkodami powstałymi wskutek poważnej klęski żywiołowej.
- (8) Wydatki w ramach WPR, w tym wydatki związane z interwencjami objętymi planami strategicznymi WPR na mocy tytułu III rozporządzenia (UE) 2021/2115, powinny być finansowane z budżetu ogólnego Unii (zwanego dalej „budżetem Unii”) – albo bezpośrednio w ramach EFRG i EFRROW, albo na zasadzie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Należy określić rodzaje wydatków, które mogą być finansowane z wykorzystaniem tych dwóch funduszy.
- (9) Aby osiągnąć cele WPR określone w art. 39 TFUE oraz zachować zgodność z zasadą zarządzania dzielonego, jak przewidziano w art. 63 rozporządzenia finansowego, państwa członkowskie powinny zapewnić funkcjonowanie niezbędnych systemów zarządzania. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem zawrzeć przepisy dotyczące wyznaczania jednostek zarządzających, a mianowicie właściwego organu, agencji płatniczej, jednostki koordynującej i jednostki certyfikującej.
- (10) Należy wprowadzić przepisy dotyczące akredytowania przez państwa członkowskie agencji płatniczych, wyznaczania i akredytowania jednostek koordynujących oraz określenia procedur dotyczących uzyskiwania deklaracji zarządczych, dokumentów dotyczących rozliczenia rocznego, rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i sprawozdań z realizacji celów, a także uzyskiwania certyfikacji systemów zarządzania i monitorowania, systemów sprawozdawczości, jak również zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych przez niezależne jednostki. Ponadto w celu zapewnienia przejrzystości systemu kontroli prowadzonych na poziomie krajowym, w szczególności w zakresie procedur dotyczących zezwoleń, zatwierdzania i wypłaty środków, oraz w celu zmniejszenia obciążeń

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

Komisji i państw członkowskich związanych z administracją i audytem, w przypadku gdy wymagana jest akredytacja każdej agencji płatniczej, należy ograniczyć liczbę organów i jednostek, którym przekazuje się te zadania, przy jednoczesnym poszanowaniu postanowień konstytucyjnych każdego z państw członkowskich. W przypadku gdy porządek konstytucyjny danego państwa członkowskiego przewiduje się regiony, to powinno ono mieć możliwość akredytowania – pod pewnymi warunkami – regionalnych agencji płatniczych.

- (11) W przypadku gdy państwo członkowskie akredytuje więcej niż jedną agencję płatniczą, powinno ono wyznaczyć jedną publiczną jednostkę koordynującą, aby zapewnić spójność zarządzania EFRG i EFRROW, kontakty między Komisją a poszczególnymi akredytowanymi agencjami płatniczymi oraz niezwłoczne przekazywanie wymaganych przez Komisję informacji dotyczących operacji poszczególnych agencji płatniczych. Jednostka koordynująca powinna również podejmować i koordynować działania w celu eliminowania niedociągnięć natury ogólnej występujących na poziomie krajowym, powinna na bieżąco informować Komisję o wszelkich podejmowanych w tym zakresie działaniach oraz powinna zapewnić zharmonizowane stosowanie przepisów unijnych, z uwzględnieniem wszelkich ograniczeń lub restrykcji wynikających z obowiązujących postanowień konstytucyjnych.
- (12) Zaangażowanie agencji płatniczych akredytowanych przez państwa członkowskie jest w ramach nowego modelu realizacji WPR zasadniczym warunkiem wstępnym uzyskania wystarczającej pewności, że cele ogólne i cele końcowe określone w odpowiednich planach strategicznych WPR zostaną osiągnięte za pomocą interwencji finansowanych z budżetu Unii. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem wyraźnie przewidzieć, że z budżetu Unii mogą być zwracane wyłącznie wydatki dokonane przez akredytowane agencje płatnicze. Ponadto wydatki na interwencje, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, finansowane przez Unię, powinny przynieść odpowiedni produkt w zakresie podstawowych wymogów unijnych i systemów zarządzania oraz powinny być z nimi zgodne.
- (13) Aby uzyskać orientację w zakresie publicznych i prywatnych jednostek certyfikujących i dysponować aktualnymi informacjami na temat aktualnie działających jednostek certyfikujących, Komisja powinna otrzymywać od państw członkowskich stosowne informacje i prowadzić aktualny rejestr tych jednostek. Aby Parlament Europejski również dysponował rzetelnymi i aktualnymi informacjami, niezbędne jest, aby Komisja co roku przekazywała mu wykaz wyznaczonych jednostek certyfikujących.
- (14) W kontekście przestrzegania dyscypliny budżetowej niezbędne jest określenie rocznego pułapu wydatków finansowanych przez EFRG z uwzględnieniem kwot maksymalnych ustalonych dla EFRG w wieloletnich ramach finansowych przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽⁸⁾.
- (15) Dyscyplina budżetowa wymaga również, aby roczny pułap wydatków finansowanych przez EFRG był przestrzegany w każdych okolicznościach oraz na każdym etapie procedury budżetowej i wykonywania budżetu. W związku z tym niezbędne jest, aby krajowy pułap dla płatności bezpośrednich dla każdego państwa członkowskiego, określony w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, był uważany za pułap finansowy dla takich bezpośrednich płatności dla danego państwa członkowskiego oraz aby zwroty tych płatności nie przekraczały tego pułapu finansowego.
- (16) Z myślą o zapewnieniu, aby kwoty przeznaczone na finansowanie WPR nie przekraczały rocznych pułapów, należy utrzymać mechanizm dyscypliny finansowej służący dostosowaniu poziomu wsparcia bezpośredniego. Aby wesprzeć sektor rolnictwa w przypadku zmian na rynku lub kryzysów mających wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych, należy utrzymywać rezerwę rolną. Art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego przewiduje, że środki, na które nie zaciągnięto zobowiązań, mogą być przenoszone wyłącznie na kolejny rok budżetowy w rozumieniu art. 9 rozporządzenia finansowego (zwany dalej „rokiem budżetowym”). Aby znacząco uprościć kwestię wdrażania dla beneficjentów i administracji krajowych, należy korzystać z mechanizmu przenoszenia, wykorzystując wszelkie kwoty niewykorzystane w ramach utworzonej w 2022 r. rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym. Do tego celu niezbędne jest umożliwienie, w drodze odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego, przenoszenia środków z rezerwy rolnej, na które nie zaciągnięto zobowiązań, na finansowanie rezerwy rolnej w kolejnych latach budżetowych do roku 2027. Ponadto niezbędne jest odstępstwo w odniesieniu do roku budżetowego 2022, ponieważ całkowitą niewykorzystaną kwotę rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnictwa dostępną na koniec roku budżetowego 2022 należy przenieść na rok budżetowy 2023 do odpowiedniej linii budżetowej nowej rezerwy rolnej ustanowionej na podstawie niniejszego rozporządzenia, bez zwracania jej peł-

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

nej kwoty do linii budżetowych obejmujących interwencje w formie płatności bezpośrednich w ramach planu strategicznego WPR. Niemniej jednak, aby zmaksymalizować kwoty, które zostaną zwrócone rolnikom w roku budżetowym 2023, wszystkie inne środki dostępne w ramach podpułapu EFRG na rok budżetowy 2023 określone w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2020/2093 powinny być w pierwszej kolejności wykorzystane na utworzenie nowej rezerwy rolnej w roku budżetowym 2023.

- (17) Aby uniknąć nakładania na administracje krajowe i rolników nadmiernych obciążeń administracyjnych oraz aby w możliwie największym stopniu uprościć procedury i ograniczyć złożoność formularzy wniosków o przyznanie pomocy, kwoty przeniesione z poprzedniego rolniczego roku budżetowego w ramach zastosowanej dyscypliny finansowej nie powinny być zwracane w przypadku gdy stosuje się dyscyplinę finansową przez drugi rok z rządu (rok N+1) lub w przypadku gdy ogólna kwota środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań, stanowi mniej niż 0,2 % pułapu rocznego EFRG.
- (18) Środki podjęte w celu określenia wkładu finansowego z EFRG i EFRROW na potrzeby obliczenia pułapów finansowych nie mają wpływu na kompetencje władzy budżetowej ustanowionej w TFUE. Środki te powinny zatem opierać się na pulach środków finansowych ustalonych zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽⁹⁾.
- (19) Dyscyplina budżetowa wymaga również stałego kontrolowania średniookresowej sytuacji budżetowej. Komisja powinna, w razie konieczności, zaproponować Parlamentowi Europejskiemu i Radzie odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby państwa członkowskie przestrzegały pułapów przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2020/2093. Ponadto Komisja powinna wykorzystywać w pełni i przez cały czas swoje uprawnienia w zakresie zarządzania w celu zapewnienia przestrzegania pułapu rocznego oraz, w razie konieczności, proponować Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź tylko Radzie, w zależności od potrzeb, odpowiednie środki mające na celu poprawę sytuacji budżetowej. Jeżeli na koniec roku budżetowego wnioski o zwrot przedstawione przez państwa członkowskie powodują przekroczenie pułapu rocznego, należy umożliwić Komisji podejmowanie środków umożliwiających tymczasowy podział dostępnych kwot pomiędzy państwa członkowskie proporcjonalnie do ich wniosków o zwrot, na podstawie których nie dokonano jeszcze wypłaty, a także umożliwić działania zapewniające przestrzeganie pułapu ustalonego na dany rok. Płatności na ten rok powinny zostać pokryte ze środków na następny rok budżetowy; należy także ostatecznie ustalić całkowitą kwotę finansowania unijnego przysługującą poszczególnym państwom członkowskim, jak również wyrównanie kwot, które miały zostać przekazane na rzecz państw członkowskich w celu zapewnienia przestrzegania ustalonej kwoty.
- (20) Wykonując budżet, Komisja powinna stosować system comiesięcznego wczesnego ostrzegania i monitorowania wydatków rolnych, tak aby – w przypadku pojawienia się ryzyka przekroczenia pułapu rocznego – mogła jak najszybciej podjąć odpowiednie środki w ramach swoich uprawnień w zakresie zarządzania oraz – gdyby wcześniejsze środki wydawały się niewystarczające – zaproponować inne środki. Okresowe sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady powinno zawierać porównanie zmian wydatków dokonanych do dnia sporządzenia tego sprawozdania z harmonogramem, a także powinno zawierać ocenę przewidywalnego wykonania budżetu do końca roku budżetowego.
- (21) W ramach EFRG środki finansowe niezbędne do pokrycia wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze powinny być przekazywane państwom członkowskim przez Komisję w formie zwrotów na podstawie zaksięgowanych wydatków dokonanych przez te agencje. W oczekiwaniu na zwroty w formie płatności miesięcznych państwa członkowskie powinny uruchamiać zasoby finansowe w zależności od potrzeb ich akredytowanych agencji płatniczych. W niniejszym rozporządzeniu należy wyraźnie określić, że państwa członkowskie oraz beneficjenci zaangażowani we wdrażanie WPR sami mają pokrywać swoje koszty administracyjne i koszty zatrudnienia.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

- (22) Aby Komisja dysponowała, w szczególności, środkami do zarządzania rynkami rolnymi, ułatwienia monitorowania wydatków rolnych oraz umożliwienia monitorowania zasobów rolnych w perspektywie średnio- i długoterminowej, w tym środkami odnoszącym się do środowiska i odporności na zmiany klimatu oraz postępów w realizacji istotnych unijnych celów końcowych, należy przewidzieć korzystanie z systemu agrometeorologicznego oraz zakup i poprawę jakości danych satelitarnych.
- (23) Komisja powinna dysponować środkami umożliwiającymi monitorowanie rynków z uwzględnieniem celów i zobowiązań Unii, w tym spójności polityki na rzecz rozwoju, przyczyniając się do przejrzystości rynków.
- (24) W odniesieniu do zarządzania finansami EFRROW należy wprowadzić przepisy dotyczące zobowiązań budżetowych, terminów, umorzenia i przerwania płatności. Interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich powinny być finansowane z budżetu Unii na podstawie zobowiązań w ratach rocznych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z przewidzianych unijnych środków finansowych od momentu zatwierdzenia planów strategicznych WPR. Niezbędne jest zatem ustanowienie odpowiednio ograniczonego systemu płatności zaliczkowych, aby zapewnić stały przepływ środków finansowych umożliwiający terminowe dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów w ramach interwencji.
- (25) Poza płatnościami zaliczkowymi, konieczne jest rozróżnienie pomiędzy dokonywanymi przez Komisję dla akredytowanych agencji płatniczych płatnościami okresowymi a płatnościami sald należy wyróżnić i. Niezbędne jest także określenie szczegółowych zasad dotyczących tych płatności. Zasada automatycznego umarzania powinna pomóc w przyspieszeniu realizacji interwencji i przyczynić się do należytego zarządzania finansami. Przepisy regulujące krajowe ramy państw członkowskich w odniesieniu do interwencji regionalnych określone w rozporządzeniu (UE) 2021/2115 dają również państwom członkowskim narzędzie służące zapewnieniu realizacji i należytego zarządzania finansami.
- (26) Państwa członkowskie powinny zapewnić, by pomoc unijna była wypłacana beneficjentom w odpowiednim terminie, tak aby mogła ona zostać efektywnie wykorzystana. Niezachowanie przez państwa członkowskie terminów płatności określonych w prawie Unii mogłoby tworzyć poważne problemy dla beneficjentów i stanowić zagrożenie dla jednoroczności budżetu Unii. Dlatego też wydatki dokonane z naruszeniem terminów płatności powinny zostać wyłączone z finansowania unijnego. Zgodnie z zasadą proporcjonalności Komisja powinna jednak mieć możliwość przewidywania wyjątków od tej ogólnej zasady w odniesieniu do EFRG i EFRROW.
- (27) Przy wypełnianiu swoich obowiązków związanych z wykonywaniem budżetu Unii Komisja powinna przestrzegać zasady proporcjonalności określonej w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Konieczne jest również, by uzgodnienia dotyczące wdrażania i wykorzystania EFRG i EFRROW były zgodne z zasadą proporcjonalności i uwzględniały ogólny cel, jakim jest zmniejszenie administracyjnych obciążeń jednostek zaangażowanych w zarządzanie programami i kontrolę nad nimi.
- (28) Zgodnie ze strukturą i głównymi cechami nowego modelu realizacji WPR kwalifikowalność płatności dokonywanych przez państwa członkowskie w ramach finansowania unijnego nie powinna już zależeć od legalności i prawidłowości płatności na rzecz indywidualnych beneficjentów. Zamiast tego, w przypadku rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, i bez uszczerbku dla szczególnych zasad kwalifikowalności dotyczących płatności specyficznej w odniesieniu do bawelny określonych w tym rozporządzeniu, płatności państw członkowskich powinny być uznawane za kwalifikowalne, jeżeli można im przypisać odpowiedni produkt i jeżeli są zgodne z mającymi zastosowanie podstawowymi wymogami unijnymi.
- (29) Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 przewiduje zmniejszenia i zawieszenia płatności miesięcznych lub płatności okresowych w celu wsparcia kontroli legalności i prawidłowości. W nowym modelu realizacji WPR narzędzia te powinny służyć jako wsparcie realizacji opartej na realizacji celów. Należy także doprecyzować różnicę między zmniejszeniami a zawieszeniami.
- (30) Należy zoptymalizować procedurę zmniejszania płatności EFRG w związku z przekraczaniem pułapów finansowych określonych w prawie Unii i ujednolicić ją z procedurą zmniejszania płatności EFRROW w tym kontekście.

- (31) Do dnia 15 lutego każdego roku państwa członkowskie powinny przysyłać Komisji roczne sprawozdania finansowe, roczne sprawozdania z realizacji celów planu strategicznego WPR, roczne podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i deklaracje zarządcze. W przypadku gdy dokumenty te nie zostaną przesłane, tym samym uniemożliwiając Komisji przeprowadzenie rozliczenia rachunków danej agencji płatniczej lub weryfikacji kwalifikowalności wydatków w stosunku do zgłoszonych produktów, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia miesięcznych płatności i przzerwania kwartalnych zwrotów do czasu otrzymania zaległych dokumentów.
- (32) Należy wprowadzić nowy rodzaj zawieszenia płatności w przypadku rażąco niskiego poziomu produktów. W przypadku rażąco niskiego poziomu zgłoszonych produktów w porównaniu z zadeklarowanymi wydatkami oraz w przypadku gdy państwa członkowskie nie mogą przedstawić uzasadnionych powodów tej sytuacji, Komisja, poza zmniejszeniem wydatków na rolniczy rok budżetowy N-1, powinna mieć możliwość zawieszenia przyszłych wydatków związanych z interwencją, w przypadku której odnotowano rażąco niski poziom produktów. Takie zawieszenia powinny podlegać zatwierdzeniu w decyzji dotyczącej rocznego rozliczenia z realizacji celów.
- (33) Komisja powinna również mieć możliwość zawieszenia płatności w odniesieniu do wieloletniego monitorowania realizacji celów. W związku z tym w przypadkach opóźnionych lub niewystarczających postępów w osiągnięciu celów końcowych określonych w planie strategicznym WPR państwa członkowskiego, w odniesieniu do których dane państwo członkowskie nie może przedstawić uzasadnionych powodów zaistniałej sytuacji, Komisja powinna mieć możliwość zwrócenia się do danego państwa członkowskiego o podjęcie niezbędnych działań naprawczych zgodnie z planem działania, który ma zostać opracowany w porozumieniu z Komisją, zawierającym jasno określone wskaźniki postępów wraz z harmonogramem postępów. Jeżeli dane państwo członkowskie nie przedłoży lub nie wdroży planu działania, gdy plan działania jest wyraźnie niewystarczający do naprawienia sytuacji lub gdy nie został on zmieniony zgodnie z pisemnym wnioskiem Komisji, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności miesięcznych lub płatności okresowych. Komisja powinna wypłacić zawieszony kwoty, jeżeli na podstawie przeglądu realizacji celów lub na podstawie dobrowolnie złożonego przez państwo członkowskie w trakcie roku budżetowego zgłoszenia dotyczącego postępów we wdrażaniu planu działania i działań naprawczych podjętych w celu zaradzenia niedociągnięciom, stwierdzone zostaną zadowalające postępy w osiąganiu celów końcowych.
- (34) Biorąc pod uwagę konieczność przejścia na model wydajności ukierunkowany na wyniki, wezwanie przez Komisję do opracowania planu działania na rolniczy rok budżetowy 2025 nie powinno prowadzić do zawieszenia płatności przed przeglądem realizacji celów za rolniczy rok budżetowy 2026.
- (35) Podobnie jak to miało miejsce zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności, w przypadku poważnych niedociągnięć we właściwym funkcjonowaniu systemów zarządzania, w tym niezgodności z podstawowymi wymogami unijnymi i braku wiarygodności sprawozdawczości. Niezbędne jest jednak dokonanie przeglądu warunków zawieszenia płatności, aby zwiększyć efektywność mechanizmu. Konsekwencje finansowe takich zawiesznień powinny być określane w ramach procedury ad hoc dotyczącej oceny zgodności.
- (36) Płatności w ramach WPR przewidziane w prawie Unii powinny być przekazywane przez właściwe organy krajowe beneficjentom w pełnej wysokości.
- (37) Aby umożliwić ponowne wykorzystanie niektórych rodzajów dochodów związanych z WPR na cele WPR, powinny one zostać uznane za dochody przeznaczone na określony cel. Wykaz kwot zawarty w art. 43 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 należy zmienić, a przepisy te należy zharmonizować i połączyć z istniejącymi przepisami dotyczącymi dochodów przeznaczonych na określony cel.
- (38) Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 zawiera wykaz środków informacyjnych związanych z WPR wraz z ich celami i przepisy dotyczące finansowania tych środków oraz realizacji odpowiednich projektów. Przepisy szczegółowe dotyczące celów i rodzajów środków informacyjnych, jakie mają być finansowane, należy przenieść do niniejszego rozporządzenia.
- (39) Finansowanie środków i interwencji w ramach WPR w znacznym stopniu podlega zasadzie zarządzania dzielonego. W celu zapewnienia należytego zarządzania unijnymi środkami finansowymi Komisja powinna przeprowadzać kontrole zarządzania unijnymi środkami finansowymi przez organy państw członkowskich odpowiedzialne za dokonywanie płatności. Należy określić charakter kontroli, które mają być przeprowadzane przez Komisję, sprecyzować zakres zadań Komisji dotyczących wykonywania budżetu Unii oraz wyjaśnić obowiązki państw członkowskich w zakresie współpracy.

- (40) Aby umożliwić Komisji spełnienie jej obowiązku sprawdzania istnienia i właściwego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli wydatków unijnych w państwach członkowskich, należy wprowadzić przepisy umożliwiające przeprowadzanie kontroli – niezależnie od kontroli przeprowadzanych przez same państwa członkowskie – przez osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu, które w ramach wykonywania swojej pracy powinny mieć możliwość zwracania się o pomoc do państw członkowskich.
- (41) Niezbędne jest jak najszersze zastosowanie technologii informatycznych w celu wygenerowania informacji, które mają być przekazywane Komisji. Podczas przeprowadzania kontroli Komisja powinna posiadać pełny i natychmiastowy dostęp do informacji dotyczących wydatków, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej.
- (42) W celu zastosowania wymogów rozporządzenia finansowego w odniesieniu do wzajemnego uznawania wyników audytów oraz w celu zmniejszenia ryzyka pokrywania się audytów przeprowadzanych przez różne instytucje, a także w celu zminimalizowania kosztów kontroli i obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i państw członkowskich, należy ustanowić przepisy dotyczące podejścia opartego na zasadzie jednego audytu i zapewnić Komisji możliwość uzyskania pewności dzięki działaniom wiarygodnych jednostek certyfikujących, z należytym uwzględnieniem zasady jednego audytu i zasady proporcjonalności w odniesieniu do poziomu ryzyka dla budżetu Unii.
- (43) W odniesieniu do wdrożenia podejścia opartego na zasadzie jednego audytu, w ramach którego Komisja generalnie powinna czerpać wystarczającą pewność z pracy jednostek certyfikujących, z uwzględnieniem swojej oceny ryzyka w odniesieniu do potrzeby kontroli, którą powinna przeprowadzić w danym państwie członkowskim, Komisja powinna mieć możliwość przeprowadzania kontroli, jeżeli powiadomi ona dane państwo członkowskie, że nie może opierać się na pracach jednostki certyfikującej. Ponadto Komisja, w celu wykonywania swoich obowiązków wynikających z art. 317 TFUE, powinna mieć możliwość przeprowadzania kontroli, w przypadku gdy mogą występować poważne niedociągnięcia we właściwym funkcjonowaniu systemów zarządzania, które nie są usuwane przez to państwo członkowskie.
- (44) W celu ustanowienia finansowego powiązania między akredytowanymi agencjami płatniczymi a budżetem Unii Komisja powinna przeprowadzać coroczne rozliczenie rachunków tych agencji w ramach rocznego rozliczenia finansowego. Decyzja dotycząca rozliczenia rachunków powinna ograniczać się do kompletności, rzetelności i prawdziwości rachunków, natomiast nie powinna dotyczyć zgodności wydatków z prawem Unii.
- (45) Zgodnie z nowym modelem realizacji WPR należy ustanowić roczne rozliczenie z realizacji celów, które pozwoli zweryfikować kwalifikowalność wydatków w odniesieniu do zgłoszonych produktów. Aby zarządzić sytuacjom, w których zadeklarowanym wydatkom nie odpowiadają zgłoszone produkty, a państwa członkowskie nie mogą uzasadnić tych rozbieżności, należy przewidzieć mechanizm zmniejszenia płatności.
- (46) Komisja jest odpowiedzialna za wykonanie budżetu Unii we współpracy z państwami członkowskimi zgodnie z art. 317 TFUE. Komisja powinna zatem mieć możliwość decydowania, czy wydatki dokonane przez państwa członkowskie są zgodne z prawem Unii. Państwom członkowskim należy dać możliwość uzasadniania swoich decyzji o dokonywaniu płatności i umożliwić skorzystanie z procedury pojednawczej w przypadku braku porozumienia między nimi a Komisją. W celu zapewnienia państwom członkowskim bezpieczeństwa prawnego i finansowego w odniesieniu do wydatków dokonanych w przeszłości, należy określić okres, w którym Komisja będzie mogła podjąć decyzję w sprawie skutków finansowych stwierdzonej niezgodności.
- (47) Na mocy art. 9 rozporządzenia (UE) 2021/2115 państwa członkowskie są zobowiązane do wdrażania planów strategicznych WPR zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z art. 118 i 119 tego rozporządzenia. Ponieważ obowiązek ten jest jednym z podstawowych wymogów unijnych, Komisja powinna mieć możliwość – w przypadku gdy wykryte zostaną poważne niedociągnięcia we wdrażaniu przez państwo członkowskie jego planu strategicznego WPR – podjęcia decyzji o wyłączeniu z finansowania unijnego zagrożonych wydatków obciążonych takimi niedociągnięciami.
- (48) W celu ochrony interesów finansowych budżetu Unii państwa członkowskie powinny wprowadzić systemy umożliwiające im zapewnienie, by interwencje finansowane przez EFRG i EFRROW rzeczywiście miały miejsce i były poprawnie realizowane, przy jednoczesnym utrzymaniu obecnych, solidnych ram należytego zarządzania finansami. Systemy te powinny obejmować przeprowadzanie kontroli beneficjentów polegających na ocenie spełnienia przez nich kryteriów kwalifikowalności i innych warunków, a także wywiązywania się z obowiązków określonych w planach strategicznych WPR i mających zastosowanie przepisach unijnych.

- (49) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁰⁾ i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽¹¹⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96⁽¹²⁾ i (UE) 2017/1939⁽¹³⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych.

W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inne nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽¹⁴⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują unijne środki finansowe, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznawać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (50) Aby umożliwić OLAF wykonywanie jego uprawnień i zapewnić efektywną analizę przypadków nieprawidłowości, państwa członkowskie powinny posiadać systemy umożliwiające im przedkładanie Komisji sprawozdań na temat wykrytych nieprawidłowości oraz innych przypadków niezgodności z warunkami określonymi przez państwa członkowskie w planach strategicznych WPR, w tym nadużyć finansowych, a także na temat działań następczych oraz działań podjętych w następstwie dochodzeń prowadzonych przez OLAF. Aby zapewnić skuteczne badanie skarg dotyczących EFRG i EFRROW, państwa członkowskie powinny wprowadzić niezbędne mechanizmy.
- (51) Zgodnie z zasadą pomocniczości państwa członkowskie powinny badać, na wniosek Komisji, skargi złożone do Komisji w kwestiach objętych zakresem ich planów strategicznych WPR oraz informować Komisję o wynikach tych badań. Komisja powinna zapewnić podjęcie odpowiednich działań następczych w związku ze skargami złożonymi bezpośrednio do niej, z zachowaniem swobody decyzyjnej Komisji, jeśli chodzi o wybór spraw, które będzie analizować⁽¹⁵⁾.
- (52) Aby pomóc państwom członkowskim w zapewnieniu skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, Komisja powinna udostępnić im narzędzie do pozyskiwania danych w celu oceny ryzyka. Do 2025 r. Komisja powinna przedstawić sprawozdanie oceniające stosowanie jednolitego narzędzia do pozyskiwania danych i jego interoperacyjność z myślą o upowszechnieniu jego wykorzystania przez państwa członkowskie; do sprawozdania dołączone powinny być w razie potrzeby odpowiednie wnioski.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁵⁾ Zob. w szczególności: wyrok Trybunału z dnia 6 grudnia 1989 r. w sprawie C-329/88, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Grecyji, ECLI:EU:C:1989:618; wyrok Trybunału z dnia 1 czerwca 1994 r. w sprawie C-317/92, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Federalnej Niemiec, ECLI:EU:C:1994:212; wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 6 października 2009 r. w sprawie C-562/07, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii, ECLI:EU:C:2009:614; wyrok Sądu (druga izba) z dnia 14 września 1995 r. w sprawie T-571/93, Lefebvre frères et sœurs, GIE Fructifruit, Association des Mûrisseurs Indépendants oraz Star fruits Cie przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECLI:EU:T:1995:163; wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 19 maja 2009 r. w sprawie C-531/06, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej, ECLI:EU:C:2009:315.

- (53) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Przepisy te zostały zawarte w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w państwach członkowskich w zakresie zasady państwa prawnego, jako że poszanowanie tej zasady jest jednym z podstawowych warunków należytego zarządzania finansami i skutecznego finansowania unijnego.
- (54) Należy zapewnić, aby odmowa lub odzyskanie płatności wynikające z niezgodności z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych odzwierciedlały wagę takiej niezgodności i były zgodne z zasadą proporcjonalności, tak jak to wyrażono na przykład w odpowiednich wytycznych sporządzonych przez Komisję w odniesieniu do korekt finansowych, jakich należy dokonać w wydatkach finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego w przypadku niezgodności z takimi przepisami. Ponadto należy sprecyzować, że taka niezgodność ma wpływ na legalność i prawidłowość transakcji jedynie do kwoty pomocy, która nie jest wypłacana lub która ma zostać zwrócona.
- (55) Różnorodne przepisy w ramach prawodawstwa rolnego wymagają złożenia zabezpieczenia w celu zapewnienia płatności kwoty należnej w przypadku niewywiązania się z zobowiązania. Aby wzmocnić ramy prawne dotyczące zabezpieczeń, do wszystkich takich przepisów powinna mieć zastosowanie jedna horyzontalna zasada.
- (56) Państwa członkowskie powinny ustanowić i prowadzić zintegrowany system zarządzania i kontroli (zwany dalej „systemem zintegrowanym”) w odniesieniu do niektórych interwencji przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2021/2115 oraz w odniesieniu do środków, o których mowa w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013⁽¹⁶⁾ i rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013⁽¹⁷⁾. Aby poprawić skuteczność i monitorowanie wsparcia unijnego, państwa członkowskie należy upoważnić do korzystania z systemu zintegrowanego w odniesieniu do innych interwencji unijnych.
- (57) Aby zapewnić równe warunki działania dla wszystkich beneficjentów w poszczególnych państwach członkowskich, należy wprowadzić na szczeblu unijnym pewne ogólne zasady dotyczące kontroli i kar.
- (58) Należy zachować główne istniejące elementy systemu zintegrowanego, a w szczególności: przepisy dotyczące systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz wniosków o przyznanie pomocy z tytułu zwierząt, systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, systemu rejestracji tożsamości beneficjentów oraz systemu kontroli i kar. Państwa członkowskie powinny nadal korzystać z danych lub produktów informacyjnych dostarczanych przez program Copernicus, w uzupełnieniu technologii informacyjnych takich jak Galileo i EGNOS, aby zapewnić dostępność kompleksowych i porównywalnych danych na całym obszarze Unii w celu monitorowania polityki rolno-środowiskowo-klimatycznej, m.in. pod kątem wpływu WPR, realizacji celów środowiskowych i postępów w realizacji unijnych celów końcowych, oraz w celu zwiększenia wykorzystania pełnych, bezpłatnych i otwartych danych i informacji uzyskanych przez satelity Sentinel systemu Copernicus i w ramach usług programu Copernicus. W tym celu system zintegrowany powinien obejmować również system monitorowania obszarów.
- (59) System zintegrowany, jako jeden z systemów zarządzania niezbędnych do wdrożenia WPR, powinien zapewniać wiarygodność i weryfikowalność danych zagregowanych ujętych w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów. Zważywszy na znaczenie prawidłowego funkcjonowania systemu zintegrowanego, należy określić wymagania dotyczące jakości. Państwa członkowskie powinny przeprowadzać coroczną ocenę jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów. Państwa członkowskie powinny również eliminować wszelkie niedociągnięcia i na wniosek Komisji opracować plan działania.
- (60) W komunikatach Komisji pt. „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności”, „Europejski Zielony Ład”, „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” oraz „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” za strategiczną orientację przyszłej WPR uznano zwiększanie troski o środowisko, intensyfikację działań w dziedzinie klimatu oraz udział w realizacji unijnych celów ogólnych i celów końcowych związanych ze środowiskiem i klimatem. Dlatego też niezbędne stało się dzielenie się danymi pochodzącymi z systemu identyfikacji działek rolnych oraz innych

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

danych pochodzących z zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli do celów związanych ze środowiskiem i klimatem na poziomie krajowym i unijnym. Należy zatem przewidzieć przepisy dotyczące dzielenia się przez organy publiczne państw członkowskich między sobą oraz z instytucjami i organami unijnymi danymi zgromadzonymi za pośrednictwem systemu zintegrowanego, które mają znaczenie do celów związanych ze środowiskiem i klimatem. Aby zwiększyć efektywność wykorzystywania danych, którymi dysponują różne organy publiczne, w celu tworzenia europejskich statystyk, należy również przewidzieć, że dane pochodzące z systemu zintegrowanego mają być udostępniane do celów statystycznych podmiotom wchodzącym w skład europejskiego systemu statystycznego.

- (61) Bardzo skutecznym środkiem nadzoru nad transakcjami stanowiącymi część systemu finansowania przez EFRG może być kontrola dokumentów biznesowych przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności. Kontrola taka jest uzupełnieniem innych kontroli prowadzonych już przez państwa członkowskie. Ponadto przepisy krajowe dotyczące takiej kontroli powinny móc mieć szerszy zakres niż przewidziany w prawie Unii.
- (62) Wybór dokumentów, które mają stanowić podstawę takiej kontroli, powinien umożliwiać przeprowadzenie pełnej kontroli. Wybór przedsiębiorstw poddawanych kontroli powinien być uzależniony od charakteru transakcji objętych zakresem ich odpowiedzialności, a wybór z poszczególnych sektorów przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności powinien być dokonany w zależności od ich finansowego znaczenia w systemie finansowania przez EFRG.
- (63) Niezbędne jest określenie zakresu uprawnień urzędników odpowiedzialnych za przeprowadzanie kontroli i obowiązków przedsiębiorstw w zakresie udostępniania dokumentów biznesowych takim urzędnikom na określony okres, a także dostarczania wszelkich informacji, jakich ci urzędnicy mogą od nich żądać. Należy również umożliwić zajęcie dokumentów biznesowych w określonych przypadkach.
- (64) Ze względu na międzynarodową strukturę handlu rolnego oraz mając na uwadze prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, niezbędne jest zorganizowanie współpracy między państwami członkowskimi. Niezbędne jest również utworzenie na poziomie Unii scentralizowanego systemu dokumentacji dotyczącej przedsiębiorstw z siedzibą w państwach trzecich otrzymujących lub dokonujących płatności.
- (65) Chociaż państwa członkowskie są odpowiedzialne za przyjmowanie swoich programów kontroli, powinny one przekazywać te programy Komisji, tak aby mogła ona wypełniać swoją funkcję nadzorczą i koordynacyjną, zapewniając przyjmowanie programów na podstawie odpowiednich kryteriów oraz gwarantując skoncentrowanie kontroli na sektorach lub przedsiębiorstwach, w odniesieniu do których istnieje duże ryzyko nadużyć finansowych. Istotne jest, aby każde państwo członkowskie wyznaczyło podmiot lub podmioty odpowiedzialne za monitorowanie i koordynowanie kontroli dokumentów biznesowych. Te wyznaczone podmioty powinny być niezależne od jednostek przeprowadzających kontrole przed dokonaniem płatności. Informacje zgromadzone podczas takich kontroli powinny podlegać obowiązkowi zachowania tajemnicy służbowej.
- (66) Warunkowość stanowi istotny element WPR gwarantujący, że płatności wspierają wysoki stopień zrównoważoności oraz zapewniają równe warunki działania rolnikom w ramach państw członkowskich i w ramach Unii, w szczególności w odniesieniu do elementów społecznych, środowiskowych i klimatycznych WPR, ale też elementów dotyczących zdrowia publicznego oraz dobrostanu zwierząt. Oznacza to, że należy prowadzić kontrole, a w stosownych przypadkach stosować kary, aby zapewnić skuteczność systemu warunkowości. Aby zapewnić takie równe warunki działania wszystkim beneficjentom w różnych państwach członkowskich, na poziomie Unii należy wprowadzić pewne ogólne przepisy dotyczące warunkowości oraz kontroli i kar związanych z ich nieprzestrzeganiem.
- (67) Aby zapewnić zharmonizowane egzekwowanie przez państwa członkowskie warunkowości, należy przewidzieć minimalny poziom kontroli na poziomie Unii, natomiast organizacja właściwych organów kontroli i samych kontroli powinna pozostawać w gestii państw członkowskich.
- (68) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość określania szczegółów dotyczących kar, przy czym kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz pozostawać bez uszczerbku dla innych kar przewidzianych w prawie Unii lub prawie krajowym. Aby zapewnić proporcjonalność, skuteczność i efekt odstraszający kar, należy określić zasady ich stosowania i obliczania ich wysokości. Biorąc pod uwagę wyrok Trybunału Sprawiedli-

wości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) w sprawie C-361/19 ⁽¹⁸⁾, aby zapewnić powiązanie między zachowaniem rolnika a karą, należy przewidzieć, że co do zasady wysokość kary powinna być obliczana na podstawie płatności, które zostały lub które mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym dana niezgodność wystąpiła. Niemniej jednak, gdy charakter stwierdzonej niezgodności nie pozwala na ustalenie roku, w którym dana niezgodność wystąpiła, aby zapewnić skuteczność systemu kar, należy określić, że w takich przypadkach wysokość kary oblicza się na podstawie płatności, które zostały lub które mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym dana niezgodność została stwierdzona. W celu zapewnienia skutecznego i spójnego podejścia ze strony państw członkowskich niezbędne jest określenie na poziomie unijnym minimalnej stawki kary w przypadku niezgodności. Takie stawki minimalne powinny być stosowane przez państwa członkowskie z uwzględnieniem powagi, zakresu, stałego lub powtarzającego się charakteru stwierdzonej niezgodności oraz tego, czy miała ona charakter umyślny. W celu zapewnienia proporcjonalności kar, państwa członkowskie powinny przewidzieć brak stosowania kar w przypadku gdy niezgodność nie wywiera konsekwencji lub wywiera jedynie nieistotne konsekwencje na osiągnięcie celu normy lub wymogu, których dotyczy niezgodność, oraz powinny utworzyć mechanizm informacyjny w celu informowania beneficjentów o wykrytej niezgodności i możliwych działaniach naprawczych.

- (69) Mechanizm warunkowości społecznej powinien opierać się na procedurach egzekwowania realizowanych przez właściwe organy lub jednostki odpowiedzialne za kontrolę i egzekwowanie przepisów dotyczących pracy i zatrudnienia oraz mających zastosowanie norm pracy. Takie procedury egzekwowania mogą przyjmować różne formy w zależności od systemu krajowego. O wynikach kontroli i procedur egzekwowania należy informować agencje płatnicze wraz z zawierającą klasyfikację oceną wagi naruszenia odpowiednich przepisów.
- (70) Stosując mechanizm warunkowości społecznej w planach strategicznych WPR oraz w odpowiednich umowach między agencjami płatniczymi a organami lub jednostkami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia oraz mających zastosowanie norm pracy, należy zwrócić szczególną uwagę na poszanowanie autonomii tych organów lub jednostek oraz na konkretny sposób, w jaki przepisy w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej oraz mające zastosowanie normy pracy są wdrażane i egzekwowane w poszczególnych państwach członkowskich. Mechanizm ten powinien pozostać niezależny od modeli społecznych stosowanych w poszczególnych państwach członkowskich i nie powinien naruszać funkcjonowania tych modeli, ani w żaden sposób wpływać na niezależność sądów. W tym celu należy zapewnić wyraźny rozdział zakresu odpowiedzialności między organami lub jednostkami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia oraz mających zastosowanie norm pracy z jednej strony, a agencjami płatniczymi z drugiej strony, przy czym agencje te są odpowiedzialne za dokonywanie płatności i stosowanie kar. Należy też zapewnić pełne poszanowanie autonomii partnerów społecznych, jak również ich prawa do prowadzenia negocjacji w sprawie układów zbiorowych i zawierania takich układów. Autonomię partnerów społecznych należy respektować również w przypadku, gdy są oni odpowiedzialni za przeprowadzanie kontroli warunków pracy.
- (71) Aby zapewnić harmonijną współpracę między Komisją a państwami członkowskimi w zakresie finansowania wydatków WPR, a w szczególności w celu umożliwienia Komisji monitorowania zarządzania finansami przez państwa członkowskie oraz rozliczania rachunków akredytowanych agencji płatniczych, niezbędne jest, aby państwa członkowskie zatrzymywały określone informacje i przekazywały je Komisji.
- (72) Do celów zestawiania danych, które mają zostać przesłane Komisji, oraz umożliwienia jej pełnego i natychmiastowego dostępu do danych związanych z wydatkami zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, należy przewidzieć odpowiednie przepisy dotyczące przedstawiania i przekazywania danych, w tym również przepisy dotyczące terminów.
- (73) Ponieważ stosowanie krajowych systemów kontroli i kontroli zgodności rozliczeń może być związane z danymi osobowymi lub chronionymi informacjami handlowymi, państwa członkowskie i Komisja powinny zapewnić poufność informacji otrzymywanych w tym kontekście.
- (74) Z myślą o zapewnieniu należytego zarządzania finansowego budżetem Unii oraz bezstronnego traktowania zarówno państw członkowskich, jak i beneficjentów, należy ustanowić przepisy dotyczące stosowania euro.
- (75) Kurs wymiany euro na waluty krajowe może zmieniać się w ciągu okresu, w którym realizowana jest dana operacja. Dlatego też kurs stosowany w odniesieniu do danych kwot powinien być ustalany przy uwzględnieniu zdarzenia, za pomocą którego osiągnięty zostaje cel ekonomiczny danej operacji. Należy zastosować kurs wymiany, który obowiązuje w dniu, w którym zdarzenie to ma miejsce. Należy określić to zdarzenie (termin operacyjny) lub odstąpienie od jego stosowania, przestrzegając pewnych kryteriów, w szczególności odnoszących się do szybkości, z jaką zacho-

⁽¹⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 stycznia 2021 r., *De Ruiter vof przeciwko Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*, C-361/19, ECLI:EU:C:2021:71.

dzą zmiany kursów wymiany. Należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące wyjątkowych sytuacji monetarnych zachodzących w Unii albo na rynku światowym i wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania mechanizmów ustanowionych w ramach WPR.

- (76) Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, powinny mieć możliwość dokonywania płatności z tytułu wydatków wynikających z prawodawstwa WPR w euro, a nie w walucie krajowej. Należy ustanowić szczególne przepisy w celu zapewnienia, aby możliwość ta nie prowadziła do nieuzasadnionej korzyści dla stron dokonujących płatności lub otrzymujących płatność.
- (77) Prawo Unii dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, a w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽¹⁹⁾ oraz (UE) 2018/1725 ⁽²⁰⁾ powinny mieć zastosowanie do gromadzenia danych osobowych przez państwa członkowskie i Komisję do celów realizacji przez nie odpowiednich obowiązków w zakresie zarządzania, kontroli, audytu, monitorowania i ewaluacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (78) Publikowanie nazw lub nazwisk beneficjentów EFRG i EFRROW stanowi środek wzmocnienia publicznej kontroli ich wykorzystania i jest niezbędne do zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony interesów finansowych Unii. Osiąga się to częściowo przez zapobiegawcze i odstrasżające skutki takiego publikowania, częściowo poprzez zniechęcanie indywidualnych beneficjentów do nieprawidłowych zachowań, a częściowo również poprzez zwiększanie osobistej odpowiedzialności rolników za wykorzystanie otrzymanych publicznych środków finansowych. Publikowanie odnośnych informacji jest spójne z niedawnym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, a także z podejściem określonym w rozporządzeniu finansowym.
- (79) W tym kontekście należy odpowiednio uznać rolę odgrywaną przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez media i organizacje pozarządowe, oraz ich wkład we wzmacnianie administracyjnych ram kontrolnych służących zwalczaniu nadużyć finansowych i sprzeniewierania publicznych środków finansowych.
- (80) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ⁽²¹⁾ ustanawia przepisy, które zapewniają przejrzystość we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz przekazywaniu informacji na temat programów realizowanych w ramach tych funduszy. W celu zapewnienia spójności należy przewidzieć, by w stosownych przypadkach przepisy te miały również zastosowanie do beneficjentów interwencji w ramach EFRG i EFRROW.
- (81) Jeżeli osiągnięty ma zostać cel polegający na publicznej kontroli nad sposobem wykorzystania środków pieniężnych z EFRG i EFRROW, pewien zakres informacji o beneficjentach musi być przekazywany do wiadomości publicznej. Informacje te powinny obejmować dane dotyczące tożsamości beneficjenta, przyznanej kwoty pomocy, funduszu, z którego ona pochodzi, oraz ogólnego i szczegółowego celu danej operacji. Informacje te powinny być opublikowane w sposób, który w jak najmniejszym stopniu ingeruje w prawo beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego, a także w ich prawo do ochrony danych osobowych. Oba te prawa uznano w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (82) Uwzględniając potrzebę większej przejrzystości w odniesieniu do podziału środków na WPR z EFRROW i EFRG, w tym w odniesieniu do struktur własności beneficjentów WPR, wykaz beneficjentów funduszy WPR publikowany przez poszczególne państwa członkowskie ex post powinien również umożliwiać identyfikację grup przedsiębiorstw. Przyczyniłoby się to znacząco do monitorowania struktur własności i ułatwiło prowadzenie postępowań w sprawie potencjalnego niewłaściwego wykorzystania unijnych środków finansowych, konfliktów interesów i korupcji.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wspierania Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

- (83) Publikacja szczegółów dotyczących operacji uprawniających rolnika do otrzymania pomocy oraz dotyczących ogólnego i szczegółowego celu tej pomocy zapewnia społeczeństwu konkretne informacje o dotowanych działaniach i celu, na realizację którego pomoc ta została przyznana. Zapewnienie takiego nadzoru publicznego miałyby efekt zapobiegający i odstrasżający, a także pomogłoby chronić interesy finansowe Unii.
- (84) Publikacja tych informacji wraz z ogólnymi informacjami przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu zwiększa przejrzystość wykorzystania unijnych środków finansowych w ramach WPR, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia widoczności i zrozumienia tej polityki. Umożliwia to obywatelom większy udział w procesie decyzyjnym i zapewnia większą legitymizację, skuteczność i rozliczalność administracji względem obywateli. Ponadto umożliwi obywatelom zapoznanie się z konkretnymi przykładami dostarczania przez rolnictwo dóbr publicznych obywatelom, umacniając tym samym legitymizację pomocy krajowej i unijnej w sektorze rolnictwa.
- (85) W związku z powyższym należy uznać, że zapewnienie publikacji odpowiednich informacji nie wykracza poza to, co jest konieczne w społeczeństwie demokratycznym ze względu na potrzebę ochrony interesów finansowych Unii, jak również na nadrzędny cel w postaci publicznego nadzoru nad sposobem wykorzystywania środków pieniężnych z EFRG i EFRROW.
- (86) Aby spełnione zostały wymogi dotyczące ochrony danych, beneficjenci EFRG i EFRROW powinni być informowani o publikacji ich danych zanim do niej dojdzie. Powinni być oni również informowani o tym, że dane te mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich do celów związanych z ochroną interesów finansowych Unii. Ponadto beneficjentów należy informować o ich prawach wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 oraz o procedurach umożliwiających korzystanie z tych praw.
- (87) W celu uzupełnienia lub zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia Komisji należy przekazać uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽²²⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (88) Z myślą o zapewnieniu właściwego funkcjonowania agencji płatniczych i jednostek koordynujących, finansowania przez EFRG wydatków w zakresie interwencji publicznej i prawidłowego zarządzania środkami zapisanymi w budżecie Unii na EFRG, to przekazanie uprawnień powinno dotyczyć minimalnych wymogów w zakresie akredytacji agencji płatniczych oraz wyznaczania i akredytacji jednostek koordynujących, obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej oraz przepisów w zakresie obowiązków tych agencji związanych z zarządzaniem i kontrolą. Ponadto aby zapewnić spójne stosowanie dyscypliny finansowej w państwach członkowskich, to przekazanie uprawnień powinno też obejmować przepisy dotyczące obliczania dyscypliny finansowej, jaka ma być stosowana przez państwa członkowskie wobec rolników. Aby zapewnić właściwe zarządzanie wydatkami związanymi z interwencją publiczną, to przekazanie uprawnień powinno obejmować też rodzaje środków, które mają być finansowane z budżetu Unii w ramach interwencji publicznej, oraz warunki przyznawania zwrotów, warunki kwalifikowalności i metody obliczania na podstawie informacji rzeczywiście udokumentowanych przez agencje płatnicze, kwot ryczałtowych określonych przez Komisję lub kwot ryczałtowych lub kwot innych niż ryczałtowe przewidzianych w prawodawstwie rolnym w poszczególnych sektorach, ocenę operacji związanych z interwencją publiczną, środki, jakie należy podjąć w przypadku utraty lub obniżenia jakości produktów w ramach interwencji publicznej, jak również określenie kwot, jakie mają być finansowane.
- (89) Aby umożliwić Komisji kwalifikowanie do finansowania unijnego wydatków dokonywanych przed najwcześniejszą możliwą datą płatności lub po najpóźniejszej możliwej dacie płatności, przy jednoczesnym ograniczeniu wynikających z tego skutków finansowych, to przekazanie uprawnień powinno również obejmować odstąpienia od niekwalifikowalności płatności dokonywanych przez agencje płatnicze na rzecz beneficjentów przed najwcześniejszą możliwą datą płatności lub po najpóźniejszej możliwej dacie płatności. Ponadto, aby określić jasne zasady i warunki dla państw członkowskich, to przekazanie uprawnień powinno obejmować poziom zawieszenia płatności w związku z rozliczeniami rocznymi, a także poziom i okres zawieszenia płatności oraz warunki zwrotu lub zmniejszenia tych kwot w odniesieniu do wieloletniego monitorowania realizacji celów. To przekazanie uprawnień powinno również

⁽²²⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

obejmować interwencje lub środki, w odniesieniu do których państwa członkowskie mogą wypłacać zaliczki, w celu zapewnienia ciągłości w stosunku do przepisów określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013 i odpowiednich aktów wykonawczych i delegowanych, przy poszanowaniu limitów finansowych przewidzianych w art. 11 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego. Aby uwzględnić dochody zebrane przez agencje płatnicze i przeznaczone do budżetu Unii podczas dokonywania płatności na podstawie deklaracji wydatków przekazanych przez państwa członkowskie, to przekazanie uprawnień powinno też obejmować warunki, na jakich należy dokonywać potrąceń między niektórymi wydatkami a dochodami w ramach EFRG i EFRROW. Co więcej, aby umożliwić dokonanie sprawiedliwego podziału dostępnych środków między państwa członkowskie, to przekazanie uprawnień powinno obejmować metody postępowania mające zastosowanie do zobowiązań i płatności kwot, jeżeli do początku roku budżetowego nie przyjęto budżetu Unii lub jeżeli łączna kwota planowanych zobowiązań przekracza próg określony w art. 11 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

- (90) Aby zapewnić prawidłowe i efektywne stosowanie przepisów dotyczących kontroli na miejscu i dostępu do dokumentów i informacji, to przekazanie uprawnień powinno dodatkowo obejmować szczególne obowiązki państw członkowskich w odniesieniu do kontroli i dostępu do dokumentów i informacji, kryteria dotyczące uzasadnień przedstawianych przez państwa członkowskie oraz metody i kryteria stosowania zmniejszeń związanych z rocznym rozliczeniem z realizacji celów, a także kryteria i metody stosowania korekt finansowych w kontekście procedury kontroli zgodności rozliczeń.
- (91) Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego i efektywnego prowadzenia kontroli oraz weryfikowania warunków kwalifikowalności w efektywny, spójny i niedyskryminacyjny sposób, który chroni interesy finansowe Unii, w przypadku gdy wymaga tego właściwe zarządzanie systemem, to przekazanie uprawnień te powinno obejmować przepisy dotyczące dodatkowych wymogów w odniesieniu do procedur celnych, w szczególności procedur ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁽²³⁾. Aby zapewnić niedyskryminacyjne traktowanie, równość oraz poszanowanie zasady proporcjonalności przy składaniu zabezpieczenia, to przekazanie uprawnień powinno obejmować przepisy dotyczące zabezpieczeń, określające podmiot odpowiedzialny, w przypadku gdy obowiązek nie zostanie spełniony, określające szczególne sytuacje, w których właściwe organy mogą odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia, ustanawiające warunki mające zastosowanie do składanego zabezpieczenia i zabezpieczyciela oraz warunki złożenia i zwolnienia tego zabezpieczenia, ustanawiające szczególne warunki związane z zabezpieczeniem złożonym w związku zaliczkami, a także określające skutki nieprzestrzegania obowiązków, w odniesieniu do których złożono zabezpieczenie.
- (92) W odniesieniu do systemu zintegrowanego to przekazanie uprawnień powinno również obejmować przepisy dotyczące oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów, a także przepisy dotyczące systemu identyfikacji działek rolnych, systemu identyfikacji beneficjentów oraz systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności.
- (93) Co więcej, aby zareagować na zmiany w prawodawstwie rolnym dotyczącym poszczególnych sektorów i zapewnić efektywność systemu kontroli ex post, to przekazanie uprawnień powinno obejmować ustanowienie wykazu interwencji wyłączonych z kontroli transakcji. Aby zapewnić równe warunki działania dla państw członkowskich oraz skuteczność i odstraszący efekt systemu kar w ramach warunkowości i warunkowości społecznej, to przekazanie uprawnień powinno obejmować szczególne przepisy dotyczące stosowania i obliczania wysokości takich kar.
- (94) Ponadto, aby określić termin operacyjny lub ustalić go z powodów specyficznych dla organizacji danego rynku lub danej kwoty oraz aby uniknąć stosowania przez państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, różnych kursów wymiany przy rozliczaniu dochodów otrzymanych od beneficjentów lub pomocy wypłaconej beneficjentom w walucie innej niż euro, z jednej strony, i przy sporządzaniu deklaracji wydatków przez agencję płatniczą, z drugiej strony, to przekazanie uprawnień powinno obejmować przepisy dotyczące terminu operacyjnego i kursu wymiany, który mają stosować państwa członkowskie nieużywające euro, oraz kursu wymiany mającego zastosowanie przy sporządzaniu przez agencję płatniczą deklaracji wydatków i przy rejestrowaniu operacji przechowywania w magazynach państwowych na rachunkach agencji płatniczej. W celu zapobieżenia, aby wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutą krajową zagrażały stosowaniu prawa Unii, to przekazanie uprawnień powinno obejmować odstępstwa od zasad dotyczących korzystania z euro określonych w niniejszym rozporządzeniu.

⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

- (95) W celu zapewnienia sprawnego przejścia od przepisów ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013 do przepisów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu to przekazanie uprawnień powinno obejmować ustanowienie przepisów przejściowych.
- (96) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽²⁴⁾.
- (97) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny odnosić się do przepisów dotyczących procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji agencji płatniczych oraz wyznaczania i akredytacji jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru akredytacji agencji płatniczych; ustaleń i procedur dotyczących kontroli leżących u podstaw deklaracji zarządczej agencji płatniczych, a także jej struktury i formatu; funkcjonowania jednostki koordynującej oraz zgłaszania Komisji informacji przez tę jednostkę koordynującą; funkcjonowania jednostek certyfikujących, w tym kontroli, które mają być przeprowadzane, i jednostek podlegających tym kontrolom, jak również certyfikatów i sprawozdań, wraz z towarzyszącymi im dokumentami, które mają być sporządzane przez te jednostki.
- (98) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny też obejmować zasady audytu, na których oparte są opinie jednostek certyfikujących, w tym ocenę ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów audytowych, a także metody audytu, które mają być stosowane przy wydawaniu opinii przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.
- (99) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny także obejmować w kontekście procedury dyscypliny finansowej – ustalenie współczynnika korygującego dla interwencji w formie płatności bezpośrednich oraz jego dostosowywanie, jak również środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań przeniesionych zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego w celu finansowania tych interwencji; oraz w kontekście procedury dyscypliny budżetowej – tymczasowe ustalanie kwoty płatności oraz tymczasowy podział dostępnego budżetu między państwa członkowskie oraz ustalenie całkowitej kwoty finansowania unijnego w podziale na państwa członkowskie.
- (100) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować ustalanie kwot finansowania środków interwencji publicznej, przepisy dotyczące finansowania nabywania przez Komisję danych satelitarnych wymaganych dla potrzeb systemu monitorowania obszarów oraz działania podejmowane przez Komisję dzięki zastosowaniu technik teledetekcji używanych w ramach systemu monitorowania zasobów rolnych, procedurę dokonywania przez Komisję zakupu tych danych satelitarnych i systemu monitorowania zasobów rolnych, ramy dotyczące nabywania i doskonalenia oraz korzystania z danych satelitarnych oraz danych meteorologicznych, jak również mające zastosowanie terminy.
- (101) Ponadto uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować wyznaczenie okresów, w których akredytowane agencje płatnicze mają sporządzić i przekazać Komisji okresowe deklaracje wydatków odnoszących się do interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, jak również przyjmowanie przepisów w zakresie procedury i innych praktycznych ustaleń dotyczących właściwego funkcjonowania mechanizmów w zakresie terminów płatności; zawieszanie, a także zniesienie zawieszenia, oraz zmniejszenie płatności miesięcznych lub płatności okresowych dla państw członkowskich, a także ustanawianie przepisów dotyczących struktury planów działania i procedury ich opracowywania. Uprawnienia wykonawcze powinny także obejmować przepisy dotyczące prowadzenia przez agencje płatnicze osobnych ksiąg rachunkowych oraz szczegółowe warunki mające zastosowanie do informacji, które mają być wprowadzone do ksiąg rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze; przepisy, które są niezbędne i uzasadnione w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania szczególnych problemów w odniesieniu do okresów płatności i realizacji płatności zaliczkowych; zasady dotyczące finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania w magazynach państwowych, a także innych wydatków finansowanych z EFRG i EFRROW oraz warunki przeprowadzania procedury automatycznego umorzenia.

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (102) Dodatkowo uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować warunki, w jakich mają być przechowywane dokumenty i informacje związane z płatnościami; procedury dotyczące obowiązków w zakresie współpracy, których mają przestrzegać państwa członkowskie w odniesieniu do kontroli prowadzonych przez Komisję i dostępu do informacji; roczne rozliczenie finansowe, w tym przepisy dotyczące działań niezbędnych w celu przyjęcia i wdrożenia tych aktów wykonawczych, roczne rozliczenie z realizacji celów, w tym przepisy dotyczące działań niezbędnych w celu przyjęcia i wdrożenia tych aktów wykonawczych oraz wymianę informacji między Komisją a państwami członkowskimi, obowiązujące procedury i terminy, procedurę zgodności rozliczeń, w tym przepisy dotyczące działań niezbędnych w celu przyjęcia i wdrożenia tych aktów wykonawczych, wymianę informacji między Komisją a państwami członkowskimi oraz obowiązujące terminy i procedurę pojednawczą; przepisy dotyczące możliwości potrącania kwot wynikających z odzyskiwania nienależnych płatności oraz wyłączenie z finansowania unijnego kwot pokrywanych z budżetu Unii oraz formy powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią, jakie państwa członkowskie mają stosować w odniesieniu do odzyskiwania kwot w związku ze stwierdzeniem niezgodnością.
- (103) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować przepisy mające na celu osiągnięcie jednolitego stosowania obowiązków państw członkowskich w odniesieniu do ochrony finansowych interesów Unii oraz przepisy niezbędne do osiągnięcia jednolitego stosowania kontroli w Unii.
- (104) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny także obejmować formy zabezpieczeń, jakie mają być składane, oraz procedurę składania zabezpieczeń, ich przyjmowania oraz zastępowania pierwotnych zabezpieczeń; procedury w zakresie zwalniania zabezpieczeń oraz powiadomienia dokonywane przez państwa członkowskie lub Komisja w związku z zabezpieczeniami.
- (105) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny też obejmować przepisy dotyczące formy, treści i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji sprawozdań oceniających jakość systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzeznaczonych oraz systemu monitorowania obszarów, a także dotyczące działań naprawczych, jakie państwa członkowskie powinny wdrożyć w odniesieniu do stwierdzonych niedociągnięć tych systemów, a także podstawowe funkcje i przepisy dotyczące działania systemu wniosków o przyznanie pomocy oraz systemu monitorowania obszarów, w tym jego stopniowego wprowadzania.
- (106) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny dodatkowo obejmować przepisy niezbędne do jednolitego stosowania przepisów dotyczących kontroli dokumentów biznesowych. Powinny one również obejmować przepisy dotyczące przekazywania Komisji informacji przez państwa członkowskie oraz środki mające na celu zagwarantowanie stosowania prawa Unii, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą temu zagrażać.
- (107) Ponadto uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować przepisy dotyczące formy i harmonogramu publikacji danych beneficjentów EFRG i EFRROW, jednolitego stosowania obowiązku informowania beneficjentów, że dotyczące ich dane zostaną udostępnione publicznie, oraz współpracy między Komisją a państwami członkowskimi w kontekście publikacji danych beneficjentów EFRG i EFRROW.
- (108) Przy przyjmowaniu niektórych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradczą. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących obliczania kwot przez Komisję procedura doradcza umożliwi Komisji pełne przejście odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz zmierza do zwiększenia efektywności, przewidywalności oraz szybkości realizacji, przy zapewnianiu przestrzegania terminów oraz procedur budżetowych. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących płatności dokonywanych na rzecz państw członkowskich oraz działania procedury rozliczania rachunków oraz rocznego rozliczenia z realizacji celów procedura doradcza umożliwi Komisji pełne przejście odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz weryfikację rocznych sprawozdań finansowych krajowych agencji płatniczych w celu zatwierdzenia tych sprawozdań lub – w przypadku wydatków dokonanych niezgodnie z przepisami unijnymi – wyłączenia takich wydatków z finansowania unijnego. W przypadku przyjmowania innych aktów wykonawczych należy stosować procedurę sprawdzającą.

- (109) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze bez stosowania rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w odniesieniu do wyznaczania salda netto dostępnego na wydatki EFRG, a także określania płatności miesięcznych, jakich powinna ona dokonać na podstawie deklaracji wydatków państw członkowskich, oraz określania płatności dodatkowych lub potrąceń w kontekście procedury wypłacania płatności miesięcznych.
- (110) Należy zatem uchylić rozporządzenie (UE) nr 1306/2013.
- (111) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na powiązania między niniejszym rozporządzeniem a innymi instrumentami WPR oraz ograniczenia zasobów finansowych państw członkowskich, natomiast ze względu na wieloletnią gwarancję finansowania unijnego oraz skoncentrowanie się na priorytetach Unii możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (112) W celu zapewnienia sprawnego wdrożenia przewidzianych środków i pilny charakter przedmiotowych przepisów niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (WPR), zarządzania nią i monitorowania jej, w szczególności dotyczące:

- a) finansowania wydatków w ramach WPR;
- b) systemów zarządzania i kontroli, które mają być wprowadzone przez państwa członkowskie;
- c) procedur rozliczania i oceny zgodności.

Artykuł 2

Definicje

Dla potrzeb niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „nieprawidłowość” oznacza nieprawidłowość w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95;
- b) „systemy zarządzania” oznaczają jednostki zarządzające, o których mowa w tytule II rozdział II niniejszego rozporządzenia, a także podstawowe wymogi unijne, w tym obowiązki państw członkowskich związane ze skuteczną ochroną interesów finansowych Unii, o których mowa w art. 59 niniejszego rozporządzenia, a także z wdrożeniem, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 2021/2115, ich planów strategicznych WPR zatwierdzonych przez Komisję oraz system sprawozdawczości wprowadzony dla potrzeb rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 134 tego rozporządzenia;
- c) „podstawowe wymogi unijne” oznaczają wymogi określone w rozporządzeniu (UE) 2021/2115 oraz w niniejszym rozporządzeniu, w rozporządzeniu finansowym oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽²⁵⁾;

⁽²⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

- d) „poważne niedociągnięcia w prawidłowym funkcjonowaniu systemów zarządzania” oznaczają istnienie uchybienia uznanego za systemowe, biorąc pod uwagę jego powtarzalność, wagę i negatywny wpływ na prawidłowość deklaracji wydatków, sprawozdawczość dotyczącą realizacji celów lub przestrzeganie prawa Unii;
- e) „wskaźnik produktu” oznacza wskaźnik produktu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- f) „wskaźnik rezultatu” oznacza wskaźnik rezultatu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- g) „plan działania” oznacza – dla potrzeb art. 40 i 41 niniejszego rozporządzenia – plan ustanowiony przez państwo członkowskie na wniosek Komisji i w porozumieniu z nią, w przypadku stwierdzenia poważnych niedociągnięć we właściwym funkcjonowaniu systemów zarządzania tego państwa członkowskiego lub w okolicznościach, o których mowa w art. 135 rozporządzenia (UE) 2021/2115, zawierający niezbędne działania naprawcze i odpowiednie ramy czasowe wdrażania, zgodnie z art. 41 i 42 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Zwolnienia w przypadku wystąpienia siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności

1. Dla celów finansowania WPR, zarządzania nią i monitorowania jej siła wyższa i nadzwyczajne okoliczności mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:
  - a) poważna klęska żywiołowa lub poważne zdarzenie pogodowe powodujące duże szkody w gospodarstwie;
  - b) zniszczenie budynków inwentarskich w gospodarstwie w wyniku wypadku;
  - c) ognisko choroby epizootycznej, choroby roślin lub obecność agrofaga roślin dotykające, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
  - d) wywłaszczenie całości lub dużej części gospodarstwa, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku;
  - e) śmierć beneficjenta;
  - f) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu.
2. W przypadku gdy poważna klęska żywiołowa lub poważne zdarzenie pogodowe, o których mowa w ust. 1 lit. a), powoduje duże szkody na dokładnie określonym obszarze, dane państwo członkowskie może uznać cały taki obszar za poważnie dotknięty dużymi szkodami wskutek tej klęski lub zdarzenia.

TYTUŁ II

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE FUNDUSZY ROLNICZYCH

ROZDZIAŁ I

Fundusze rolnicze

Artykuł 4

Fundusze finansujące wydatki rolne

Finansowanie różnych interwencji i środków objętych zakresem WPR z budżetu ogólnego Unii (zwanego dalej „budżetem Unii”) odbywa się poprzez:

- a) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG);
- b) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Artykuł 5

Wydatki w ramach EFRG

1. EFRG wykonywany jest w ramach zarządzania dzielonego przez państwa członkowskie i Unię zgodnie z ust.2, albo w ramach zarządzania bezpośredniego zgodnie z ust. 3.
2. W ramach zarządzania dzielonego EFRG finansuje następujące wydatki:
  - a) środki mające na celu regulację lub wspieranie rynków rolnych, określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ⁽²⁶⁾;
  - b) wkład finansowy Unii na rzecz interwencji w niektórych sektorach, o których mowa w tytule III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115;
  - c) interwencje w formie płatności bezpośrednich dla rolników w ramach planu strategicznego WPR, o których to interwencjach mowa w art. 16 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
  - d) wkład finansowy Unii przeznaczony na środki informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych na rynku wewnętrznym Unii i w państwach trzecich, wdrażane przez państwa członkowskie i wybrane przez Komisję;
  - e) wkład finansowy Unii przeznaczony na szczególne środki w dziedzinie rolnictwa dla regionów najbardziej oddalonych w Unii określone w rozporządzeniu (UE) nr 228/2013, oraz na szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego określone w rozporządzeniu (UE) nr 229/2013.
3. W ramach zarządzania bezpośredniego EFRG finansuje następujące wydatki:
  - a) promocja produktów rolnych, realizowana bezpośrednio przez Komisję albo za pośrednictwem organizacji międzynarodowych;
  - b) środki wprowadzane zgodnie z prawem Unii mające na celu zapewnienie zachowania, opisu, gromadzenia i wykorzystania zasobów genetycznych w rolnictwie;
  - c) tworzenie i utrzymywanie systemów informacyjnych rachunkowości rolniczej;
  - d) systemy badań rolnych, w tym również badań w zakresie struktury gospodarstw rolnych.

Artykuł 6

Wydatki w ramach EFRROW

EFRROW wykonywany jest w ramach zarządzania dzielonego przez państwa członkowskie i Unię. EFRROW finansuje wkład finansowy Unii na rzecz interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w tytule III rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2115, określonych w planie strategicznym WPR, oraz na rzecz działań, o których mowa w art. 125 tego rozporządzenia.

Artykuł 7

Inne wydatki, w tym pomoc techniczna

Zarówno z EFRG, jak i z EFRROW można bezpośrednio finansować – z inicjatywy Komisji albo w jej imieniu – działania przygotowawcze, działania w zakresie monitorowania, wsparcia administracyjnego i technicznego oraz środki w zakresie ewaluacji, audytu i inspekcji wymagane do realizacji WPR. Obejmuje to w szczególności:

- a) środki wymagane do analizy, zarządzania, monitorowania, wymiany informacji oraz realizacji WPR, w tym oceny jej skutków, realizacji celów środowiskowych i postępów w osiąganiu unijnych celów końcowych, jak również środki odnoszące się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

- b) nabywanie przez Komisję danych satelitarnych wymaganych na potrzeby systemu monitorowania obszarów zgodnie z art. 24;
- c) działania podejmowane przez Komisję przy zastosowaniu technik teledetekcji używanych do monitorowania zasobów rolnych zgodnie z art. 25;
- d) środki wymagane do utrzymania i rozwoju metod i technicznych środków przekazu informacji, wzajemnej komunikacji, monitorowania i kontroli zarządzania finansowego środkami finansowymi wykorzystywanymi do finansowania WPR;
- e) dostarczanie informacji dotyczących WPR zgodnie z art. 46;
- f) badania dotyczące WPR i ewaluacje środków finansowanych przez EFRG i EFRROW, w tym doskonalenie metod ewaluacji i wymianę informacji na temat najlepszych praktyk w ramach WPR oraz konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami, jak również badania prowadzone we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI);
- g) w stosownych przypadkach – wkład na rzecz agencji wykonawczych utworzonych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 ⁽²⁷⁾ i działających w związku z WPR;
- h) wkład na rzecz środków związanych z rozpowszechnianiem informacji, zwiększaniem świadomości, promowaniem współpracy oraz wymianą doświadczeń z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami na poziomie Unii, wdrażanych w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, w tym środków polegających na tworzeniu sieci kontaktów między zainteresowanymi podmiotami;
- i) sieci informatyczne koncentrujące się na przetwarzaniu i wymianie informacji, w tym systemy informatyczne dla przedsiębiorstw niezbędne w związku z zarządzaniem WPR;
- j) środki wymagane do opracowywania, rejestracji oraz ochrony logo w ramach unijnych systemów jakości zgodnie z art. 44 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 ⁽²⁸⁾ oraz ochrony praw własności intelektualnej z nimi związanych, jak również do rozwijania niezbędnych technologii informacyjnych.

ROZDZIAŁ II

Jednostki zarządzające

Artykuł 8

Właściwy organ

1. Każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ na szczeblu ministerialnym odpowiedzialny za:
  - a) wydawanie, przegląd i cofanie akredytacji agencji płatniczych, o których mowa w art. 9 ust. 2;
  - b) wyznaczenie jednostki koordynującej, o której mowa w art. 10, oraz wydawanie, przegląd i cofanie jej akredytacji;
  - c) wyznaczanie i cofanie wyznaczenia jednostki certyfikującej, o której mowa w art. 12, oraz zapewnienie ciągłości w jej wyznaczaniu;
  - d) realizację zadań powierzonych właściwemu organowi na mocy niniejszego rozdziału.
2. Właściwy organ podejmuje, w drodze formalnego aktu, decyzję w sprawie wydania lub, po dokonaniu przeglądu, cofnięcia akredytacji agencji płatniczej oraz w sprawie wyznaczenia i akredytacji oraz cofnięcia akredytacji jednostki koordynującej na podstawie badania minimalnych wymogów, które mają zostać przyjęte przez Komisję zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. a).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi (Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1).

3. Właściwy organ w drodze formalnego aktu podejmuje decyzje w sprawie wyznaczenia i cofnięcia wyznaczenia jednostki certyfikującej przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości w jej wyznaczaniu.
4. Właściwy organ bezzwłocznie informuje Komisję o wszelkich akredytacjach i cofnięciach akredytacji agencji płatniczej, o wyznaczeniu i akredytacji oraz cofnięciu akredytacji jednostki koordynującej, jak również o wyznaczeniu i cofnięciu wyznaczenia jednostki certyfikującej.

Artykuł 9

Agencje płatnicze

1. Agencje płatnicze są jednostkami lub instytucjami państw członkowskich i – w stosownych przypadkach – ich regionów odpowiedzialnymi za zarządzanie wydatkami, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, oraz za ich kontrolę.

Z wyjątkiem dokonywania płatności agencje płatnicze mogą delegować wykonywanie zadań, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. Państwa członkowskie akredytują jako agencje płatnicze jednostki lub instytucje, które dysponują strukturą administracyjną i systemem kontroli wewnętrznej zapewniającymi wystarczające gwarancje, że płatności są dokonywane legalnie i prawidłowo i że są właściwie rozliczane. W tym celu agencje płatnicze muszą spełniać minimalne warunki w zakresie akredytacji w odniesieniu do struktury wewnętrznej, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitorowania określone przez Komisję zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. a).

Każde państwo członkowskie, biorąc pod uwagę swoje przepisy konstytucyjne, ogranicza liczbę akredytowanych agencji płatniczych:

- a) do jednej agencji płatniczej na poziomie krajowym lub, w stosownych przypadkach, do jednej agencji na region; oraz
- b) w przypadkach, w których agencje płatnicze funkcjonują wyłącznie na szczeblu krajowym – do jednej agencji płatniczej zarządzającej zarówno wydatkami w ramach EFRG, jak i wydatkami w ramach EFRROW.

W przypadku gdy agencje płatnicze ustanowiono na poziomie regionalnym, państwa członkowskie dodatkowo akredytują agencję płatniczą na poziomie krajowym dla systemów pomocy, którymi ze względu na ich charakter należy zarządzać na poziomie krajowym, albo powierzają zarządzanie tymi systemami swoim regionalnym agencjom płatniczym.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego niniejszego ustępu państwa członkowskie mogą utrzymać agencje płatnicze, które otrzymały akredytację przed dniem 15 października 2020 r., pod warunkiem że właściwy organ potwierdzi w drodze decyzji, o której mowa w art. 8 ust. 2, że spełniają one minimalne wymogi akredytacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Agencjom płatniczym, które nie zarządzały wydatkami w ramach EFRG lub EFRROW przez okres co najmniej trzech lat, cofa się akredytację.

Państwa członkowskie nie akredytują żadnej nowej dodatkowej agencji płatniczej po dniu 7 grudnia 2021 r., z wyjątkiem przypadków, o których mowa w akapicie drugim lit. a), w których, biorąc pod uwagę przepisy konstytucyjne, może zaistnieć konieczność utworzenia dodatkowych regionalnych agencji płatniczych.

3. Na potrzeby art. 63 ust. 5 i 6 rozporządzenia finansowego do dnia 15 lutego roku następującego po danym rolniczym roku budżetowym osoba kierująca akredytowaną agencją płatniczą sporządza i przekazuje Komisji następujące dokumenty:
  - a) roczne sprawozdanie finansowe dotyczące wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem zadań powierzonych tej akredytowanej agencji płatniczej, jak przewidziano w art. 63 ust. 5 lit. a) rozporządzenia finansowego, wraz z informacjami wymaganymi do rozliczenia zgodnie z art. 53 niniejszego rozporządzenia;
  - b) roczne sprawozdanie z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 niniejszego rozporządzenia i w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, wykazujące, że wydatki zostały dokonane zgodnie z art. 37 niniejszego rozporządzenia;

- c) roczne podsumowanie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli oraz analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach zarządzania, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych, jak przewidziano w art. 63 ust. 5 lit. b) rozporządzenia finansowego;
- d) deklarację zarządczą, o której mowa w art. 63 ust. 6 rozporządzenia finansowego, dotyczącą:
  - (i) prawidłowego przedstawienia, kompletności i rzetelności informacji, jak przewidziano w art. 63 ust. 6 lit. a) rozporządzenia finansowego,
  - (ii) prawidłowego funkcjonowania wprowadzonych systemów zarządzania – z wyjątkiem właściwego organu, o którym mowa w art. 8, jednostki koordynującej, o której mowa w art. 10, i jednostki certyfikującej, o której mowa w art. 12 niniejszego rozporządzenia – zapewniających, że wydatki zostały dokonane zgodnie z art. 37 niniejszego rozporządzenia, jak przewidziano w art. 63 ust. 6 lit. b) i c) rozporządzenia finansowego.

W wyjątkowych przypadkach Komisja może na wniosek danego państwa członkowskiego wydłużyć termin upływający 15 lutego, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, do dnia 1 marca, jak przewidziano w art. 63 ust. 7 akapit drugi rozporządzenia finansowego.

4. W przypadku gdy akredytowana agencja płatnicza nie spełnia jednego lub większej liczby minimalnych wymogów akredytacji, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, lub przestaje je spełniać, dane państwo członkowskie – działając z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji – cofa akredytację tej agencji płatniczej, chyba że agencja płatnicza wprowadzi niezbędne zmiany w terminie, który zostanie ustalony przez właściwy organ tego państwa członkowskiego w zależności od wagi problemu.

5. Agencje płatnicze zarządzają operacjami związanymi z interwencją publiczną, za które są odpowiedzialne, i zapewniają kontrolę tych operacji, a także przyjmują pełną odpowiedzialność w tym zakresie.

Jeżeli wsparcie jest udzielane za pośrednictwem instrumentu finansowego wdrażanego przez EBI lub inną międzynarodową instytucję finansową, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, agencja płatnicza opiera się na sprawozdaniu z kontroli potwierdzającym przedłożone wnioski o płatność. Instytucje te przedstawiają państwom członkowskim sprawozdanie z kontroli.

6. Na potrzeby art. 33 do dnia 30 czerwca 2030 r. sporządza się, zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu i art. 10 ust. 3, dodatkowe sprawozdanie z realizacji celów w odniesieniu do wydatków w ramach EFRROW obejmujące okres do dnia 31 grudnia 2029 r.

Artykuł 10

Jednostki koordynujące

1. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim akredytowano więcej niż jedną agencję płatniczą, państwo to wyznacza publiczną jednostkę koordynującą, której przydziela następujące zadania:

- a) gromadzenie informacji, które należy przedłożyć Komisji, i przesyłanie ich Komisji;
- b) przedłożenie Komisji rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 ust. 1 niniejszego rozporządzenia i w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- c) podejmowanie lub koordynowanie działań w celu eliminowania wszelkich niedociągnięć natury ogólnej oraz informowanie Komisji o wszelkich działaniach następczych;
- d) propagowanie oraz, w miarę możliwości, zapewnianie zharmonizowanego stosowania przepisów unijnych.

2. Państwo członkowskie przyznaje jednostce koordynującej specjalną akredytację w zakresie przetwarzania informacji o charakterze finansowym, o których mowa w ust. 1 lit. a).

3. Roczne sprawozdanie z realizacji celów, o którym mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, jest objęte zakresem opinii, o której mowa w art. 12 ust. 2, i jest przedkładane Komisji wraz z deklaracją zarządczą dotyczącą sporządzenia całego sprawozdania.

Artykuł 11

Uprawnienia Komisji w odniesieniu do agencji płatniczych i jednostek koordynujących

1. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania agencji płatniczych i jednostek koordynujących, o których mowa w art. 9 i 10, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102, uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące:

- a) minimalnych warunków akredytacji agencji płatniczych, o których mowa w art. 9 ust. 2 akapit pierwszy, oraz wyznaczania i akredytacji jednostek koordynujących, o których mowa w art. 10;
- b) obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej, jak również przepisów dotyczących zakresu ich obowiązków w dziedzinie zarządzania i kontroli.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji agencji płatniczych oraz wyznaczania i wydawania, cofania oraz przeglądu akredytacji jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru nad akredytacją agencji płatniczych;
- b) warunków i procedur dotyczących kontroli stanowiących podstawę deklaracji zarządczych agencji płatniczych, o których mowa w art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. d), a także jej struktury i formatu;
- c) funkcjonowania jednostki koordynującej i przekazywania informacji Komisji zgodnie z art. 10.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 12

Jednostki certyfikujące

1. Jednostką certyfikującą jest publiczny lub prywatny organ audytowy wyznaczona przez państwo członkowskie na co najmniej trzyletni okres, bez uszczerbku dla prawa krajowego. W przypadku gdy jest to prywatna jednostka audytowa i jeżeli wymagają tego mające zastosowanie przepisy unijne lub krajowe, jest on wybierany przez państwo członkowskie w drodze publicznej procedury przetargowej.

Państwo członkowskie, które wyznaczy więcej niż jedną jednostkę certyfikującą, może jednocześnie wyznaczyć publiczną jednostkę certyfikującą na szczeblu krajowym, która jest odpowiedzialna za koordynację.

2. Na potrzeby art. 63 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego jednostka certyfikująca wydaje opinię sporządzoną zgodnie z przyjętymi w skali międzynarodowej standardami audytu, w której stwierdza się, czy:

- a) sprawozdania finansowe przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji;
- b) prawidłowo funkcjonują wprowadzone systemy zarządzania państw członkowskich, w szczególności:
  - (i) jednostki zarządzające, o których mowa w art. 9 i 10 niniejszego rozporządzenia i w art. 123 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
  - (ii) podstawowe wymogi unijne;
  - (iii) system sprawozdawczości wprowadzony na potrzeby rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- c) prawidłowo funkcjonuje sprawozdawczość z realizacji celów w odniesieniu do wskaźników produktu w kontekście rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 54 niniejszego rozporządzenia, oraz sprawozdawczość z realizacji celów w odniesieniu do wskaźników rezultatu w kontekście wieloletniego monitorowania realizacji celów, o którym mowa w art. 128 rozporządzenia (UE) 2021/2115, wykazująca zgodność z art. 37 niniejszego rozporządzenia;

- d) wydatki na środki określone w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013 i (UE) nr 1308/2013 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 ⁽²⁹⁾, o których zwrot zwrócono się do Komisji, są dokonywane zgodnie z prawem i prawidłowo.

W opinii tej wskazuje się również, czy przeprowadzone badanie podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej, o której mowa w art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. d). Badanie obejmuje też analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach zarządzania w ramach audytu i kontroli, jak również podjętych lub planowanych przez agencję płatniczą działań naprawczych, o których mowa w art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. c).

Jeżeli wsparcie jest udzielane za pośrednictwem instrumentu finansowego, który jest wdrażany przez EBI lub inną międzynarodową instytucję finansową, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, jednostka certyfikująca opiera się na rocznym sprawozdaniu z audytu sporządzonym przez audytorów zewnętrznych tych instytucji. Instytucje te przedstawiają państwom członkowskim roczne sprawozdanie z audytu.

3. Jednostka certyfikująca musi dysponować niezbędną fachową wiedzą techniczną oraz wiedzą na temat WPR. Musi być niezależna operacyjnie zarówno od danej agencji płatniczej i jednostki koordynującej, jak również od właściwego organu, który akredytował tę agencję płatniczą, oraz od jednostek odpowiedzialnych za realizację i monitorowanie WPR.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące funkcjonowania jednostek certyfikujących, w tym przeprowadzanych kontroli oraz jednostek podlegających tym kontrolom, jak również certyfikatów i sprawozdań, które mają być sporządzane przez te jednostki, wraz z towarzyszącymi im dokumentami.

Akty wykonawcze określają również:

- a) zasady audytu, na których opierają się opinie jednostek certyfikujących, w tym ocenę ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów audytowych;
- b) metody audytu, które mają być stosowane przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu, w celu przedstawienia opinii.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 13

Wymiana najlepszych praktyk

Komisja wspiera wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do pracy jednostek zarządzających na podstawie niniejszego rozdziału.

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008 (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 56).

TYTUŁ III

ZARZĄDZANIE FINANSAMI EFRG I EFRROW

ROZDZIAŁ I

EFRG

Sekcja 1

Dyscyplina budżetowa*Artykuł 14***Pułap budżetowy**

1. Roczny pułap wydatków w ramach EFRG składa się z kwot maksymalnych ustalonych dla tego funduszu na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093.
2. W przypadku gdy prawo Unii przewiduje, że kwoty, o których mowa w ust. 1, mają być zmniejszone lub zwiększone o określone kwoty Komisja bez stosowania procedury, o której mowa w art. 103, przyjmuje akty wykonawcze określające saldo netto dostępne na wydatki w ramach EFRG na podstawie danych, o których mowa w prawie unijnym.

*Artykuł 15***Przestrzeganie pułapu finansowego**

1. W przypadku gdy dla danego państwa członkowskiego prawo Unii przewiduje pułap finansowy wydatków rolnych w euro, takie wydatki zwraca się z zastrzeżeniem tego pułapu ustalonego w euro, a w przypadku gdy zastosowanie mają art. 39–42 – z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami.
2. Przydziały dla państw członkowskich na interwencje w formie płatności bezpośrednich, o których to przydziałach mowa w art. 87 rozporządzenia (UE) 2021/2115, skorygowane o dostosowania określone w art. 17 niniejszego rozporządzenia, są pułapami finansowymi w euro na potrzeby ust. 1 niniejszego artykułu.

*Artykuł 16***Rezerwa rolna**

1. W ramach EFRG na początku każdego roku ustanawia się unijną rezerwę rolną (zwaną dalej „rezerwą”) przeznaczoną na dodatkowe wsparcie dla sektora rolnictwa do celów zarządzania rynkiem lub jego stabilizacji oraz szybkiego reagowania na kryzysy mające wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych.

Środki przeznaczone na rezerwę zapisuje się bezpośrednio w budżecie Unii. Środki finansowe z rezerwy udostępnia się w rolniczym roku budżetowym lub rolniczych latach budżetowych, w odniesieniu do których wymagane jest dodatkowe wsparcie, na następujące środki:

- a) środki mające na celu stabilizację rynków rolnych zgodnie z art. 8–21 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;
- b) środki wyjątkowe zgodnie z art. 219, 220 i 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013).

2. Wysokość rezerwy na początku każdego roku w okresie 2023–2027 wynosi 450 mln EUR w cenach bieżących, o ile w budżecie Unii nie określono wyższej kwoty. W stosownych przypadkach Komisja może dostosować wysokość rezerwy w ciągu roku w związku z rozwojem sytuacji na rynku lub perspektywami w bieżącym lub kolejnym roku i przy uwzględnieniu dostępnych środków w ramach podpułapu EFRG.

Jeżeli te dostępne środki nie są wystarczające, jako ostateczne rozwiązanie można zastosować dyscyplinę finansową zgodnie z art. 17 niniejszego rozporządzenia w celu uzupełnienia rezerwy do wysokości początkowej kwoty, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

W drodze odstępstwa od art. 12 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia finansowego środki, na które nie zaciągnięto zobowiązań z tytułu rezerwy, są przenoszone na finansowanie rezerwy w następnych latach budżetowych do 2027 r..

Ponadto, w drodze odstępstwa od art. 12 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia finansowego, całkowita niewykorzystana kwota rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym, ustanowiona rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013, dostępna na koniec roku 2022 zostaje przeniesiona na rok 2023, bez pełnego zwrotu do linii budżetowych obejmujących działania, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia, i udostępniona w koniecznym zakresie na finansowanie rezerwy ustanowionej niniejszym artykułem po uwzględnieniu środków dostępnych w ramach podpułapu EFRG. Środki z rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym, które będą w dalszym ciągu dostępne po sfinansowaniu rezerwy ustanowionej niniejszym artykułem, są zwracane do linii budżetowych obejmujących działania, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

Dyscyplina finansowa

1. Komisja określa współczynnik korygujący dla interwencji w formie płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia, i dla wkładu finansowego Unii przeznaczanego na płatności bezpośrednie na podstawie rozdziału IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozdziału IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013 na szczególne środki, o którym mowa w art. 5 ust. 2 lit. e) niniejszego rozporządzenia (zwany dalej „współczynnikiem korygującym”), jeżeli prognozy dotyczące finansowania interwencji i środków finansowanych w ramach odpowiedniego podpułapu w danym roku budżetowym wskazują, że mające zastosowanie pułapy roczne zostaną przekroczone.

Współczynnik korygujący ma zastosowanie do płatności, które mają zostać przyznane rolnikom z tytułu interwencji i szczególnych środków, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jeśli kwota tych płatności przekracza 2 000 EUR na dany rok kalendarzowy. Na potrzeby niniejszego akapitu stosuje się odpowiednio art. 17 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające współczynnik korygujący do dnia 30 czerwca roku kalendarzowego, do którego dany współczynnik korygujący ma zastosowanie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

2. Do dnia 1 grudnia roku kalendarzowego, do którego ma zastosowanie dany współczynnik korygujący, Komisja może na podstawie nowych informacji przyjąć akty wykonawcze dostosowujące współczynnik korygujący określony zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

3. W przypadku gdy zastosowano dyscyplinę finansową, środki przeniesione zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego, są wykorzystywane do finansowania wydatków poniesionych na podstawie art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia w zakresie niezbędnym do uniknięcia ponownego zastosowania dyscypliny finansowej.

Jeżeli środki, które mają zostać przeniesione zgodnie z akapitem pierwszym, pozostają dostępne oraz całkowita kwota środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań, dostępna do celów zwrotu stanowi mniej niż 0,2 % rocznego pułapu wydatków w ramach EFRG, Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające dla poszczególnych państw członkowskich kwoty środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań i które należy zwrócić beneficjentom końcowym. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

4. Kwoty określone przez Komisję zgodnie z ust. 3 akapit drugi są zwracane beneficjentom końcowym przez państwa członkowskie według obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. Państwa członkowskie mogą stosować minimalny próg kwoty zwrotu przypadającej na beneficjenta końcowego. Ten zwrot środków stosuje się jedynie wobec beneficjentów końcowych w tych państwach członkowskich, w których w poprzednim rolniczym roku budżetowym stosowano dyscyplinę finansową.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102, gdy są one niezbędne do zapewnienia spójnego stosowania dyscypliny finansowej w państwach członkowskich, w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące obliczania dyscypliny finansowej, która ma zostać zastosowana przez państwa członkowskie w odniesieniu do rolników.

Artykuł 18

Procedura dyscypliny budżetowej

1. Jeżeli w trakcie opracowywania projektu budżetu na rok budżetowy N pojawia się ryzyko, że kwota, o której mowa w art. 14 niniejszego rozporządzenia, zostanie przekroczona w odniesieniu do roku budżetowego N, Komisja proponuje środki niezbędne do tego, by nie doszło do przekroczenia tej kwoty. W przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 2 TFUE, środki te przyjmują Parlament Europejski i Rada, a w przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 3 TFUE, środki te przyjmuje Rada.

2. Jeżeli w dowolnym momencie Komisja uzna, że występuje ryzyko przekroczenia kwoty, o której mowa w art. 14 niniejszego rozporządzenia, oraz że nie jest ona w stanie wprowadzić odpowiednich środków w celu zaradzenia sytuacji, proponuje inne środki zapewniające, by nie doszło do przekroczenia tej kwoty. W przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 2 TFUE, środki te przyjmują Parlament Europejski i Rada, a w przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 3 TFUE, środki te przyjmuje Rada.

3. Jeżeli na koniec roku budżetowego N we wnioskach państw członkowskich o zwrot kwota, o której mowa w art. 14, zostanie przekroczona lub prawdopodobnie przekroczona, Komisja:

- a) rozpatruje wnioski złożone przez państwa członkowskie w sposób proporcjonalny w granicach dostępnego budżetu oraz przyjmuje akty wykonawcze ustalające wstępnie kwotę płatności na dany miesiąc;
- b) określa, dla wszystkich państw członkowskich, najpóźniej dnia 28 lutego roku budżetowego N + 1, ich sytuację w odniesieniu do finansowania unijnego w roku budżetowym N;
- c) przyjmuje akty wykonawcze określające całkowitą kwotę finansowania unijnego w podziale na poszczególne państwa członkowskie, na podstawie jednolitej stawki finansowania unijnego, w granicach kwoty, która była dostępna na płatności miesięczne;
- d) dokonuje wyrównania kwot, które miały zostać przekazane na rzecz państw członkowskich, najpóźniej podczas dokonywania płatności miesięcznych za marzec roku budżetowego N + 1.

Akty wykonawcze przewidziane w akapicie pierwszym lit. a) i c) niniejszego ustępu przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Artykuł 19

System wczesnego ostrzegania i monitorowania

W celu zapewnienia, aby pułap budżetowy, o którym mowa w art. 14, nie został przekroczony, Komisja wprowadza w życie system comiesięcznego wczesnego ostrzegania i monitorowania wydatków w ramach EFRG.

W tym celu na początku każdego roku budżetowego Komisja określa miesięczny harmonogram wydatków, opierając się, w stosownych przypadkach, na średniej miesięcznych wydatków z trzech poprzednich lat.

Komisja przedkłada okresowo Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym analizuje zmiany w dokonanych wydatkach w stosunku do harmonogramu oraz ocenia prognozowane wykonanie budżetu w bieżącym roku budżetowym.

Sekcja 2

Finansowanie wydatków

Artykuł 20

Płatności miesięczne

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 2, Komisja udostępnia państwom członkowskim w formie miesięcznych płatności, na podstawie wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w okresie referencyjnym.
2. Zanim Komisja przekaże płatności miesięczne, państwa członkowskie uruchamiają środki wymagane do realizacji wydatków w zależności od potrzeb ich akredytowanych agencji płatniczych.

Artykuł 21

Procedura wypłacania płatności miesięcznych

1. Bez uszczerbku dla art. 53, 54 i 55, Komisja dokonuje płatności miesięcznych z tytułu wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w miesiącu referencyjnym.
2. Płatności miesięcznych na rzecz każdego państwa członkowskiego dokonuje się najpóźniej trzeciego dnia roboczego drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano wydatków, przy uwzględnieniu zmniejszeń lub zawieszeń zastosowanych na podstawie art. 39–42 lub innych korekt. Wydatki dokonane przez państwa członkowskie w okresie od 1 do 15 października zapisuje się jako wydatki dokonane w październiku. Wydatki dokonane w okresie od 16 do 31 października zapisuje się jako wydatki dokonane w listopadzie.
3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające miesięczne płatności, których dokonuje na podstawie deklaracji wydatków państw członkowskich oraz na podstawie informacji dostarczonych zgodnie z art. 90 ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się bez zastosowania procedury, o której mowa w art. 103
4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze określające płatności dodatkowe lub potrącenia dostosowujące płatności dokonane zgodnie z ust. 3. Te akty wykonawcze przyjmuje się bez stosowania procedury, o której mowa w art. 103.
5. Komisja niezwłocznie informuje państwo członkowskie o wszelkich przypadkach przekroczenia przez nie pułapów finansowych.

Artykuł 22

Koszty administracyjne i koszty zatrudnienia

EFRG nie pokrywa wydatków związanych z kosztami administracyjnymi i kosztami zatrudnienia poniesionych przez państwa członkowskie i przez beneficjentów pomocy z EFRG.

Artykuł 23

Wydatki w zakresie interwencji publicznej

1. Jeżeli w ramach wspólnej organizacji rynków w odniesieniu do interwencji publicznej nie ustalono kwoty jednostkowej, EFRG finansuje dany środek na podstawie standardowych, jednolitych kwot, w szczególności w przypadku środków finansowych pochodzących z państw członkowskich wykorzystywanych na skup produktów, fizyczne operacje związane z przechowywaniem oraz, w stosownych przypadkach, przetworzenie produktów kwalifikujących się do interwencji publicznej, zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące:
  - a) rodzaju środków kwalifikujących się do finansowania unijnego i warunków zwrotu;
  - b) warunków kwalifikowalności i metod obliczania na podstawie informacji rzeczywiście stwierdzonych przez agencje płatnicze, kwot ryczałtowych określonych przez Komisję lub kwot ryczałtowych lub kwot nieryczałtowych przewidzianych w prawodawstwie rolnym dotyczącym poszczególnych sektorów;
  - c) ocena operacji związanych z interwencją publiczną, środków, jakie należy podjąć w przypadku straty lub obniżenia jakości produktów w ramach interwencji publicznej, jak również określenia kwot, jakie mają być finansowane.
3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające kwoty, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Artykuł 24

Nabywanie danych satelitarnych

Wykaz danych satelitarnych wymaganych dla potrzeb systemu monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. c), uzgadniany jest między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie ze specyfikacją przygotowaną przez każde z państw członkowskich.

Zgodnie z art. 7 lit. b) Komisja bezpłatnie dostarcza te dane satelitarne organom odpowiedzialnym za system monitorowania obszarów lub usługodawcom upoważnionym przez te organy do ich reprezentowania.

Komisja pozostaje właścicielem danych satelitarnych.

Komisja może powierzyć wyspecjalizowanym jednostkom wykonanie zadań w zakresie technik lub metod pracy w związku z systemem monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. c).

Artykuł 25

Monitorowanie zasobów rolnych

1. Działania finansowane na podstawie art. 7 lit. c) mają na celu dostarczenie Komisji środków służących:
  - a) zarządzaniu unijnymi rynkami rolnymi w kontekście globalnym;
  - b) zapewnieniu monitorowania agroekonomicznego i rolno-środowiskowo-klimatycznego w odniesieniu do użytkowania gruntów rolnych i zmian w sposobie ich użytkowania, w tym gruntów rolno-leśnych, jak również monitorowania stanu gleby, upraw, krajobrazów rolniczych i gruntów rolnych, tak aby umożliwić sporządzenie szacunków, w szczególności w odniesieniu do plonów i produkcji rolnej oraz skutków dla rolnictwa związanych z nadzwyczajnymi okolicznościami oraz umożliwić ocenę odporności systemów rolnych oraz postępów w osiągnięciu odnośnych celów zrównoważonego rozwoju ONZ;
  - c) umożliwieniu dostępu do szacunków, o których mowa w lit. b), w kontekście międzynarodowym, na przykład w ramach inicjatyw koordynowanych przez organizacje w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych – takich jak ustanowienie wykazów gazów cieplarnianych w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu – lub przez inne agencje międzynarodowe;
  - d) przyczynieniu się do szczególnych środków zwiększających przejrzystość rynków światowych, z uwzględnieniem celów i zobowiązań Unii;
  - e) zapewnieniu technologicznego monitorowania systemu agrometeorologicznego.
2. Na podstawie art. 7 lit. c) Komisja finansuje działania dotyczące:
  - a) gromadzenia lub zakupu danych potrzebnych do realizacji i monitorowania WPR, w tym również danych satelitarnych, geoprzestrzennych i meteorologicznych;
  - b) tworzenia infrastruktury danych przestrzennych i strony internetowej;

- c) przeprowadzania szczegółowych badań związanych z warunkami klimatycznymi;
- d) stosowania teledetekcji w celu wspomagania monitorowania zmian w wykorzystaniu gruntów rolnych i stanu gleby; oraz
- e) aktualizacji modeli agrometeorologicznych i ekonometrycznych.

W stosownych przypadkach działania te są podejmowane we współpracy z Europejską Agencją Środowiska, Wspólnym Centrum Badawczym, krajowymi laboratoriami i jednostkami lub przy udziale sektora prywatnego.

Artykuł 26

Uprawnienia wykonawcze związane z art. 24 i 25

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające:

- a) przepisy odnoszące się do finansowania na podstawie art. 7 lit. b) i c);
- b) procedurę realizacji środków, o których mowa w art. 24 i 25, w celu osiągnięcia wyznaczonych celów;
- c) ramy regulujące nabywanie, doskonalenie i korzystanie z danych satelitarnych i danych meteorologicznych, jak również mające zastosowanie terminy.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

EFRROW

Sekcja 1

Ogólne przepisy dotyczące EFRROW

Artykuł 27

Przepisy dotyczące wszystkich płatności

1. Płatności dokonywane przez Komisję w ramach wkładu z EFRROW, o którym mowa w art. 6, nie przekraczają zobowiązań budżetowych.

Bez uszczerbku dla art. 34 ust. 1, płatności te są przypisywane do najwcześniejszego otwartego zobowiązania budżetowego.

2. Stosuje się art. 110 rozporządzenia finansowego.

Sekcja 2

Finansowanie z EFRROW w ramach planu strategicznego WPR

Artykuł 28

Wkład finansowy z EFRROW

Wkład finansowy z EFRROW przeznaczony na wydatki w ramach planów strategicznych WPR określa się w odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR w ramach pułapów określonych w przepisach prawa Unii dotyczących wsparcia udzielanego z EFRROW na rzecz interwencji w ramach planu strategicznego WPR.

*Artykuł 29***Zobowiązania budżetowe**

1. Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie zatwierdzenia planu strategicznego WPR stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 ust. 1 rozporządzenia finansowego, a po powiadomieniu o niej zainteresowanego państwa członkowskiego – zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia. Ta decyzja wykonawcza określa wkład w ujęciu rocznym.
2. Zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR są realizowane w ratach rocznych w okresie między dniem 1 stycznia 2023 r. a dniem 31 grudnia 2027 r. W drodze odstępstwa od art. 111 ust. 2 rozporządzenia finansowego, dla każdego planu strategicznego WPR zobowiązania budżetowe odnoszące się do pierwszej raty są podejmowane po zatwierdzeniu planu strategicznego WPR przez Komisję i po powiadomieniu o tym danego państwa członkowskiego. Zobowiązania budżetowe odnoszące się do kolejnych rat są podejmowane przez Komisję przed dniem 1 maja każdego roku na podstawie decyzji wykonawczej, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, z wyjątkiem sytuacji, w której zastosowanie ma art. 16 rozporządzenia finansowego.

*Sekcja 3***Wkład finansowy w interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich***Artykuł 30***Przepisy mające zastosowanie do płatności na rzecz interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich**

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 6, udostępniane są państwu członkowskiemu w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych oraz płatności salda, jak opisano w niniejszej sekcji.
2. Łączna całkowita kwota płatności zaliczkowych i płatności okresowych nie może przekroczyć 95 % wkładu z EFRROW w każdy plan strategiczny WPR.

Gdy osiągnięty zostanie pułap 95 %, państwa członkowskie nadal przekazują Komisji wnioski o płatności.

*Artykuł 31***Zasady dotyczące płatności zaliczkowych**

1. Po przyjęciu decyzji wykonawczej zatwierdzającej plan strategiczny WPR Komisja wypłaca danemu państwu członkowskiemu początkową kwotę płatności zaliczkowej na cały okres obowiązywania planu strategicznego WPR. Ta początkowa kwota płatności zaliczkowej jest wypłacana w następujących ratach:
  - a) w 2023 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR;
  - b) w 2024 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR;
  - c) w 2025 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR.

Jeżeli plan strategiczny WPR zostanie zatwierdzony w 2024 r. lub później, raty z lat poprzednich zostają wypłacone niezwłocznie po jego zatwierdzeniu.

2. Jeżeli w terminie 24 miesięcy od daty wypłacenia przez Komisję pierwszej raty płatności zaliczkowej nie zostaną dokonane żadne wydatki i nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków w ramach planu strategicznego WPR, całkowita kwota wypłacona tytułem płatności zaliczkowych zwracana jest Komisji. Te płatności zaliczkowe potrąca się z najwcześniej zadeklarowanych wydatków w ramach planu strategicznego WPR.

3. Jeżeli miało miejsce przekazanie środków do lub z EFRROW zgodnie z art. 103 rozporządzenia (UE) 2021/2115, nie wypłaca się ani nie odzyskuje się żadnych dodatkowych płatności zaliczkowych.
4. Odsetki od płatności zaliczkowych są wykorzystywane na odpowiedni plan strategiczny WPR i odejmowane od kwoty wydatków publicznych wskazanej w końcowej deklaracji wydatków.
5. Całkowita kwota płatności zaliczkowych rozliczana jest zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 53, przed zakończeniem planu strategicznego WPR.

Artykuł 32

Płatności okresowe

1. Płatności okresowych dokonuje się w ramach każdego planu strategicznego WPR. Ich obliczenie następuje przez zastosowanie stawki wkładu, o której mowa w art. 91 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w odniesieniu do wydatków publicznych dokonanych w ramach każdego rodzaju interwencji, z wyłączeniem dodatkowego finansowania krajowego, o którym mowa w art. 115 ust. 5 tego rozporządzenia.

Płatności okresowe obejmują także kwoty, o których mowa w art. 94 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

2. Z zastrzeżeniem dostępności zasobów oraz z uwzględnieniem zmniejszeń lub zawiesznień zastosowanych na podstawie art. 39–42 Komisja dokonuje płatności okresowych w celu zwrotu wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w ramach realizacji planów strategicznych WPR.

3. Jeżeli instrumenty finansowe są wdrażane zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060, deklaracja wydatków zawiera całkowite kwoty wypłacone ostatecznym odbiorcom lub – w przypadku gwarancji – odpisane w związku z umowami gwarancyjnymi przez instytucję zarządzającą na rzecz ostatecznych odbiorców, o czym mowa w art. 80 ust. 5 akapit pierwszy lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE) 2021/2115.

4. Jeżeli instrumenty finansowe są wdrażane zgodnie z art. 59 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060, deklaracja wydatków obejmująca wydatki na instrumenty finansowe przedkładana jest z uwzględnieniem następujących warunków:

- a) kwoty ujęte w pierwszej deklaracji wydatków muszą być wcześniej wpłacone na rzecz instrumentu finansowego i mogą wynieść maksymalnie 30 % całkowitej kwoty kwalifikowalnych wydatków publicznych przeznaczonych na instrumenty finansowe w ramach odpowiedniej umowy o finansowaniu;
- b) kwoty ujęte w kolejnych deklaracjach wydatków przedłożonych w okresie kwalifikowalności określonym w art. 86 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2115, obejmują wydatki kwalifikowalne, o których mowa w art. 80 ust. 5 tego rozporządzenia.

5. Kwoty wypłacone zgodnie z ust. 4 lit. a) niniejszego artykułu uznaje się za zaliczki na potrzeby art. 37 ust. 2. Kwota ujęta w pierwszej deklaracji wydatków, o której mowa w ust. 4 lit. a) niniejszego artykułu, jest rozliczana na rachunkach Komisji nie później niż w rocznym sprawozdaniu finansowym za ostatni rok realizacji odpowiedniego planu strategicznego WPR.

6. Komisja dokonuje każdej płatności okresowej pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:

- a) przekazania Komisji deklaracji wydatków podpisanej przez akredytowaną agencję płatniczą, zgodnie z art. 90 ust. 1 lit. c);
- b) nieprzekroczenia całkowitej kwoty wkładu EFRROW w każdy rodzaj interwencji w całym okresie objętym danym planem strategicznym WPR;
- c) przekazania Komisji dokumentów zgodnie z art. 9 ust. 3 i art. 12 ust. 1.

7. Jeżeli nie został spełniony którykolwiek z wymogów określonych w ust. 6, Komisja niezwłocznie informuje o tym akredytowaną agencję płatniczą lub jednostkę koordynującą, w przypadku gdy została ona wyznaczona. Jeżeli nie został spełniony którykolwiek z wymogów określonych w ust. 6 lit. a) lub c), deklarację wydatków uznaje się za niedopuszczalną.

8. Bez uszczerbku dla art. 53, 54 i 55, Komisja dokonuje płatności okresowych w terminie nieprzekraczającym 45 dni od daty rejestracji deklaracji wydatków spełniającej wymogi określone w ust. 6 niniejszego artykułu.

9. W terminach określonych przez Komisję akredytowane agencje płatnicze sporządzają i przekazują Komisji, bezpośrednio albo za pośrednictwem jednostki koordynującej, w przypadku gdy została ona wyznaczona, okresowe deklaracje wydatków odnoszących się do planów strategicznych WPR. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające te okresy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Deklaracje wydatków obejmują wydatki dokonane przez agencje płatnicze w każdym z odnośnych okresów. Obejmują one także kwoty, o których mowa w art. 94 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115. Jednakże w przypadkach gdy wydatki, o których mowa w art. 86 ust. 3 tego rozporządzenia, nie mogą zostać zadeklarowane Komisji w danym okresie ze względu na oczekiwanie na zatwierdzenie przez Komisję zmian w planie strategicznym WPR zgodnie z art. 119 ust. 10 tego rozporządzenia, wydatki te mogą zostać zadeklarowane w kolejnych okresach.

Okresowe deklaracje wydatków dotyczące wydatków dokonanych począwszy od dnia 16 października księgowane są w budżecie na następny rok.

10. Jeżeli subdelegowany urzędnik zatwierdzający występuje z wnioskiem o dalszą weryfikację ze względu na niekompletność lub niejasność przedłożonych informacji, spory, różnice w interpretacji lub inne niespójności dotyczące deklaracji wydatków dla danego okresu odniesienia, wynikające w szczególności z nieprzekazywania informacji wymaganych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2115 i aktami Komisji przyjętymi na podstawie tego rozporządzenia, dane państwo członkowskie, na wniosek subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego, przedkłada dodatkowe informacje w terminie określonym w tym wniosku z uwzględnieniem wagi problemu.

Bieg terminu płatności okresowych określonego w ust. 8 może zostać wstrzymany w odniesieniu do całości lub części kwoty, która jest przedmiotem wniosku o płatność, na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy od dnia, w którym wniosek o udzielenie informacji został wysłany, do czasu otrzymania wymaganych informacji, które uznano za wystarczające. Państwo członkowskie może wyrazić zgodę na przedłużenie okresu wstrzymania płatności o okres kolejnych trzech miesięcy.

W razie nieotrzymania od państwa członkowskiego odpowiedzi na wniosek o przekazanie dodatkowych informacji w terminie określonym we wniosku lub jeśli odpowiedź uznano za niewystarczającą lub wynika z niej, że nie przestrzegano mających zastosowanie przepisów lub w niewłaściwy sposób wykorzystano unijne środki finansowe, Komisja może zawiesić lub zmniejszyć płatności zgodnie z art. 39–42 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 33

Płatność salda i zakończenie interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR

1. Po otrzymaniu ostatniego rocznego sprawozdania z realizacji celów dotyczącego wdrożenia planu strategicznego WPR Komisja, z zastrzeżeniem dostępności zasobów, dokonuje płatności salda na podstawie: planu finansowego obowiązującego na poziomie rodzajów interwencji EFRROW, rocznego sprawozdania finansowego z ostatniego roku wdrażania danego planu strategicznego WPR oraz związanych z nim decyzji w sprawie rozliczeń. Sprawozdania te przedstawiane są Komisji nie później niż sześć miesięcy po ostatecznym terminie kwalifikowalności wydatków przewidzianym w art. 86 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2115 i obejmują wydatki dokonane przez agencję płatniczą aż do ostatniego terminu kwalifikowalności wydatków.

2. Płatność salda następuje nie później niż w terminie sześciu miesięcy od daty uznania przez Komisję informacji oraz dokumentów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, za dopuszczalne i rozliczenia ostatniego zestawienia rocznych sprawozdań finansowych. Bez uszczerbku dla art. 34 ust. 5, kwoty, które wciąż podlegają zobowiązaniom po dokonaniu płatności salda, są umarzane przez Komisję najpóźniej w terminie sześciu miesięcy.

3. Nieprzekazanie Komisji w terminie określonym w ust. 1 niniejszego artykułu ostatniego rocznego sprawozdania z realizacji celów wraz z dokumentami niezbędnymi do rozliczenia rocznych sprawozdań finansowych z ostatniego roku wdrażania planu strategicznego WPR pociąga za sobą automatyczne umorzenie salda zgodnie z art. 34.

Artykuł 34

Automatyczne umorzenie w odniesieniu do planów strategicznych WPR

1. Komisja automatycznie umarza każdą część zobowiązania budżetowego dotyczącego interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR, która nie została wykorzystana na płatności zaliczkowe lub płatności okresowe lub w odniesieniu do której nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków spełniająca wymogi określone w art. 32 ust. 6 lit. a) i c) dotycząca wydatków dokonanych do dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe.

2. Tę część zobowiązań budżetowych, która jest nadal otwarta w ostatnim terminie kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w art. 86 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w odniesieniu do których to wydatków nie sporządzono deklaracji wydatków w terminie sześciu miesięcy po tym terminie, automatycznie się umarza.

3. W przypadku postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego mającego skutek zawieszający, bieg terminu dotyczącego automatycznego umorzenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, zostaje wstrzymany w odniesieniu do kwoty odpowiadającej danym operacjom na czas trwania tego postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego, pod warunkiem że Komisja otrzyma od państwa członkowskiego uzasadnione powiadomienie do dnia 31 stycznia roku $N + 3$.

4. Przy obliczaniu kwot podlegających automatycznemu umorzeniu nie uwzględnia się:

- a) części zobowiązań budżetowych, w odniesieniu do których przedstawiono deklarację wydatków, ale których zwrot jest przedmiotem zmniejszenia lub zawieszenia przez Komisję na dzień 31 grudnia roku $N + 2$;
- b) części zobowiązań budżetowych, które nie mogły stać się przedmiotem wypłaty ze strony agencji płatniczej z powodu siły wyższej, która w poważny sposób wpłynęła na realizację planu strategicznego WPR. Organy krajowe powołujące się na siłę wyższą muszą udowodnić jej bezpośrednie konsekwencje dla realizacji całości lub części interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR.

Do dnia 31 stycznia każdego roku państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do kwot zadeklarowanych do końca poprzedniego roku.

5. Komisja informuje państwa członkowskie w odpowiednim czasie o istnieniu ryzyka zastosowania automatycznego anulowania. Komisja informuje je o tym, jakiej kwoty – według posiadanych przez nią informacji – może dotyczyć automatyczne umorzenie. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania tej informacji państwa członkowskie mogą wyrazić zgodę na odnośną kwotę lub przedstawić swoje uwagi. Komisja dokonuje automatycznego umorzenia nie później niż w terminie dziewięciu miesięcy po upływie ostatecznego terminu, o którym mowa w 1, 2 i 3.

6. W przypadku zastosowania automatycznego umorzenia wkład z EFRROW w dany plan strategiczny WPR zmniejsza się dla danego roku o kwotę, która została automatycznie umorzona. Dane państwo członkowskie przedstawia Komisji do zatwierdzenia skorygowany plan finansowania przedstawiający podział kwoty zmniejszenia pomocy między poszczególne rodzaje interwencji. Jeśli państwo członkowskie nie przedstawi tego planu, Komisja dokonuje proporcjonalnego zmniejszenia kwot przydzielonych na poszczególne rodzaje interwencji.

ROZDZIAŁ III

Przepisy wspólne

Artykuł 35

Rolniczy rok budżetowy

Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów dotyczących deklaracji wydatków i dochodów związanych z interwencją publiczną ustanowionych przez Komisję na podstawie art. 47 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), rolniczy rok budżetowy obejmuje poniesione wydatki i uzyskane dochody zaksięgowane w EFRG i EFRROW przez agencje płatnicze w odniesieniu do rolniczego roku budżetowego „N” rozpoczynającego się w dniu 16 października roku „N-1” oraz kończącego się w dniu 15 października roku „N”.

Artykuł 36

Zakaz podwójnego finansowania

Państwa członkowskie zapewniają, by wydatki finansowane w ramach EFRG lub EFRROW nie podlegały żadnemu innemu finansowaniu z budżetu Unii.

W ramach EFRROW dana operacja może otrzymać różne formy wsparcia z planu strategicznego WPR oraz innych funduszy, o których mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060, lub innych instrumentów unijnych tylko wówczas, gdy całkowita skumulowana kwota pomocy udzielonej w ramach różnych form wsparcia nie przekracza najwyższego poziomu intensywności pomocy lub kwoty pomocy mającej zastosowanie do tego rodzaju interwencji zgodnie z tytułem III rozporządzenia (UE) 2021/2115. W takich przypadkach państwa członkowskie nie deklarują Komisji tych samych wydatków w celu uzyskania wsparcia:

- a) z innego funduszu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060, lub innego instrumentu unijnego; ani
- b) w ramach tego samego planu strategicznego WPR.

Kwotę wydatków, która ma zostać ujęta w deklaracji wydatków, można wyliczyć proporcjonalnie, zgodnie z dokumentem określającym warunki wsparcia.

Artykuł 37

Kwalifikowalność wydatków dokonanych przez agencje płatnicze

1. Wydatki, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, mogą być finansowane przez Unię wyłącznie wtedy, gdy zostały dokonane przez akredytowane agencje płatnicze; oraz jeżeli:

- a) zostały dokonane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi; lub
- b) w odniesieniu do rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115:
  - (i) odpowiadają stosownemu zgłoszonemu produktowi, oraz
  - (ii) zostały one przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi systemami zarządzania nie wykraczając poza warunki kwalifikowalności dla poszczególnych beneficjentów określone w odpowiednim planie strategicznym WPR.

2. Ust. 1 lit. b) ppkt (i) nie stosuje się do zaliczek wypłaconych beneficjentom w ramach rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115.

*Artykuł 38***Przestrzeganie terminów płatności**

1. W przypadku gdy w prawie Unii ustanowiono terminy płatności, jakkolwiek płatność, której agencja płatnicza dokonuje na rzecz beneficjentów przed najwcześniejszą możliwą datą płatności oraz po najpóźniejszej możliwej dacie płatności nie kwalifikuje się do finansowania unijnego.
2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące okoliczności i warunków, w których płatności, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.

*Artykuł 39***Zmniejszenie płatności miesięcznych i płatności okresowych**

1. Jeżeli na podstawie deklaracji wydatków lub informacji, deklaracji i dokumentów, o których mowa w art. 90, Komisja ustali, że pułapy finansowe ustanowione w prawie Unii zostały przekroczone, zmniejsza ona płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących płatności miesięcznych, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 32.
2. Jeżeli na podstawie deklaracji wydatków lub informacji, deklaracji i dokumentów, o których mowa w art. 90, Komisja ustali, że nie dotrzymano terminów płatności, o których mowa w art. 38, informuje ona dane państwo członkowskie o tym i daje mu możliwość przedstawienia uwag w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi uwag w wyznaczonym terminie lub jeżeli Komisja stwierdzi, że przedstawiona odpowiedź jest w oczywisty sposób niewystarczająca, Komisja może zmniejszyć płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących płatności miesięcznych, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 32.
3. Zmniejszenia płatności na mocy niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla art. 53.
4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające dalsze przepisy dotyczące procedury i innych praktycznych ustaleń niezbędnych do właściwego funkcjonowania mechanizmu, o którym mowa w art. 38. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

*Artykuł 40***Zawieszenie płatności w związku z rozliczeniem rocznym**

1. W przypadku nieprzedstawienia przez państwa członkowskie dokumentów, o których mowa w art. 9 ust. 3 i art. 12 ust. 2, w terminach przewidzianych w art. 9 ust. 3, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające całkowitą kwotę płatności miesięcznych, o których mowa w art. 21 ust. 3. Komisja wypłaca zawieszane kwoty po otrzymaniu od danego państwa członkowskiego brakujących dokumentów, pod warunkiem że data ich otrzymania przypada nie później niż sześć miesięcy po odnośnym terminie.

W odniesieniu do płatności okresowych, o których mowa w art. 32, deklaracje wydatków uznaje się za niedopuszczalne zgodnie z ust. 7 tego artykułu.

2. Jeżeli w ramach rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 54, Komisja stwierdzi, że różnica między zadeklarowanymi wydatkami a kwotą odpowiadającą stosownemu zgłoszonemu produktowi stanowi więcej niż 50 %, a państwo członkowskie nie jest w stanie przedstawić należytego uzasadnienia takiej sytuacji, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32.

Zawieszenie stosuje się do odpowiednich wydatków w odniesieniu do interwencji objętych zmniejszeniem, o którym mowa w art. 54 ust. 2, a kwota, która ma podlegać zawieszeniu, nie może przekraczać wartości procentowej odpowiadającej zmniejszeniu zastosowanemu zgodnie z art. 54 ust. 2. Komisja wypłaca zawieszane kwoty państwom członkowskim lub trwale je zmniejsza najpóźniej w drodze aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 54, dotyczącego roku, za który wypłaty zostały zawieszane. Jeżeli jednak państwa członkowskie wykażą, że podjęto niezbędne działania naprawcze, Komisja może wcześniej znieść zawieszenie w drodze odrębnego aktu wykonawczego.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 102 aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące stawki zawieszenia płatności.

4. Akty wykonawcze przewidziane w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 102 ust. 2.

Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1 oraz w ust. 2 akapit pierwszy niniejszego artykułu, Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i zapewnia mu możliwość przedstawienia uwag w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni.

5. Akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32, uwzględniają akty wykonawcze przyjęte na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 41

Zawieszenie płatności w związku z wieloletnim monitorowaniem realizacji celów

1. Jeżeli zgodnie z art. 135 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) 2021/2115 Komisja zwraca się do odpowiedniego państwa członkowskiego o przedłożenie planu działania, państwo to opracowuje taki plan, w porozumieniu z Komisją. Plan działania zawiera zamierzone działania naprawcze i jasno określone wskaźniki postępów oraz ramy czasowe, w jakich te postępy mają zostać poczynione. Te ramy czasowe mogą wykraczać poza jeden rolniczy rok budżetowy.

Dane państwo członkowskie przedstawia swoją odpowiedź w terminie dwóch miesięcy od wniosku Komisji o przedłożenie planu działania.

W terminie dwóch miesięcy od otrzymania takiego planu działania od danego państwa członkowskiego Komisja, w stosownych przypadkach, informuje to państw członkowskie na piśmie o swoich zastrzeżeniach wobec przedłożonego planu działania i zwraca się o jego zmianę. Dane państwo członkowskie stosuje się do planu działania zatwierdzonego przez Komisję i przestrzega przewidywanych ram czasowych na jego wdrożenie.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające dalsze przepisy dotyczące struktury planów działania i procedury tworzenia planów działania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi lub nie wdroży planu działania, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub jeżeli taki plan działania jest w oczywisty sposób niewystarczający do zaradzenia sytuacji, lub jeżeli nie został on zmieniony zgodnie z pisemnym wnioskiem Komisji, o którym mowa w tym ustępie, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego niniejszego ustępu wniosek Komisji o przedłożenie planu działania na rolniczy rok budżetowy 2025 nie może prowadzić do zawieszenia płatności przed przeglądem realizacji celów za rolniczy rok budżetowy 2026, jak przewidziano w art. 135 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Zawieszenie płatności, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest stosowane zgodnie z zasadą proporcjonalności do odpowiednich wydatków związanych z interwencjami, które miały zostać objęte tym planem działania.

Komisja wypłaca zawieszona kwoty, jeżeli na podstawie przeglądu realizacji celów, o którym mowa w art. 135 rozporządzenia (UE) 2021/2115 lub na podstawie dobrowolnie złożonego przez dane państwo członkowskie w trakcie rolniczego roku budżetowego zgłoszenia dotyczącego postępów we wdrażaniu planu działania i działań naprawczych podjętych w celu zaradzenia niedociągnięciom, stwierdza się zadowalające postępy w osiągnięciu celów końcowych.

Jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie przed końcem dwunastego miesiąca po zawieszeniu płatności, Komisja może przyjąć akt wykonawczy ostatecznie zmniejszający kwotę zawieszoną w odniesieniu do danego państwa członkowskiego.

Akty wykonawcze przewidziane w niniejszym ustępie przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Przed przyjęciem takich aktów wykonawczych Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i zwraca się do niego o odpowiedź w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące stawki i okresu zawieszenia płatności oraz warunków wypłaty lub zmniejszenia tych kwot z uwzględnieniem wieloletniego monitorowania realizacji celów.

Artykuł 42

Zawieszenie płatności w związku z niedociągnięciami w systemach zarządzania

1. W przypadku poważnych niedociągnięć w zakresie właściwego funkcjonowania systemów zarządzania Komisja, w razie konieczności, zwraca się do danego państwa członkowskiego o przedłożenie planu działania obejmującego niezbędne działania naprawcze i jasno określone wskaźniki postępu. Ten plan działania ustala się w porozumieniu z Komisją. Dane państwo członkowskie udziela odpowiedzi w terminie dwóch miesięcy od wniosku Komisji w celu oceny konieczności sporządzenia planu działania.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące struktury planów działania i procedury ich sporządzania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie przedłoży lub nie wdroży planu działania, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub jeżeli ten plan działania jest w oczywisty sposób niewystarczający do zaradzenia sytuacji, lub jeżeli nie został on wdrożony zgodnie z pisemnym wnioskiem Komisji, o którym mowa w tym ustępie, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32.

Zawieszenie stosuje się zgodnie z zasadą proporcjonalności do odpowiednich wydatków poniesionych przez państwo członkowskie, w których występują niedociągnięcia, na okres określony w aktach wykonawczych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w nieprzekraczający 12 miesięcy. Jeżeli warunki zawieszenia nadal są spełnione, Komisja może przyjąć akty wykonawcze przedłużające ten okres o dalsze okresy nieprzekraczające łącznie 12 miesięcy. Zawieszona kwota są uwzględniane przy przyjmowaniu aktów wykonawczych, o których mowa w art. 55.

3. Akty wykonawcze przewidziane w ust. 2 przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Przed przyjęciem takich aktów wykonawczych, Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i zwraca się do niego o odpowiedź w terminie nie krótszym niż 30 dni.

4. W aktach wykonawczych określających płatności miesięczne, o których mowa w art. 21 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 32, uwzględnia się akty wykonawcze przyjęte na podstawie ust. 2.

*Artykuł 43***Prowadzenie osobnych ksiąg rachunkowych**

1. Każda agencja płatnicza prowadzi osobne księgi rachunkowe w odniesieniu do środków zapisanych w budżecie Unii na EFRG i EFRROW.
2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające dalsze przepisy dotyczące obowiązków określonych w niniejszym artykule oraz szczególne warunki mające zastosowanie do informacji zapisywanych w księgach rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

*Artykuł 44***Płatności na rzecz beneficjentów**

1. O ile prawo Unii wyraźnie nie stanowi inaczej, państwa członkowskie zapewniają, aby płatności odnoszące się do finansowania przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu zostały w całości wypłacone beneficjentom.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby płatności w ramach interwencji i środków, o których mowa w art. 65 ust. 2, dokonywano najwcześniej dnia 1 grudnia i nie później niż dnia 30 czerwca następnego roku kalendarzowego.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą:

- a) przed dniem 1 grudnia, ale nie wcześniej niż 16 października – wypłacać zaliczki w wysokości do 50 % z tytułu interwencji w formie płatności bezpośrednich i na środki, o których mowa w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 oraz w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013;
- b) przed dniem 1 grudnia – wypłacać zaliczki w wysokości do 75 % z tytułu wsparcia przyznanego w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w art. 65 ust. 2.

3. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wypłaceniu zaliczek w wysokości do 50 % w ramach interwencji, o których mowa w art. 73 i 77 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

4. Aby zapewnić spójną i niedyskryminującą wypłatę zaliczek, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu zmiany niniejszego artykułu poprzez dodanie przepisów zezwalających państwom członkowskim na wypłatę zaliczek z tytułu interwencji, o których mowa w tytule III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115, i z tytułu środków mających na celu regulację lub wspieranie rynków rolnych, które to środki ustanowiono w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013.

5. Aby zapewnić spójną i niedyskryminującą wypłatę zaliczek, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie szczególnych warunków wypłacania zaliczek.

6. W razie sytuacji nadzwyczajnej Komisja, na wniosek państwa członkowskiego i z zachowaniem ograniczeń określonych w art. 11 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, przyjmuje, w stosownych przypadkach, akty wykonawcze dotyczące stosowania niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze mogą przewidywać odstępstwa od ust. 2 niniejszego artykułu, ale jedynie w takim zakresie i przez taki okres, w jakim jest to absolutnie niezbędne. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

*Artykuł 45***Przeznaczenie dochodów na określony cel**

1. Za dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego uznaje się:
  - a) w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG i EFRROW – kwoty określone w art. 38, 54 i 55 niniejszego rozporządzenia i art. 54 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, mającym zastosowanie zgodnie z art. 104 niniejszego rozporządzenia, oraz w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG – kwoty określone w art. 53 i 56 niniejszego rozporządzenia, które mają zostać wypłacone do budżetu Unii, wraz z odsetkami;

- b) kwoty odpowiadające karom stosowanym zgodnie z art. 12 i 14 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG;
  - c) zabezpieczenia, depozyty lub gwarancje, które zostały wniesione na podstawie prawa Unii przyjętego w ramach WPR, z wyłączeniem interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, i które uległy następnie przepadkowi; jednakże zabezpieczenia, które uległy przepadkowi, złożone przy wydawaniu pozwoleń na wywóz lub przywóz lub w ramach procedur przetargowych wyłącznie w celu zapewnienia złożenia przez oferentów rzetelnych ofert, są zatrzymywane przez państwa członkowskie;
  - d) kwoty zmniejszone w sposób ostateczny zgodnie z art. 41 ust. 2.
2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są wpłacane do budżetu Unii oraz, w przypadku ich ponownego wykorzystania, wykorzystywane wyłącznie do finansowania wydatków w ramach EFRG lub EFRROW.
3. Niniejsze rozporządzenie stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w ust. 1.
4. W odniesieniu do EFRG art. 113 rozporządzenia finansowego stosuje się odpowiednio do księgowania dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 46

Działania informacyjne

1. Przekazywanie informacji finansowane na podstawie art. 7 lit. e) ma na celu w szczególności: udzielenie wsparcia w zakresie wyjaśniania, wdrażania i rozwijania WPR oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie treści i celów tej polityki, w tym jej wpływu na klimat, środowisko i dobrostan zwierząt. Ma to na celu informowanie obywateli o wyzwaniach występujących w obszarze rolnictwa i żywności, przekazywanie informacji rolnikom i konsumentom, odzyskiwanie zaufania konsumentów utraconego w następstwie kryzysów, za pomocą kampanii informacyjnych, informowanie innych podmiotów działających na obszarach wiejskich oraz promowanie bardziej zrównoważonego unijnego modelu rolnictwa, jak również pomoc obywatelom w jego zrozumieniu.

Ma to na celu dostarczanie spójnych, opartych na dowodach, obiektywnych i wszechstronnych informacji, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz Unii, a także nakreślenie działań informacyjnych zaplanowanych w ramach wieloletniego planu strategicznego Komisji na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być:
- a) roczne programy prac lub inne szczególne środki przedstawione przez strony trzecie;
  - b) działania wdrażane z inicjatywy Komisji.

Wyłącza się środki wymagane przez prawo lub środki już finansowane w ramach innych działań unijnych.

Przy wdrażaniu działań, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), Komisję mogą wspomagać eksperci zewnętrzni.

Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą również przyczyniać się do komunikacji instytucjonalnej dotyczącej priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja publikuje raz do roku zaproszenie do składania wniosków spełniające warunki określone w rozporządzeniu finansowym.
4. O środkach planowanych i zrealizowanych na podstawie niniejszego artykułu powiadamia się komitet, o którym mowa w art. 103 ust. 1.
5. Co dwa lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące wdrożenia niniejszego artykułu.

*Artykuł 47***Uprawnienia Komisji związane z niniejszym rozdziałem**

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do warunków, na jakich dokonywane mają być potrącenia między niektórymi rodzajami wydatków i dochodów w ramach EFRG i EFRROW.

Jeżeli budżet Unii nie został przyjęty przed początkiem roku budżetowego lub jeżeli całkowita kwota przewidzianych zobowiązań przekracza próg określony w art. 11 ust. 2 rozporządzenia finansowego, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 niniejszego rozporządzenia w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące metody mającej zastosowanie do zobowiązań i płatności kwot.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania w magazynach państwowych, a także innych wydatków finansowanych z EFRG i EFRROW;
- b) warunków przeprowadzania procedury automatycznego umorzenia.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Rozliczanie rachunków

Sekcja 1

Przepisy ogólne*Artykuł 48***Podejście oparte na zasadzie jednego audytu**

Zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego Komisja uzyskuje wystarczającą pewność z pracy jednostek certyfikujących, o których mowa w art. 12 niniejszego rozporządzenia, chyba że wcześniej powiadomi ona dane państwo członkowskie, że nie może opierać się na pracach jednostki certyfikującej w odniesieniu do danego rolniczego roku budżetowego, i w swojej ocenie ryzyka uwzględni potrzebę przeprowadzenia audytów Komisji w tym państwie członkowskim. Komisja informuje to państwo członkowskie o powodach, dla których nie może opierać się na pracach odpowiedniej jednostki certyfikującej.

*Artykuł 49***Kontrole przeprowadzane przez Komisję**

1. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie na mocy krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub na mocy art. 287 TFUE, wszelkich kontroli przeprowadzanych na mocy art. 322 TFUE lub na podstawie rozporządzenia (Euratom, WE) nr 2185/96 lub art. 127 rozporządzenia finansowego, Komisja może organizować kontrole w państwach członkowskich w celu sprawdzenia w szczególności, czy:

- a) praktyki administracyjne są zgodne z przepisami unijnymi;
- b) wydatkom objętym zakresem art. 5 ust. 2 i art. 6 niniejszego rozporządzenia i odpowiadającym interwencjom, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, odpowiada dany produkt zgłoszony w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów;

- c) wydatki odpowiadające środkom określonym w rozporządzeniach (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014 zostały dokonane i skontrolowane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi;
- d) praca jednostki certyfikującej jest wykonywana zgodnie z art. 12 i do celów sekcji 2 niniejszego rozdziału;
- e) agencja płatnicza spełnia warunki minimalne dla akredytacji określone w art. 9 ust. 2 i czy państwo członkowskie prawidłowo stosuje art. 9 ust. 4;
- f) dane państwo członkowskie wdraża plan strategiczny WPR zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- g) plany działania, o których mowa w art. 42, są prawidłowo wdrażane.

Osoby upoważnione przez Komisję do przeprowadzania kontroli w jej imieniu lub przedstawiciele Komisji działający w ramach powierzonych im uprawnień mają dostęp do ksiąg i wszystkich innych dokumentów, w tym dokumentów i metadanych sporządzonych lub otrzymanych oraz przechowywanych w postaci elektronicznej, dotyczących wydatków finansowanych przez EFRG lub EFRROW.

Uprawnienia do przeprowadzania kontroli nie mają wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają dostęp do niektórych aktów dla osób specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych rozporządzenia (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013, osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu nie biorą udziału między innymi w kontrolach przeprowadzanych w miejscach zamieszkania ani w formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych na podstawie prawa danego państwa członkowskiego. Mają one jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

2. Komisja powiadamia z odpowiednim wyprzedzeniem o kontroli zainteresowane państwo członkowskie lub państwo członkowskie, na którego terytorium kontrola ma się odbyć, biorąc pod uwagę skutki administracyjne dla agencji płatniczych przy organizowaniu kontroli. Urzędnicy danego państwa członkowskiego mogą brać udział w tych kontrolach.

Na wniosek Komisji i za zgodą państwa członkowskiego właściwe organy tego państwa członkowskiego przeprowadzają dodatkowe kontrole lub postępowania dotyczące operacji objętych niniejszym rozporządzeniem. Przedstawiciele Komisji lub osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu mogą uczestniczyć w takich kontrolach.

W celu usprawnienia kontroli Komisja może, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, zwrócić się o pomoc do organów tych państw członkowskich w prowadzeniu niektórych kontroli lub postępowania.

Artykuł 50

Dostęp do informacji

1. Państwa członkowskie udostępniają Komisji wszystkie informacje niezbędne do sprawnego funkcjonowania EFRG i EFRROW oraz wprowadzają wszystkie odpowiednie środki w celu ułatwienia kontroli, które Komisja uzna za odpowiednie w ramach zarządzania finansowaniem unijnym.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji, na jej wniosek, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne przyjęte w celu wprowadzenia w życie unijnych aktów prawnych dotyczących WPR, które mają konsekwencje finansowe dla EFRG lub EFRROW.
3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje na temat nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95 i innych przypadków nieprzestrzegania warunków określonych przez państwa członkowskie w swoich planach strategicznych WPR, wykrytych przypadków domniemanych nadużyć finansowych, a także na temat działań podjętych na podstawie sekcji 3 niniejszego rozdziału w celu odzyskania nienależnych płatności w związku z tymi nieprawidłowościami i nadużyciami. Co roku Komisja podsumowuje i publikuje te informacje oraz przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu.

*Artykuł 51***Dostęp do dokumentów**

1. Akredytowane agencje płatnicze przechowują wymagane na mocy prawa Unii dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzeniem kontroli oraz udostępniają Komisji te dokumenty i powiązane informacje.

Te dokumenty i informacje mogą być przechowywane w formie elektronicznej na warunkach określonych przez Komisję na podstawie ust. 3.

W przypadku gdy te dokumenty i informacje są przechowywane przez organ wykonujący uprawnienia przekazane mu przez agencję płatniczą i odpowiedzialny za zatwierdzanie wydatków, organ ten przekazuje akredytowanej agencji płatniczej sprawozdania dotyczące liczby przeprowadzonych kontroli, ich przedmiotu oraz działań podjętych na podstawie ich wyników.

2. Niniejszy Artykuł stosuje się odpowiednio do jednostek certyfikujących.

3. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące warunków, w jakich mają być przechowywane dokumenty i informacje, o których mowa w niniejszym artykule, w tym ich formy i okresu ich przechowywania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

*Artykuł 52***Uprawnienia Komisji dotyczące kontroli oraz dostępu do dokumentów i informacji oraz obowiązków w zakresie współpracy**

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102, które są niezbędne do zapewnienia prawidłowego i skutecznego stosowania przepisów dotyczących kontroli oraz dostępu do dokumentów i informacji określonych w niniejszym rozdziale, w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o szczególne obowiązki, które muszą spełnić państwa członkowskie zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału, oraz o przepisy dotyczące kryteriów stwierdzania przypadków nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 2988/95 oraz innych przypadków niezgodności z warunkami określonymi przez państwa członkowskie w planach strategicznych WPR, które to przypadki należy zgłaszać, oraz przepisy dotyczące danych, które należy przedkładać w tym kontekście.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące procedur w odniesieniu do obowiązków w zakresie współpracy, których państwa członkowskie muszą przestrzegać w związku z wdrożeniem art. 49 i 50. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

*Sekcja 2***Rozliczanie***Artykuł 53***Roczne rozliczenie finansowe**

1. Przed dniem 31 maja roku następującego po odpowiednim roku budżetowym oraz na podstawie informacji, o których mowa w art. 9 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) i d), Komisja przyjmuje akty wykonawcze zawierające jej decyzje w sprawie rozliczenia rachunków akredytowanych agencji płatniczych w odniesieniu do wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Te akty wykonawcze dotyczą kompletności, rzetelności i zgodności z prawdą przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych i pozostają bez uszczerbku dla treści aktów wykonawczych przyjętych w późniejszym terminie na podstawie art. 54 i 55.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące działań niezbędnych do przyjęcia i wdrożenia aktów wykonawczych o których mowa w ust. 1, w tym przepisy dotyczące wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi oraz terminów, jakich należy przestrzegać. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 54

Roczne rozliczenie z realizacji celów

1. Jeżeli wydatkom, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6 niniejszego rozporządzenia, odnoszącym się do interwencji, o których mowa w tytule III rozporządzenia (UE) 2021/2115, nie odpowiada produkt zgłoszony w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów, o którym mowa w art. 9 ust. 3 i art. 10 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 134 rozporządzenia (UE) 2021/2115, Komisja – przed dniem 15 października roku następującego po odpowiednim roku budżetowym – przyjmuje akty wykonawcze określające kwoty, o które zmniejsza się finansowanie unijne. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Te akty wykonawcze pozostają bez uszczerbku dla treści aktów wykonawczych przyjętych w późniejszym terminie zgodnie z art. 55 niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwoty zmniejszenia na podstawie różnicy między rocznymi wydatkami zadeklarowanymi w odniesieniu do danej interwencji a kwotą odpowiadającą odpowiedniemu produktowi zgłoszonemu zgodnie z planem strategicznym WPR oraz biorąc pod uwagę uzasadnienie przedstawione przez państwo członkowskie w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów zgodnie z art. 134 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

3. Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja zapewnia danemu państwu członkowskiemu możliwość przedłożenia uwag i uzasadnienia wszelkich różnic w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni, o ile dokumenty, o których mowa w art. 9 ust. 3, art. 10 i art. 12 ust. 2, zostały złożone w terminie.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące kryteriów przyjmowania uzasadnienia od danego państwa członkowskiego oraz metody i kryteriów stosowania zmniejszeń.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące działań niezbędnych do przyjęcia i wdrożenia aktów wykonawczych o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w tym przepisy dotyczące wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi oraz terminów, jakich należy przestrzegać. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 55

Procedura w przypadku stwierdzenia niezgodności

1. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że wydatki, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, nie zostały dokonane zgodnie z prawem Unii, przyjmuje ona akty wykonawcze określające kwoty, które mają być wyłączone z finansowania unijnego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 103 ust. 2.

Jednakże w odniesieniu do rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/2115, wyłączenia z finansowania unijnego, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, stosuje się wyłącznie w przypadku poważnych niedociągnięć we właściwym funkcjonowaniu systemów zarządzania państw członkowskich.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do przypadków niezgodności z warunkami kwalifikowalności w odniesieniu do poszczególnych beneficjentów, określonymi w planach strategicznych WPR i przepisach krajowych.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwot podlegających wyłączeniu w zależności od tego, jak poważne są stwierdzone niedociągnięcia. W tym kontekście Komisja należy uwzględnić charakter tych niedociągnięć oraz szkody finansowe poniesione przez Unię.

3. Przed przyjęciem aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, ustalenia Komisji oraz komentarze danego państwa członkowskiego do tych ustaleń są wymieniane na piśmie między obiema stronami, po czym dążą one do osiągnięcia porozumienia w sprawie działań, które mają zostać podjęte. Dane państwo członkowskie otrzymuje następnie możliwość wykazania, że rzeczywista skala niezgodności jest mniejsza niż wynika z oceny Komisji.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, dane państwo członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury mającej na celu wypracowanie, w terminie czterech miesięcy, wspólnego stanowiska stron. Procedura ta jest prowadzona przez organ pojednawczy. Komisji przedkłada się sprawozdanie z wyników tej procedury. Przed podjęciem decyzji o odmowie finansowania Komisja uwzględnia zalecenia zawarte w tym sprawozdaniu oraz przedstawia uzasadnienie, jeżeli postanowi nie stosować się do tych zaleceń.

4. Odmowa finansowania nie może dotyczyć:

- a) wydatków określonych w art. 5 ust. 2, dokonanych więcej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach;
- b) wydatków na wieloletnie interwencje objęte zakresem art. 5 ust. 2 lub zakresem interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w art. 6, w przypadku gdy ostatni obowiązek beneficjenta wystąpił więcej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach;
- c) wydatków na interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w art. 6, inne niż te, o których mowa w lit. b) niniejszego ustępu, dla których płatność lub, w zależności od przypadku, ostatnia płatność przez agencję płatniczą została dokonana więcej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach.

5. Ust. 4 nie ma zastosowania do:

- a) pomocy przyznawanej przez państwo członkowskie, w odniesieniu do której Komisja wszczęła procedurę określoną w art. 108 ust. 2 TFUE;
- b) naruszeń, o stwierdzeniu których Komisja powiadomiła dane państwo członkowskie w drodze uzasadnionej opinii zgodnie z art. 258 TFUE;
- c) naruszeń przez państwa członkowskie swoich obowiązków na podstawie tytułu IV rozdział III niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że Komisja powiadomi państwo członkowskie na piśmie o swoich ustaleniach w ciągu 12 miesięcy po otrzymaniu sprawozdania państwa członkowskiego na temat wyników przeprowadzonych przez nie kontroli odnośnych wydatków.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 102 aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące kryteriów i metody stosowania korekt finansowych.

7. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące działań niezbędnych do przyjęcia i wdrożenia aktów wykonawczych o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w tym przepisy dotyczące wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi, terminów, jakich należy przestrzegać, oraz procedury pojednawczej przewidzianej w ust. 3 niniejszego artykułu, a także ustanowienia, zadań, składu oraz uzgodnień roboczych organu pojednawczego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Sekcja 3

Odzyskiwanie środków w przypadku niezgodności

Artykuł 56

Przepisy dotyczące EFRG

1. Kwoty odzyskane przez państwa członkowskie w przypadku wystąpienia nieprawidłowości i innych przypadków niezapewnienia przez beneficjentów zgodności z warunkami interwencji, o których mowa w planach strategicznych WPR, przekazywane są wraz z odsetkami agencji płatniczej i księgowane przez nią jako dochody przeznaczone na EFRG w miesiącu faktycznego otrzymania tych kwot.

2. Państwa członkowskie mogą, bez uszczerbku dla ust. 1, poinstruować agencję płatniczą pełniącą funkcję podmiotu odpowiedzialnego za odzyskanie długu, aby odliczyła cały niespłacony dług beneficjenta od przyszłych płatności na rzecz tego beneficjenta.

3. W przypadku zwrotu środków do budżetu Unii, o czym mowa w ust. 1, dane państwo członkowskie może zatrzymać 20 % odpowiednich kwot tytułem ryczałtowego zwrotu kosztów odzyskania, z wyjątkiem przypadków niezgodności, które można przypisać organom administracyjnym lub innym urzędowym jednostkom tego państwa członkowskiego.

Artykuł 57

Przepisy dotyczące EFRROW

1. W razie wykrycia nieprawidłowości lub innych przypadków niezapewnienia przez beneficjentów, a w odniesieniu do instrumentów finansowych także przez fundusze szczegółowe w ramach funduszu zarządzającego lub przez ostatecznych odbiorców, zgodności z warunkami interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich określonymi w planach strategicznych WPR, państwa członkowskie dokonują wyrównań finansowych przez częściowe lub – w uzasadnionych przypadkach – całkowite anulowanie przedmiotowego finansowania Unii. Państwa członkowskie uwzględniają charakter i wagę stwierdzonej niezgodności, jak również rozmiar straty finansowej poniesionej przez EFRROW.

Anulowane kwoty finansowania unijnego w ramach EFRROW i kwoty odzyskane, wraz z odsetkami, są ponownie przydzielane na inne operacje związane z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planów strategicznych WPR. Państwa członkowskie mogą jednak ponownie wykorzystać całość anulowanych lub odzyskanych unijnych środków finansowych jedynie na operacje związane z rozwojem obszarów wiejskich w ramach swoich planów strategicznych WPR oraz nie mogą ponownie ich przydzielić na operacje związane z rozwojem obszarów wiejskich, które były przedmiotem dostosowania finansowego.

Państwa członkowskie odliczają zgodnie z niniejszym artykułem kwoty wypłacone nienależnie w związku z nieusuniętą nieprawidłowością, za którą odpowiada beneficjent, od przyszłych płatności dokonywanych przez agencję płatniczą na rzecz tego beneficjenta.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 akapit drugi, w przypadku interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich otrzymujących pomoc z instrumentów finansowych, o których mowa w art. 58 rozporządzenia (UE) 2021/1060, wkład anulowany w wyniku pojedynczego przypadku niezgodności może zostać ponownie wykorzystany w ramach tego samego instrumentu finansowego w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy niezgodność będąca powodem anulowania wkładu została wykryta na szczeblu ostatecznego odbiorcy w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia (UE) 2021/1060, wkład może zostać ponownie wykorzystany wyłącznie na rzecz innych ostatecznych odbiorców w ramach tego samego instrumentu finansowego;
- b) jeżeli niezgodność będąca powodem anulowania wkładu została wykryta na szczeblu funduszu szczegółowego w rozumieniu art. 2 pkt 21 rozporządzenia (UE) 2021/1060 w ramach funduszu powierniczego w rozumieniu art. 2 pkt 20 tego rozporządzenia, może on zostać ponownie wykorzystany wyłącznie na rzecz innych funduszy szczegółowych.

Artykuł 58

Uprawnienia wykonawcze dotyczące możliwości potrącania kwot wynikających z odzyskiwania nienależnych płatności oraz form powiadamiania

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące możliwości potrącania kwot wynikających z odzyskiwania nienależnych płatności oraz form powiadamiania i komunikowania się z Komisją przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w niniejszej sekcji. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

TYTUŁ IV

SYSTEMY KONTROLI ORAZ KARY

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 59

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Państwa członkowskie przyjmują, w ramach WPR, z poszanowaniem mających zastosowanie systemów zarządzania, wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne oraz podejmują inne środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, w tym skutecznego stosowania kryteriów kwalifikowalności wydatków określonych w art. 37. Te przepisy i środki odnoszą się w szczególności do:

- a) kontroli legalności i prawidłowości operacji finansowanych przez EFRG i EFRROW, w tym na poziomie beneficjentów i zgodnie z planami strategicznymi WPR;
- b) zapewnienia skutecznego zapobiegania nadużyciom finansowym, w szczególności w obszarach o podwyższonym poziomie ryzyka, co będzie działało odstrasżająco, z uwzględnieniem kosztów i korzyści oraz proporcjonalności takich środków;
- c) zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz ich wykrywania i korygowania;
- d) nakładania skutecznych, proporcjonalnych oraz odstrasżających kar zgodnie z prawem Unii, a w przypadku braku stosownych przepisów – zgodnie z prawem krajowym oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych;
- e) odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych, w tym w odniesieniu do nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95.

2. Państwa członkowskie ustanawiają skuteczne systemy zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem Unii regulującym interwencje unijne.

Państwa członkowskie podejmują działania niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania swoich systemów zarządzania i kontroli oraz legalności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych Komisji.

Aby pomóc państwom członkowskim w tym zakresie, Komisja udostępnia państwom członkowskim narzędzie do pozyskiwania danych umożliwiające ocenę ryzyka związanego z projektami, beneficjentami, wykonawcami i umowami, przy zapewnieniu minimalnego obciążenia administracyjnego i skutecznej ochrony interesów finansowych Unii. To narzędzie do pozyskiwania danych może być również wykorzystywane w celu przeciwdziałania obchodzeniu przepisów, o czym mowa w art. 62. Do 2025 r. Komisja przedstawi sprawozdanie zawierające ocenę wykorzystania jednolitego narzędzia do pozyskiwania danych i jego interoperacyjności pod kątem jego powszechnego stosowania przez państwa członkowskie.

3. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednią jakość i wiarygodność systemu sprawozdawczości i danych dotyczących wskaźników.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by beneficjenci EFRG i EFRROW przekazywali im informacje niezbędne do ich identyfikacji, w tym – w stosownych przypadkach – identyfikacji grupy, do której należą, zgodnej z definicją zawartą w art. 2 pkt 11 dyrektywy Parlament Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽³⁰⁾.

⁽³⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

5. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki ostrożności zapewniające, aby stosowane kary, o których mowa w ust. 1 lit. d), były proporcjonalne, a ich wymiar był uzależniony od wagi, skali i trwałego charakteru lub powtarzalności wykrytej niezgodności.

Rozwiązania przyjęte przez państwa członkowskie zapewniają w szczególności, by nie nakładano kar, gdy:

- a) niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności zgodnie z art. 3;
- b) niezgodność jest wynikiem błędu właściwego organu lub innego organu, w przypadku gdy błąd nie mógł być w rozsądny sposób odkryty przez osobę, której dotyczy kara administracyjna;
- c) dana osoba może dowieść w sposób przekonujący właściwy organ, że nie jest winna niewypełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub gdy właściwy organ w inny sposób stwierdzi, że dana osoba nie ponosi winy.

W przypadku gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności zgodnie z art. 3 beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy.

6. W swoich systemach zarządzania i kontroli państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość korekty wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność po ich złożeniu bez wpływu na prawo do otrzymania pomocy, pod warunkiem że właściwy organ uzna, że korygowane elementy lub pominięcia zostały dokonane w dobrej wierze, oraz że korekta została dokonana zanim wnioskodawcę poinformowano o wytypowaniu go do kontroli na miejscu i zanim właściwy organ podjął decyzję w sprawie danego wniosku.

7. Państwa członkowskie wprowadzają rozwiązania mające na celu zapewnienie skutecznego badania skarg dotyczących EFRG i EFRROW oraz, na wniosek Komisji, badają skargi skierowane do Komisji, objęte zakresem ich planów strategicznych WPR. Państwa członkowskie informują Komisję o wynikach takich badań. Komisja zapewnia podjęcie odpowiednich działań następczych wobec skarg złożonych bezpośrednio do niej. W przypadku gdy Komisja przekazuje skargę państwu członkowskiemu, a państwo członkowskie nie podejmuje działań następczych w terminie określonym przez Komisję, podejmuje ona niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby to państwo członkowskie wypełniło swoje zobowiązania wynikające z niniejszego ustępu.

8. Państwa członkowskie informują Komisję o środkach i działaniach podjętych na podstawie ust. 1 i 2.

Warunki przewidziane przez państwa członkowskie w celu uzupełnienia warunków określonych w przepisach unijnych dotyczących otrzymywania wsparcia finansowanego przez EFRG lub EFRROW, muszą być możliwe do zweryfikowania.

9. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego artykułu w odniesieniu do:

- a) procedur, terminów, wymiany informacji, wymogów dotyczących narzędzia do pozyskiwania danych i informacji, które należy gromadzić na temat identyfikacji beneficjentów, w odniesieniu do obowiązków określonych w ust. 1, 2 i 4;
- b) powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w ust. 5 i 7.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 60

Przepisy dotyczące kontroli

1. Systemy zarządzania i kontroli ustanowione przez państwa członkowskie zgodnie z art. 59 ust. 2 obejmują systematyczne kontrole, ukierunkowane między innymi na obszary, w których ryzyko wystąpienia błędu jest największe.

Państwa członkowskie zapewniają, by kontrole były przeprowadzane na poziomie niezbędnym do skutecznego zarządzania ryzykiem dla interesów finansowych Unii. Próba poddawana kontroli jest wybierana przez właściwy organ z całej populacji wnioskodawców i w stosownych przypadkach składa się z części wybranej losowo oraz części wybranej na podstawie analizy ryzyka.

2. Kontrole operacji otrzymujących pomoc z instrumentów finansowych, o których mowa w art. 58 rozporządzenia (UE) 2021/1060, przeprowadza się wyłącznie na poziomie funduszu powierniczego i funduszy szczegółowych, a w kontekście funduszy gwarancyjnych – na poziomie jednostek udzielających nowych pożyczek potwierdzonych gwarancją.

Nie przeprowadza się kontroli na szczeblu EBI ani innych międzynarodowych instytucji finansowych, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 niezbędnych do zapewnienia właściwego i skutecznego prowadzenia kontroli oraz zapewnienia, aby warunki kwalifikowalności były weryfikowane w skuteczny, spójny i niedyskryminacyjny sposób, który chroni interesy finansowe Unii, w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy – w przypadku gdy wymaga tego właściwe zarządzanie systemem – dotyczące dodatkowych wymogów w zakresie procedur celnych, w szczególności procedur określonych w rozporządzeniu (UE) nr 952/2013.

4. W odniesieniu do środków, o których mowa w prawodawstwie rolnym, Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego artykułu, a w szczególności:

- a) w odniesieniu do konopi, o których mowa w art. 4 ust 4 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/2115 – przepisy dotyczące szczególnych środków kontroli oraz metod określania poziomu tetrahydrokanabinolu;
- b) w odniesieniu do bawełny, o której mowa w tytule III rozdział II sekcja 3 podsekcja 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115 – system kontroli zatwierdzonych organizacji międzybranżowych;
- c) w odniesieniu do wina, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 – przepisy dotyczące pomiaru obszarów, kontroli oraz szczególnych procedur finansowych mających na celu usprawnienie kontroli;
- d) testy i metody, jakie mają być stosowane w celu ustalania kwalifikowalności produktów do interwencji publicznej i przechowywania prywatnego, oraz stosowania procedur przetargowych, zarówno w odniesieniu do interwencji publicznej, jak i przechowywania prywatnego;
- e) inne przepisy dotyczące kontroli, które mają być przeprowadzane przez państwa członkowskie w odniesieniu do środków przewidzianych w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 61

Niezgodność z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych

W przypadku gdy niezgodność dotyczy unijnych lub krajowych przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych, państwa członkowskie zapewniają, aby ta część pomocy, która ma nie zostać wypłacona lub która ma zostać wycofana, została określona na podstawie wagi niezgodności i zgodnie z zasadą proporcjonalności.

Państwa członkowskie zapewniają, by miało to wpływ na zgodność z prawem i prawidłowość transakcji jedynie do wysokości części pomocy, która ma nie zostać wypłacona lub która ma zostać wycofana.

Artykuł 62

Klauzula dotycząca obchodzenia prawa

Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów prawa Unii, państwa członkowskie podejmują skuteczne i proporcjonalne kroki w celu unikania obchodzenia przepisów prawa Unii i zapewniają, w szczególności, aby osobom fizycznym ani prawnym nie przyznawano żadnych korzyści wynikających z prawodawstwa rolnego, jeżeli stwierdzono, że warunki wymagane do uzyskania takich korzyści zostały sztucznie stworzone, w sprzeczności z celami tego prawodawstwa.

*Artykuł 63***Zgodność interwencji do celów kontroli w sektorze wina**

Na potrzeby stosowania interwencji w sektorze wina, o których mowa w tytule III rozdział III sekcja 4 rozporządzenia (UE) 2021/2115, państwa członkowskie zapewniają, aby procedury zarządzania i kontroli stosowane do tych interwencji były zgodne z systemem zintegrowanym, o którym mowa w rozdziale II niniejszego tytułu, w odniesieniu do:

- a) systemów identyfikacji działek rolnych;
- b) kontroli.

*Artykuł 64***Zabezpieczenia**

1. Państwa członkowskie żądają, w przypadku gdy stanowi tak prawodawstwo rolne, złożenia zabezpieczenia gwarantującego, że określona kwota zostanie wypłacona lub ulegnie przepadkowi na rzecz właściwego organu, jeżeli dany obowiązek wynikający z tego prawodawstwa nie zostanie spełniony.

2. Z wyjątkiem przypadków siły wyższej zabezpieczenie przepada w całości lub w części w razie niewywiązania się z określonego obowiązku lub też w przypadku, gdy wywiązano się z niego tylko częściowo.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy zapewniające niedyskryminacyjne traktowanie, równość oraz poszanowanie zasady proporcjonalności przy składaniu zabezpieczenia; przepisy te określają:

- a) podmiot odpowiedzialny, w przypadku gdy obowiązek nie zostanie wypełniony;
- b) szczególne sytuacje, w których właściwy organ może odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia;
- c) warunki mające zastosowanie do składanego zabezpieczenia i zabezpieczyciela oraz warunki złożenia i zwolnienia tego zabezpieczenia;
- d) szczególne warunki związane z zabezpieczeniem złożonym w związku zaliczkami;
- e) skutki nieprzestrzegania obowiązków, w odniesieniu do których złożono zabezpieczenie, jak przewidziano w ust. 1, w tym przypadku zabezpieczeń oraz współczynnik zmniejszenia, który należy stosować przy zwalnianiu zabezpieczeń w odniesieniu do refundacji, pozwoleń, ofert, ofert przetargowych lub szczególnych wniosków, a także w przypadkach gdy obowiązek objęty tym zabezpieczeniem nie został w pełni albo wcale wypełniony, z uwzględnieniem charakteru obowiązku, wielkości, w odniesieniu do których obowiązek nie został spełniony, okresu przekroczenia terminu, w którym obowiązek miał zostać spełniony, oraz daty dostarczenia dowodu na spełnienie obowiązku.

4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy zabezpieczenia, jakie ma być składane, oraz procedury składania zabezpieczenia, jego przyjmowania oraz zastępowania pierwotnego zabezpieczenia;
- b) procedur w zakresie zwalniania zabezpieczenia;
- c) powiadomień, jakich mają dokonywać państwa członkowskie oraz Komisja.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Zintegrowany system zarządzania i kontroli

Artykuł 65

Zakres stosowania i definicje odnoszące się do niniejszego rozdziału

1. Każde z państw członkowskich ustanawia i prowadzi zintegrowany system zarządzania i kontroli (zwany dalej „systemem zintegrowanym”).
2. System zintegrowany stosuje się do interwencji w formie płatności obszarowych i interwencji z tytułu zwierząt, wymienionych w tytule III rozdział II i IV rozporządzenia (UE) 2021/2115, oraz do środków, o których mowa w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013.
3. W niezbędnym zakresie system zintegrowany stosuje się również do zarządzania i kontroli w odniesieniu do warunkowości oraz do interwencji w sektorze wina, jak określono w tytule III rozporządzenia (UE) 2021/2115.
4. Na potrzeby niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:
  - a) „wniosek geoprzestrzenny” oznacza elektroniczny formularz wniosku, który obejmuje również aplikację informatyczną opartą na systemie informacji geograficznej umożliwiającym beneficjentom przestrzenne deklarowanie działek rolnych gospodarstwa w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115 i gruntów nierolniczych zgłoszonych do płatności;
  - b) „system monitorowania obszarów” oznacza procedurę regularnych i systematycznych obserwacji, śledzenia i oceny działalności i praktyk rolniczych na użytkach rolnych na podstawie danych satelitarnych zebranych przez satelity Sentinel systemu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości;
  - c) „system identyfikacji i rejestracji zwierząt” oznacza system identyfikacji i rejestracji utrzymywanych zwierząt lądowych ustanowiony w części IV tytuł I rozdział 2 sekcja 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 ⁽³¹⁾;
  - d) „działka rolna” oznacza zdefiniowaną przez państwa członkowskie jednostkę gruntu stanowiącego użytek rolny określony zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
  - e) „system informacji geograficznej” oznacza system komputerowy zdolny do rejestrowania, przechowywania, analizowania i wyświetlania informacji geograficznych;
  - f) „system wniosków automatycznych” oznacza system składania wniosków w ramach interwencji obszarowych lub interwencji z tytułu zwierząt, w którym dane wymagane przez administrację na temat przynajmniej poszczególnych obszarów lub zwierząt, w odniesieniu do których składany jest wniosek o przyznanie pomocy, są dostępne w urzędowych skomputeryzowanych bazach danych zarządzanych przez państwo członkowskie i w razie potrzeby są udostępniane beneficjentowi.

Artykuł 66

Elementy systemu zintegrowanego

1. System zintegrowany obejmuje następujące elementy:
  - a) system identyfikacji działek rolnych;
  - b) system wniosków geoprzestrzennych oraz – w stosownych przypadkach – wniosków o przyznanie pomocy z tytułu zwierząt;
  - c) system monitorowania obszarów;
  - d) system identyfikacji beneficjentów interwencji i środków, o których mowa w art. 65 ust. 2;
  - e) system kontroli i kar;

⁽³¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

- f) w stosownych przypadkach, system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności;
  - g) w stosownych przypadkach, system identyfikacji i rejestracji zwierząt.
2. System zintegrowany dostarcza informacji mających znaczenie dla sprawozdawczości w zakresie wskaźników, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) 2021/2115.
3. System zintegrowany działa w oparciu o elektroniczne bazy danych i systemy informacji geograficznej oraz umożliwia wymianę i integrację danych między elektronicznymi bazami danych i systemami informacji geograficznej. W stosownych przypadkach systemy informacji geograficznej umożliwiają taką wymianę i integrację danych dotyczących działek rolnych w wyznaczonych strefach chronionych i w wyznaczonych obszarach, które zostały ustanowione zgodnie z prawodawstwem Unii wyszczególnionym w załączniku XIII do rozporządzenia (UE) 2021/2115, takich jak obszary Natura 2000 czy strefy narażone na zanieczyszczenia azotanami w rozumieniu art. 2 lit. k) dyrektywy Rady 91/676/EWG⁽³²⁾, a także elementów krajobrazu w ramach norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska określonych zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2021/2115 lub objętych interwencjami wyszczególnionymi w tytule III rozdziały II i IV tego rozporządzenia.
4. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich w odniesieniu do wdrożenia i stosowania systemu zintegrowanego, Komisja może zwrócić się o pomoc do wyspecjalizowanych podmiotów lub osób w celu ułatwienia utworzenia, monitorowania i prowadzenia systemu zintegrowanego, w szczególności z myślą o udzielaniu właściwym organom państw członkowskich porad technicznych.
5. Państwa członkowskie podejmują środki wymagane do właściwego utworzenia i prowadzenia systemu zintegrowanego oraz – na wniosek innego państwa członkowskiego – udzielają sobie wzajemnej pomocy niezbędnej do celów niniejszego rozdziału.

Artykuł 67

Przechowywanie i udostępnianie danych

1. Państwa członkowskie rejestrują i przechowują wszelkie dane i dokumenty dotyczące rocznych produktów zgłoszonych w kontekście rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 54, i zgłoszonych postępów w osiąganiu celów końcowych określonych w planie strategicznym WPR i monitorowanych zgodnie z art. 128 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Dane i dokumenty, o których mowa w akapicie pierwszym, dotyczące bieżącego roku kalendarzowego lub roku gospodarczego oraz poprzednich 10 lat kalendarzowych lub gospodarczych, są dostępne do wglądu za pomocą cyfrowych baz danych prowadzonych przez właściwy organ państwa członkowskiego.

Dane wykorzystywane do celów systemu monitorowania obszarów mogą być przechowywane jako dane surowe na serwerze będącym dla właściwych organów serwerem zewnętrznym. Dane te są przechowywane na serwerze przez przynajmniej przez trzy lata.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego od państw członkowskich, które przystąpiły do Unii w lub po 2013 r., wymaga się zapewnienia dostępności danych do wglądu dopiero od roku przystąpienia tych państw do Unii.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego od państw członkowskich wymaga się zapewnienia dostępności danych i dokumentów związanych z systemem monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. c), do wglądu dopiero od dnia wdrożenia systemu monitorowania obszarów.

2. Państwa członkowskie mogą stosować wymogi określone w ust. 1 na szczeblu regionalnym, pod warunkiem że wymogi te i administracyjne procedury rejestrowania danych i dostępu do nich będą jednakowe na całym terytorium państwa członkowskiego i będą umożliwiały zagregowanie danych na poziomie krajowym.

⁽³²⁾ Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1).

3. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego organy publiczne nieodpłatnie udostępniały sobie wzajemnie oraz udostępniały publicznie na szczeblu krajowym zestawy danych zebranych za pomocą systemu zintegrowanego, które mają znaczenie dla potrzeb dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/2/WE⁽³³⁾ lub które mają znaczenie dla monitorowania dziedzin polityki Unii. Ponadto państwa członkowskie umożliwiają instytucjom i organom unijnym dostęp do tych zbiorów danych.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby zbiory danych, które są gromadzone za pomocą systemu zintegrowanego i które mają znaczenie dla tworzenia statystyki europejskiej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009⁽³⁴⁾, były nieodpłatnie udostępniane Komisji (Eurostatowi), krajowym urządzeniom statystycznym oraz, w razie potrzeby, innym krajowym organom odpowiedzialnym za sporządzanie statystyki europejskiej.

5. Państwa członkowskie ograniczają publiczny dostęp do zbiorów danych, o których mowa w ust. 3 i 4, w przypadku gdy taki dostęp miałby niekorzystny wpływ na poufność danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

6. Państwa członkowskie ustanawiają swoje systemy w sposób zapewniający, aby beneficjenci mieli dostęp do wszystkich odpowiednich związanych z nimi danych dotyczących gruntów, które użytkują lub zamierzają użytkować, aby umożliwić im prawidłowe złożenie wniosku.

Artykuł 68

System identyfikacji działek rolnych

1. System identyfikacji działek rolnych stanowi system informacji geograficznej ustanowiony i regularnie aktualizowany przez państwa członkowskie na podstawie ortobrazów lotniczych lub satelitarnych przy zastosowaniu jednolitego standardu gwarantującego dokładność co najmniej równą dokładności kartografii w skali 1:5 000.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby system identyfikacji działek rolnych:

- a) jednoznacznie identyfikował każdą działkę rolną i jednostki gruntów nierolniczych, które państwa członkowskie uznają za kwalifikujące się do otrzymywania pomocy w ramach interwencji, o których mowa w tytule III rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- b) zawierał aktualne wartości dotyczące obszarów, które państwa członkowskie uznają za kwalifikujące się do otrzymywania pomocy w ramach interwencji, o których mowa w art. 65 ust. 2;
- c) umożliwiał prawidłową lokalizację działek rolnych i gruntów nierolniczych, w odniesieniu do których występuje się z wnioskiem o płatność.

3. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych zgodnie z metodami określonymi na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże niedociągnięcia w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze, a w razie ich braku Komisja wymaga od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 42.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

⁽³³⁾ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

*Artykuł 69***System wniosków geoprzestrzennych i wniosków o przyznanie pomocy z tytułu zwierząt**

1. W odniesieniu do pomocy w ramach interwencji obszarowych, o których mowa w art. 65 ust. 2, wdrażanych w ramach ich planów strategicznych WPR, państwa członkowskie wymagają złożenia wniosku przy wykorzystaniu formularza wniosku geoprzestrzennego dostarczonego przez właściwy organ.
2. W odniesieniu do pomocy w ramach interwencji z tytułu zwierząt, o których to interwencjach mowa w art. 65 ust. 2, wdrażanych w ramach krajowych planów strategicznych WPR, państwa członkowskie wymagają złożenia wniosku.
3. Państwa członkowskie wprowadzają do wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, informacje pochodzące z systemów, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. g) oraz w art. 68, 70, 71 i 73, lub z jakiegokolwiek innej stosownej publicznej bazy danych.
4. Państwa członkowskie mogą ustanowić system wniosków automatycznych oraz zdecydować, które z wniosków określonych w ust. 1 i 2 ma on obejmować.
5. Jeżeli państwo członkowskie zdecydowało o zastosowaniu systemu wniosków automatycznych, ustanawia ono system, który umożliwi administracji dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów na podstawie informacji dostępnych w oficjalnych skomputeryzowanych bazach danych. W przypadku wystąpienia ich zmiany, te dostępne informacje są uzupełniane w razie potrzeby dodatkowymi informacjami dotyczącymi tej zmiany. Beneficjent potwierdza dostępne informacje i dostępne informacje dodatkowe przez system wniosków automatycznych.
6. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu wniosków geoprzestrzennych zgodnie z metodami określonymi na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże niedociągnięcia w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze, a w razie ich braku Komisja wymaga od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 42.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

*Artykuł 70***System monitorowania obszarów**

1. Państwa członkowskie ustanawiają i stosują system monitorowania obszarów, który ma zacząć funkcjonować od dnia 1 stycznia 2023 r. Jeżeli pełne uruchomienie systemu od tego dnia nie jest możliwe w związku z ograniczeniami technicznymi, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o ustanowieniu i stopniowym rozpoczęciu działania takiego systemu, przekazując informacje jedynie na potrzeby ograniczonej liczby interwencji. Niemniej jednak od dnia 1 stycznia 2024 r. system monitorowania obszarów we wszystkich państwach członkowskich musi w pełni funkcjonować.
2. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu monitorowania obszarów zgodnie z metodami określonymi na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże niedociągnięcia w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze, a w razie ich braku Komisja wymaga od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 42.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

*Artykuł 71***System identyfikacji beneficjentów**

System rejestrowania tożsamości każdego beneficjenta interwencji i środków, o których mowa w art. 65 ust. 2, gwarantuje, że wszystkie wnioski złożone przez tego samego beneficjenta można zidentyfikować jako takie.

*Artykuł 72***System kontroli i kar**

Państwa członkowskie ustanawiają system kontroli i kar, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. e). Państwa członkowskie, poprzez agencje płatnicze lub organy przez nie delegowane, co roku przeprowadzają kontrole administracyjne wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność, by sprawdzić ich legalność i prawidłowość zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. a). Kontrole te uzupełniane są przez kontrole na miejscu, które mogą być przeprowadzane zdalnie przy użyciu odpowiedniej technologii.

*Artykuł 73***System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności**

System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności umożliwia weryfikację uprawnień z wnioskami o przyznanie pomocy i systemem identyfikacji działek rolnych.

*Artykuł 74***Przekazanie Komisji uprawnień związanych z systemem zintegrowanym**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102, które są niezbędne do zapewnienia, by system zintegrowany przewidziany w niniejszym rozdziale był wdrażany w sposób efektywny, spójny i niedyskryminujący, służący ochronie interesów finansowych Unii, w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o:

- a) przepisy dotyczące oceny jakości, o których mowa w art. 68, 69 i 70;
- b) przepisy dotyczące systemu identyfikacji działek rolnych, systemu identyfikacji beneficjentów oraz systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, o których mowa w art. 68, 71 i 73.

*Artykuł 75***Uprawnienia wykonawcze związane z art. 68, 69 i 70**

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy i treści oraz warunków przekazywania lub udostępniania Komisji:
  - (i) sprawozdań z oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów;
  - (ii) działań naprawczych, o których mowa w art. 68, 69 i 70;
- b) podstawowych funkcji i przepisów dotyczących systemu wniosków o przyznanie pomocy, o którym mowa w art. 69, i systemu monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 70, w tym parametrów dotyczących stopniowego zwiększania liczby interwencji objętych systemem monitorowania obszarów.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ III

Kontrola transakcji

Artykuł 76

Zakres stosowania i definicje odnoszące się do niniejszego rozdziału

1. W niniejszym rozdziale ustanawia się szczegółowe przepisy dotyczące kontroli dokumentów biznesowych jednostek otrzymujących lub dokonujących płatności odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do systemu finansowania przezEFRG lub dokumentów przedstawicieli takich jednostek (zwanymi dalej „przedsiębiorstwami”) w celu ustalenia, czy transakcje stanowiące część systemu finansowania przezEFRG faktycznie zostały przeprowadzone i wykonane prawidłowo.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do interwencji objętych systemem zintegrowanym, o którym mowa niniejszym tytule rozdział II, oraz tytułem III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o wykaz interwencji, które ze względu na swój charakter i wymogi kontroli nie mogą być poddane dodatkowej kontroli ex post poprzez kontrolę dokumentów biznesowych i w związku z tym nie podlegają takiej kontroli na mocy niniejszego rozdziału.

3. Na potrzeby niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:
  - a) „dokument biznesowy” oznacza wszystkie księgi, rejestry, dowody kasowe i dokumenty potwierdzające, rachunki, zapisy dotyczące produkcji i jakości, korespondencję odnoszącą się do działalności gospodarczej przedsiębiorstwa oraz dane handlowe, niezależnie od ich formy, w tym dane archiwizowane elektronicznie, w zakresie, w jakim te dokumenty lub dane odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do transakcji, o których mowa w ust. 1;
  - b) „osoba trzecia” oznacza osobę fizyczną lub prawną bezpośrednio lub pośrednio związaną z transakcjami przeprowadzonymi w ramach systemu finansowania przezEFRG.

Artykuł 77

Kontrole przeprowadzane przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie przeprowadzają systematyczne kontrole dokumentów biznesowych przedsiębiorstw z uwzględnieniem charakteru transakcji, które mają być przedmiotem kontroli. Państwa członkowskie zapewniają, aby wybór kontrolowanych przedsiębiorstw dał możliwie jak największą gwarancję skuteczności środków służących zapobieganiu i wykrywaniu nieprawidłowości. Wybór ten uwzględni między innymi finansowe znaczenie przedsiębiorstw w tym systemie oraz inne czynniki ryzyka.
2. W stosownych przypadkach kontrole przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu rozszerza się na osoby fizyczne i prawne, z którymi przedsiębiorstwa są powiązane, oraz na osoby fizyczne lub prawne, których kontrola może być mieć znaczenie dla osiągnięcia celów określonych w art. 78.
3. Organ lub organy odpowiedzialne za stosowanie niniejszego rozdziału muszą być zorganizowane w taki sposób, aby były niezależne od podmiotów lub oddziałów podmiotów odpowiadających za płatności i kontrole przeprowadzane przed dokonaniem płatności.
4. Przedsiębiorstwa, których suma wpływów lub płatności wyniosła poniżej 40 000 EUR, kontroluje się zgodnie z niniejszym rozdziałem jedynie ze szczególnych powodów, które państwa członkowskie mają wskazać w swoim rocznym planie kontroli, o którym mowa w art. 80 ust. 1.
5. Kontrola przeprowadzana na podstawie niniejszego rozdziału pozostaje bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych na podstawie art. 49 i 50.

*Artykuł 78***Kontrole krzyżowe**

1. Dokładność danych pierwotnych podlegających kontroli weryfikuje się przez szereg kontroli krzyżowych, włączając w to, w razie konieczności, dokumenty biznesowe osób trzecich, stosownie do stopnia istniejącego ryzyka, obejmujących:
  - a) porównania z dokumentami biznesowymi dostawców, klientów, przewoźników i innych osób trzecich;
  - b) kontrole bezpośrednie, w stosownych przypadkach, ilości i charakteru zapasów;
  - c) porównania z rejestrami przepływów finansowych powiązanych z transakcjami realizowanymi w ramach systemu finansowania przez EFRG lub będących skutkiem tych transakcji;
  - d) kontrole w odniesieniu do księgowości lub rejestry przepływów finansowych wskazujących w czasie kontroli, że dokumenty będące w posiadaniu agencji płatniczej jako uzasadnienie dla wypłaty pomocy beneficjentowi są rzetelne.
2. W przypadku gdy przedsiębiorstwa zobowiązane są do prowadzenia dokładnych rejestrów zapasów zgodnie z prawem unijnym lub krajowym, kontrola tych rejestrów obejmuje, w odpowiednich przypadkach, porównanie z dokumentami biznesowymi oraz, w stosownych przypadkach, z faktyczną ilością zapasów w magazynach.
3. Przy wyborze transakcji, które mają być kontrolowane, w pełni uwzględnia się stopień istniejącego ryzyka.
4. Osoby odpowiedzialne za przedsiębiorstwo lub osoba trzecia zapewniają, aby wszystkie dokumenty biznesowe oraz informacje dodatkowe dostarczane były urzędnikom odpowiedzialnym za kontrolę lub osobom upoważnionym do przeprowadzania kontroli w ich imieniu. Dane archiwizowane elektronicznie dostarczane są na odpowiednim nośniku danych.
5. Urzędnicy odpowiedzialni za kontrole lub osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli w ich imieniu mogą wymagać dostarczenia im wyciągów lub kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1.

*Artykuł 79***Wzajemna pomoc**

Państwa członkowskie udzielają sobie – na wniosek – wzajemnej pomocy przy przeprowadzaniu kontroli przewidzianej w niniejszym rozdziale w następujących przypadkach:

- a) gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym wypłata odnośnej kwoty została lub powinna być zostać dokonana lub otrzymana;
- b) gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym znajdują się dokumenty i informacje wymagane do kontroli.

*Artykuł 80***Planowanie i sprawozdawczość**

1. Państwa członkowskie opracowują plany kontroli w celu przeprowadzania kontroli zgodnie z art. 77 w następnym okresie kontroli.
2. Każdego roku do dnia 15 kwietnia państwa członkowskie przesyłają Komisji:
  - a) swój plan kontroli, o którym mowa w ust. 1, i podają liczbę przedsiębiorstw, które mają zostać poddane kontroli, w podziale na sektory na podstawie odnoszących się do nich kwot;
  - b) szczegółowe sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozdziału w poprzednim okresie kontroli obejmujące ewentualne wyniki kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 79.

3. Jeżeli w terminie ośmiu tygodni Komisja nie przekaze państwom członkowskim swoich uwag, państwa członkowskie realizują opracowane przez siebie i przesłane Komisji plany kontroli oraz ich zmiany.

Artykuł 81

Dostęp do informacji oraz kontrole przeprowadzane przez Komisję

1. Zgodnie ze stosownymi przepisami prawa krajowego urzędnicy Komisji mają dostęp do wszystkich dokumentów sporządzonych na potrzeby albo w wyniku kontroli organizowanej na podstawie niniejszego rozdziału oraz do przechowywanych danych, łącznie z danymi zgromadzonymi w systemach przetwarzania danych. Na żądanie dane dostarcza się na odpowiednim nośniku danych.

2. Kontrola, o której mowa w art. 77, przeprowadzana jest przez urzędników państw członkowskich. W kontroli tej mogą uczestniczyć urzędnicy Komisji, ale nie mogą oni wykonywać uprawnień kontrolnych przyznanych urzędnikom państw członkowskich. Mają jednak dostęp do tych samych pomieszczeń i do tych samych dokumentów, co urzędnicy państw członkowskich.

3. Bez uszczerbku dla przepisów rozporządzeń (Euratom, WE) nr 2988/95 (Euratom, WE) nr 2185/96, (UE, Euratom) nr 883/2013 i (UE) 2017/1939, w przypadku gdy przepisy krajowe dotyczące postępowania karnego zastrzegają niektóre działania dla urzędników specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego, ani urzędnicy Komisji, ani urzędnicy państwa członkowskiego występującego z wnioskiem, nie uczestniczą w tych działaniach. W żadnym wypadku nie uczestniczą oni w szczególności w przeszukaniu miejsc zamieszkania ani w formalnych przesłuchaniach osób w kontekście postępowania karnego toczącego się w danym państwie członkowskim. Mają oni jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

Artykuł 82

Uprawnienia wykonawcze związane z kontrolą transakcji

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego rozdziału, a w szczególności dotyczące:

- a) przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 77, w odniesieniu do wyboru przedsiębiorstw, liczby kontroli oraz ich harmonogramu;
- b) udzielania wzajemnej pomocy, o której mowa w art. 79;
- c) treści sprawozdań, o których mowa w art. 80 ust. 2 lit. b), oraz wszelkich innych powiadomień wymaganych na mocy niniejszego rozdziału.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

System kontroli i kary administracyjne w związku z warunkowością

Artykuł 83

System kontroli w związku z warunkowością

1. Państwa członkowskie ustanawiają system w celu zweryfikowania, czy następujące kategorie beneficjentów wypełniają obowiązki określone w tytule III rozdział I sekcja 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115:

- a) beneficjenci otrzymujący płatności bezpośrednie na mocy tytułu III rozdział II rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- b) beneficjenci otrzymujący płatności roczne zgodnie z art. 70, 71 i 72 rozporządzenia (UE) 2021/2115;

c) beneficjenci otrzymujący wsparcie zgodnie z rozdziałem IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 lub rozdziałem IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013.

2. Państwa członkowskie stosujące art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115 mogą ustanowić uproszczony system kontroli:

- a) w odniesieniu do beneficjentów otrzymujących płatności na mocy art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115; lub
- b) w odniesieniu do małych gospodarstw określonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115 i nieubiegających się o takie płatności.

Jeżeli państwo członkowskie nie stosuje art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115, może ono ustanowić uproszczony system kontroli rolników posiadających gospodarstwa, których maksymalna wielkość nie przekracza 5 hektarów użytków rolnych zadeklarowanych zgodnie z art. 69 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

3. Państwa członkowskie mogą korzystać z istniejących systemów kontroli i administracji w celu zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi warunkowości.

Systemy te muszą być zgodne z systemami kontroli, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Państwa członkowskie dokonują corocznego przeglądu systemów kontroli, o których mowa w ust. 1 i 2, w świetle uzyskanych wyników.

5. Na potrzeby niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

- a) „wymóg” oznacza każdy wymóg podstawowy w zakresie zarządzania wynikający z prawa Unii, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w ramach danego aktu prawnego, różny co do istoty od innych wymogów tego samego aktu prawnego;
- b) „akt prawny” oznacza każdą z dyrektyw lub każde z rozporządzeń, o których mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- c) „powtarzalność niezgodności” oznacza niezgodność z tym samym wymogiem lub normą więcej niż jeden raz w okresie kolejnych trzech lat kalendarzowych, pod warunkiem że beneficjent został poinformowany o wcześniejszej niezgodności oraz, w stosownych przypadkach, miał możliwość podjęcia niezbędnych działań, aby naprawić tę poprzednią niezgodność.

6. W celu wypełnienia swoich obowiązków w zakresie kontroli określonych w ust. 1–4 państwa członkowskie:

- a) uwzględniają kontrole na miejscu w celu sprawdzenia, czy beneficjenci wypełniają obowiązki określone w tytule III rozdział I sekcja 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115;
- b) w zależności od wymogów, norm, aktów prawnych lub obszarów warunkowości, mogą podjąć decyzję o przeprowadzeniu kontroli, w tym kontroli administracyjnych, w ramach systemów kontroli stosowanych w odniesieniu do danego wymogu, normy, aktu prawnego lub obszaru stosowania warunkowości, pod warunkiem że skuteczność tych kontroli jest co najmniej równa skuteczności kontroli na miejscu, o których mowa w lit. a);
- c) w stosownych przypadkach mogą wykorzystywać teledetekcję lub system monitorowania obszarów lub inne odpowiednie technologie pomagające im w przeprowadzaniu kontroli na miejscu, o których mowa w lit. a);
- d) określają próbę, która zostanie poddana kontrolom na miejscu, o których mowa w lit. a) i które mają być przeprowadzane co roku na podstawie analizy ryzyka; próba ta:
  - (i) uwzględnia strukturę gospodarstwa, nieodłączne ryzyko niezgodności oraz – w stosownych przypadkach – korzystanie przez beneficjentów z usług doradczych dla rolników, o których mowa w art. 15 rozporządzenia (UE) 2021/2115, i wynika z zastosowania w odniesieniu do tych elementów współczynników ważenia;
  - (ii) uwzględnia element losowy; oraz
  - (iii) obejmuje co najmniej 1 % beneficjentów wyszczególnionych w ust. 1 niniejszego artykułu;

- e) jeżeli chodzi o obowiązki związane z warunkowością w związku z dyrektywą Rady 96/22/WE⁽³⁵⁾, uznają zastosowanie określonego poziomu prób kontrolnych przewidzianego w planach dotyczących monitorowania za spełnienie wymogu w zakresie minimalnego wskaźnika określonego w lit. d) niniejszego ustępu;
- f) w ramach stosowania uproszczonego systemu kontroli, o którym mowa w ust. 2, mogą podjąć decyzję o wyłączeniu z kontroli na miejscu, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu, weryfikacji zgodności z obowiązkami określonymi w tej literze, jeśli można dowieść, że przypadki niezapewnienia przez danych beneficjentów zgodności z przepisami nie mogły mieć istotnych konsekwencji dla osiągnięcia celów odnośnych aktów prawnych i norm.

Artykuł 84

System kar administracyjnych w związku z warunkowością

1. Państwa członkowskie ustanawiają system przewidujący stosowanie kar administracyjnych wobec beneficjentów, o których mowa w art. 83 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, którzy nie przestrzegają w dowolnym momencie w danym roku kalendarzowym obowiązków określonych w tytule III rozdział I sekcja 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Kary administracyjne, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się jedynie w przypadku gdy niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać danemu beneficjentowi, oraz w przypadku gdy spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:

- a) niezgodność związana jest z działalnością rolniczą beneficjenta;
- b) niezgodność dotyczy gospodarstwa w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115 lub innych zarządzanych przez danego beneficjenta obszarów znajdujących się na terytorium tego samego państwa członkowskiego.

W odniesieniu do obszarów leśnych nie stosuje się jednak kar administracyjnych, o których mowa w akapicie pierwszym, jeżeli w odniesieniu do danego obszaru nie wystąpiło o wsparcie zgodnie z art. 70 i 71 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

2. W ramach swoich systemów kar administracyjnych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie:

- a) uwzględniają przepisy dotyczące stosowania kar administracyjnych, w przypadkach gdy grunty rolne, gospodarstwo rolne lub jego części zostają przekazane podczas danego roku kalendarzowego lub danych lat kalendarzowych; przepisy te opierają się na uczciwym i sprawiedliwym podziale odpowiedzialności za niezgodności między osobą przekazującą a osobą przejmującą;
- b) niezależnie od ust. 1, mogą podjąć decyzję o niestosowaniu kary administracyjnej, jeżeli jej wysokość wynosi 100 EUR lub mniej w odniesieniu do danego beneficjenta na rok kalendarzowy; beneficjenta powiadamia się jednak o stwierdzeniu niezgodności i o obowiązku podjęcia w przyszłości działania naprawczego;
- c) przewidują, że kary administracyjnej nie nakłada się w przypadkach gdy:
  - (i) niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności zgodnie z art. 3;
  - (ii) niezgodność jest wynikiem nakazu wydanego przez organ publiczny.

Na potrzeby akapitu pierwszego lit. a) „przekazanie” oznacza transakcję dowolnego rodzaju, w wyniku której grunt rolny lub gospodarstwo rolne, lub jego część, przestaje być w posiadaniu osoby przekazującej.

3. Zastosowanie kary administracyjnej nie ma wpływu na legalność i prawidłowość wydatków, w odniesieniu do których została ona nałożona.

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotycząca zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym i uchylająca dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 3).

Artykuł 85

Stosowanie i obliczanie wysokości kar administracyjnych

1. Kary administracyjne, o których w art. 84, stosuje się w drodze zmniejszenia lub wyłączenia z finansowania całkowitej kwoty płatności wskazanych w art. 83 ust. 1, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy, które złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono niezgodność. Takie zmniejszenia lub wyłączenia są obliczane na podstawie płatności, które zostały lub mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym wystąpiła niezgodność. Niemniej jednak, gdy niemożliwe jest określenie roku kalendarzowego, w którym wystąpiła niezgodność, zmniejszenia lub wyłączenia są obliczane na podstawie płatności, które zostały lub mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym niezgodność stwierdzono.

W celu obliczenia wysokości tych zmniejszeń i wyłączeń uwzględnia się wagę, skalę, trwałe charakter lub powtarzalność stwierdzonej niezgodności oraz czy miała ona charakter umyślny. Nakładane kary administracyjne muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Kary administracyjne nakłada się w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzanych zgodnie z art. 83 ust. 6.

2. Zmniejszenie wynosi co do zasady 3% całkowitej kwoty płatności, o której mowa w ust. 1.

3. Kary administracyjnej nie stosuje się w przypadku gdy niezgodność nie wywiera konsekwencji lub wywiera jedynie nieistotne konsekwencje na osiągnięcie celu danej normy lub danego wymogu.

Państwa członkowskie ustanawiają mechanizm informacyjny w celu zapewnienia, by beneficjenci byli poinformowani o stwierdzonych niezgodnościach i o możliwych działaniach naprawczych, które należy podjąć. Mechanizm obejmuje również szczególne usługi doradcze dla rolników, o których mowa w art. 15 rozporządzenia (UE) 2021/2115, uczestnictwo w których może być uznane za obowiązkowe dla odnośnych beneficjentów.

4. W przypadku gdy państwo członkowskie do wykrywania niezgodności wykorzystuje system monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. c), może podjąć decyzję o zastosowaniu niższej wartości procentowej zmniejszenia niż wartość przewidziana w ust. 2 niniejszego artykułu.

5. W przypadku gdy niezgodność ma poważny wpływ na osiągnięcie celu danej normy lub danego wymogu lub stanowi bezpośrednie ryzyko dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt, stosuje się wyższą wartość procentową zmniejszenia niż przewidziana w ust. 2.

6. W przypadku gdy ta sama niezgodność utrzymuje się lub powtórzy się jednokrotnie w ciągu trzech kolejnych lat kalendarzowych, wartość procentowa zmniejszenia co do zasady wynosi 10 % całkowitej kwoty płatności, o której mowa w ust. 1. Kolejne wystąpienia tej samej niezgodności bez podania przez beneficjenta uzasadnionego powodu uznaje się za przypadki umyślnej niezgodności.

W przypadku umyślnej niezgodności wielkość procentowa zmniejszenia wynosi co najmniej 15 % całkowitej kwoty płatności, o których mowa w ust. 1.

7. W celu zapewnienia państwom członkowskim równych warunków działania oraz skuteczności, proporcjonalności i odstrasżającego efektu kar administracyjnych na podstawie niniejszego rozdziału, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o szczegółowe przepisy dotyczące stosowania i obliczania wysokości tych kar.

Artykuł 86

Kwoty wynikające z kar administracyjnych związanych z warunkowością

Państwa członkowskie mogą zatrzymać 25 % kwot wynikających ze zmniejszeń i wyłączeń, o których mowa w art. 85.

ROZDZIAŁ V

System kontroli i kar administracyjnych w związku z warunkowością społeczną

Artykuł 87

System kontroli w związku z warunkowością społeczną

1. Państwa członkowskie ustanawiają system przewidujący stosowanie kar administracyjnych wobec beneficjentów, o których mowa w art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/2115 i którzy nie przestrzegają przepisów dotyczących mechanizmu warunkowości społecznej wymienionych w załączniku IV do tego rozporządzenia.

W tym celu państwa członkowskie wykorzystują swoje mające zastosowanie systemy kontroli i egzekwowania prawodawstwa w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia oraz mające zastosowanie normy pracy, w celu zapewnienia, aby beneficjenci pomocy, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/2115, w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 lub w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013, spełniali obowiązki, o których mowa w załączniku IV do rozporządzenia (UE) 2021/2115.

2. Państwa członkowskie zapewniają wyraźny rozdział odpowiedzialności między organami lub jednostkami odpowiedzialnymi za egzekwowanie prawodawstwa w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia oraz mających zastosowanie norm pracy z jednej strony, a agencjami płatniczymi odpowiedzialnymi za dokonywanie płatności i stosowanie kar w ramach mechanizmu warunkowości społecznej, z drugiej strony.

Artykuł 88

System kar administracyjnych w związku z warunkowością społeczną

1. W ramach systemu, o którym mowa w art. 87 ust. 1 akapit pierwszy, co najmniej raz w roku agencja płatnicza jest powiadamiana o przypadkach niezgodności, w przypadku gdy właściwe organy lub jednostki, o których mowa w art. 87 ust. 2, podjęły podlegające wykonaniu decyzje w tym zakresie. Powiadomienie to obejmuje ocenę i gradację wagi, skali, trwałości lub powtarzalności i umyślności danej niezgodności. Państwa członkowskie mogą oprzeć taką ocenę na mającym zastosowanie krajowym systemie gradacji kar z zakresu prawa pracy. Powiadomienia skierowane do agencji płatniczej przekazuje się z poszanowaniem wewnętrznej organizacji, zadań i procedur organów i jednostek, o których mowa w art. 87 ust. 2.

Agencja płatnicza jest powiadamiana jedynie w przypadku, gdy niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać danemu beneficjentowi, oraz w przypadku gdy spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:

- a) niezgodność związana jest z działalnością rolniczą beneficjenta;
- b) niezgodność dotyczy gospodarstwa w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115 lub innych zarządzanych przez danego beneficjenta obszarów znajdujących się na terytorium tego samego państwa członkowskiego.

2. W ramach swoich systemów kar administracyjnych, o których mowa w art. 87 ust. 1, państwa członkowskie:

- a) mogą podjąć decyzję o niestosowaniu kary administracyjnej, jeżeli wynosi ona 100 EUR lub mniej w odniesieniu do danego beneficjenta na rok kalendarzowy; beneficjenta powiadamia się jednak o stwierdzeniu niezgodności i o obowiązku podjęcia w przyszłości działania naprawczego;
- b) przewidują, że kary administracyjnej nie nakłada się w przypadkach gdy:
  - (i) niezgodność wynika z działania siły wyższej;
  - (ii) niezgodność jest wynikiem nakazu wydanego przez organ publiczny.

3. Nałożenie kary administracyjnej nie ma wpływu na legalność i prawidłowość wydatków, w odniesieniu do których została ona nałożona.

*Artykuł 89***Stosowanie i obliczanie wysokości kar administracyjnych**

1. Kary administracyjne stosuje się w drodze zmniejszenia lub wyłączenia z całkowitej kwoty płatności wskazanych w art. 83 ust. 1, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy, które ten beneficjent złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono niezgodność. Takie zmniejszenia lub wyłączenia są obliczane na podstawie płatności, które zostały lub mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym wystąpiła niezgodność. Niemniej jednak, gdy niemożliwe jest określenie roku kalendarzowego, w którym wystąpiła niezgodność, zmniejszenia lub wyłączenia są obliczane na podstawie płatności, które zostały lub mają zostać przyznane w roku kalendarzowym, w którym niezgodność stwierdzono.

W celu obliczenia wysokości tych zmniejszeń i wyłączeń uwzględnia się wagę, skalę, trwały charakter lub powtarzalność stwierdzonej niezgodności oraz czy miała ona charakter umyślny, zgodnie z oceną właściwych organów lub jednostek, o których mowa w art. 87 ust. 2. Nakładane kary administracyjnej muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Stosowne przepisy art. 85 ust. 2, 5 i 6 stosuje się odpowiednio do nakładania i obliczania wysokości kar administracyjnych.

2. W celu zapewnienia państwom członkowskim równych warunków działania oraz skuteczności, proporcjonalności i odstrasżającego efektu kar administracyjnych na podstawie niniejszego rozdziału, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o szczegółowe przepisy dotyczące stosowania i obliczania wysokości tych kar.

TYTUŁ V

PRZEPISY WSPÓLNE

ROZDZIAŁ I

Informowanie*Artykuł 90***Przekazywanie informacji**

1. W uzupełnieniu do swoich obowiązków z zakresie przekazywania informacji na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2115 państwa członkowskie przesyłają Komisji następujące informacje, deklaracje i dokumenty:

- a) w odniesieniu do akredytowanych agencji płatniczych oraz wyznaczonych i akredytowanych jednostek koordynujących:
  - (i) dokument ich akredytacji oraz w stosownych przypadkach wyznaczenia;
  - (ii) ich funkcję (akredytowana agencja płatnicza lub wyznaczona i akredytowana jednostka koordynująca);
  - (iii) w stosownym przypadku – cofnięcie ich akredytacji;
- b) w odniesieniu do jednostek certyfikujących:
  - (i) ich nazwę;
  - (ii) ich adres;
- c) w odniesieniu do działań związanych z operacjami finansowanymi przez EFRG i EFRROW:
  - (i) deklaracje wydatków, które mają także charakter wniosku o płatność, podpisane przez akredytowaną agencję płatniczą lub wyznaczoną i akredytowaną jednostkę koordynującą, wraz z wymaganymi informacjami;

- (ii) w odniesieniu do EFRG - przewidywane zapotrzebowanie na środki finansowe, a w odniesieniu do EFRROW – aktualizację szacowanych deklaracji wydatków, które będą przedstawione w trakcie roku oraz szacowane deklaracje wydatków dotyczące następnego rolniczego roku budżetowego;
- (iii) deklarację zarządczą oraz roczne sprawozdania finansowe agencji płatniczych.

2. Państwa członkowskie regularnie informują Komisję o stosowaniu systemu zintegrowanego, o którym mowa w tytule IV rozdział II. Komisja organizuje wymianę poglądów na ten temat z państwami członkowskimi.

Artykuł 91

Poufność

1. Państwa członkowskie i Komisja podejmują wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia poufności informacji przekazywanych lub uzyskanych w ramach działań kontrolnych i rozliczania rachunków, prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Do informacji tych stosuje się przepisy określone w art. 8 rozporządzenia (Euratom, WE) nr 2185/96.

2. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących postępowania sądowego, informacje zgromadzone w trakcie kontroli, jak przewidziano w tytule IV rozdział III, chronione są tajemnicą służbową. Informacje te przekazuje się wyłącznie osobom, które z uwagi na obowiązki wykonywane w państwach członkowskich lub w instytucjach Unii są zobowiązane do zapoznania się z nimi do celów związanych z pełnieniem tych obowiązków.

Artykuł 92

Uprawnienia wykonawcze związane z przekazywaniem informacji

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, treści, częstotliwości, terminów i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji:
  - (i) deklaracji wydatków oraz szacunkowych wydatków, jak również ich aktualizacji, w tym dochodów przeznaczonych na określony cel;
  - (ii) deklaracji zarządczej oraz rocznych sprawozdań finansowych agencji płatniczych;
  - (iii) sprawozdań certyfikacyjnych rachunków;
  - (iv) nazw i danych identyfikacyjnych akredytowanych agencji płatniczych, wyznaczonych i akredytowanych jednostek koordynujących i wyznaczonych jednostek certyfikujących;
  - (v) rozwiązań dotyczących przyjmowania i dokonywania płatności wydatków finansowanych przez EFRG i EFRROW;
  - (vi) powiadomień o wyrównaniach finansowych dokonywanych przez państwa członkowskie w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich;
  - (vii) informacji dotyczących środków wprowadzonych na podstawie art. 59;
- b) rozwiązań dotyczących wymiany informacji i dokumentów między Komisją a państwami członkowskimi oraz wdrażania systemów informacyjnych, w tym rodzaju, formatu i zawartości danych przetwarzanych przez te systemy oraz odpowiednich przepisów dotyczących ich przechowywania;
- c) przekazywania Komisji przez państwa członkowskie informacji, dokumentów, statystyk oraz sprawozdań, jak również terminów oraz metod ich przekazywania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Stosowanie euro

Artykuł 93

Zasady ogólne

1. Kwoty podane w decyzjach wykonawczych Komisji zatwierdzających plany strategiczne WPR, kwoty zobowiązań oraz płatności dokonywanych przez Komisję, jak również kwoty poświadczonych lub zatwierdzonych wydatków oraz kwoty w deklaracjach wydatków państw członkowskich są wyrażane i wypłacane w euro.
2. Ceny i kwoty określone w prawodawstwie rolnym wyrażane są w euro.

Te ceny i kwoty są przyznawane lub pobierane w euro w państwach członkowskich, które przyjęły euro, a w walucie krajowej – w państwach członkowskich, które nie przyjęły euro.

Artykuł 94

Kurs wymiany i termin operacyjny

1. W państwach członkowskich, które nie przyjęły euro, ceny i kwoty, o których mowa w art. 93 ust. 2, przelicza się na walutę krajową przy wykorzystaniu kursu wymiany.
2. Terminem operacyjnym dla kursu wymiany jest:
  - a) moment dopełnienia formalności celnych przy przywozie lub wywozie w przypadku kwot pobranych lub przyznanych w handlu z państwami trzecimi;
  - b) we wszystkich innych przypadkach – moment, w którym osiągnięty jest cel ekonomiczny operacji.
3. W przypadku gdy płatności bezpośredniej przewidzianej w rozporządzeniu (UE) 2021/2115 dokonuje się na rzecz beneficjenta w walucie innej niż euro, państwa członkowskie przeliczają kwotę pomocy wyrażoną w euro na walutę krajową na podstawie ostatniego kursu wymiany ustalonego przez Europejski Bank Centralny (EBC) przed dniem 1 października roku, w odniesieniu do którego pomoc została przyznana.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w należycie uzasadnionych przypadkach, państwa członkowskie mogą zdecydować o dokonaniu przeliczenia na podstawie średniej kursów wymiany ustalonych przez EBC w trakcie miesiąca poprzedzającego przed dniem 1 października roku, w odniesieniu do którego pomoc została przyznana. Państwa członkowskie wybierające taką możliwość ustalają i publikują taki średni kurs przed dniem 1 grudnia tego roku.

4. W przypadku EFRG, podczas sporządzania deklaracji wydatków państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, stosują ten sam kurs wymiany, który zastosowały przy dokonywaniu płatności na rzecz beneficjentów lub przy otrzymywaniu dochodów, zgodnie z niniejszym rozdziałem.
5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące terminów operacyjnych i kursu wymiany, który należy stosować. Szczególny termin operacyjny określa się, uwzględniając następujące kryteria:
  - a) możliwości jak najszybszego stosowania korekt kursu wymiany;
  - b) podobieństwo terminów operacyjnych dla analogicznych operacji przeprowadzanych w ramach organizacji rynków;
  - c) związek pomiędzy terminami operacyjnymi dla różnych cen i kwot dotyczących organizacji rynków;
  - d) wykonalność i skuteczność kontroli stosowania odpowiednich kursów wymiany.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące kursu wymiany mającego zastosowanie podczas sporządzania deklaracji wydatków i księgowania operacji przechowywania w magazynach państwowych w księgach rachunkowych agencji płatniczej.

Artykuł 95

Środki ochronne i odstępstwa

1. Komisja może przyjmować akty wykonawcze gwarantujące stosowanie prawa unijnego, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne dotyczące walut krajowych mogą zagrażać ich stosowaniu. Te akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od istniejących przepisów jedynie w absolutnie niezbędnym okresie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Parlament Europejski, Rada oraz państwa członkowskie są niezwłocznie powiadamiane o środkach, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. W przypadku gdy wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutą krajową mogą zagrażać stosowaniu prawa Unii, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 102 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o odstępstwa od niniejszego rozdziału, w następujących przypadkach:

- a) gdy państwo członkowskie korzysta z niewłaściwych metod wymiany, takich jak zróżnicowane kursy wymiany, lub prowadzi operacje barterowe;
- b) gdy państwa członkowskie mają walutę niewymienialną na oficjalnych rynkach walutowych lub gdy zmiany kursu takich walut mogą wywołać zakłócenia w handlu.

Artykuł 96

Korzystanie z euro przez państwa członkowskie, które nie przyjęły euro

1. Jeżeli państwo członkowskie, które nie przyjęło euro, postanawia dokonywać wypłat wydatków wynikających z prawodawstwa rolnego w euro, a nie w walucie krajowej, podejmuje ono środki w celu zapewnienia, aby stosowanie euro nie było systematycznie związane z korzyściami w porównaniu do stosowania waluty krajowej.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o planowanych środkach, o których mowa w ust. 1, zanim zostaną one wprowadzone w życie. Środków tych nie stosuje się, dopóki Komisja nie powiadomi tego państwa członkowskiego o swojej zgodzie na ich stosowanie.

ROZDZIAŁ III

Sprawozdawczość

Artykuł 97

Roczne sprawozdanie finansowe

Do dnia 30 września każdego roku następującego po roku budżetowym Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie finansowe z zarządzania EFRG i EFRROW w poprzednim roku budżetowym.

ROZDZIAŁ IV

Przejrzystość

Artykuł 98

Publikacja informacji dotyczących beneficjentów

1. Dla potrzeb art. 49 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 i zgodnie z ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu państwa członkowskie zapewniają coroczną publikację ex post wykazu beneficjentów EFRG i EFRROW, w tym – w stosownych przypadkach – informacji na temat grup, w których uczestniczą beneficjenci zgodnie z art. 59 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, przekazanych im przez tych beneficjentów zgodnie z art. 59 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.
2. Art. 49 ust. 3 lit. a), b), d)-j) oraz l) i art. 49 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 mają zastosowanie do beneficjentów EFRROW i EFRG, w stosownych przypadkach. Zastosowanie art. 49 ust. 3 lit. e) tego rozporządzenia ogranicza się do celu operacji. Art. 49 ust. 3 lit. k) tego rozporządzenia ma zastosowanie do EFRROW.
3. Na potrzeby niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:
  - a) „operacja” oznacza środek, sektor lub rodzaj interwencji;
  - b) „całkowity koszt operacji” oznacza kwoty płatności odpowiadające każdemu środkowi, sektorowi lub rodzajowi interwencji finansowanym przez EFRG lub EFRROW, a które każdy beneficjent otrzymał w danym rolniczym roku budżetowym; w odniesieniu do płatności odpowiadających rodzajom interwencji finansowanym w ramach EFRROW kwoty, które mają być opublikowane, odpowiadają całkowitym kwotom publicznych środków finansowych, obejmującym zarówno wkład unijny, jak i krajowy;
  - c) „oznaczenie lokalizacji lub geolokalizacja operacji” oznacza gminę, na której terenie beneficjent ma miejsce zamieszkania lub w której jest zarejestrowany, oraz o ile to możliwe, kod pocztowy lub jego część pozwalającą na identyfikację gminy.
4. Każde państwo członkowskie udostępnia informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 na jednej stronie internetowej. Takie informacje pozostają dostępne przez okres dwóch lat od dnia ich publikacji.

Państwa członkowskie nie publikują informacji, o których mowa w art. 49 ust. 3 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) 2021/1060, jeżeli kwota otrzymanej pomocy rocznie na danego beneficjenta nie przekracza 1 250 EUR.

Artykuł 99

Informowanie beneficjentów o publikacji dotyczących ich danych

Państwa członkowskie informują beneficjentów o tym, że dane ich dotyczące będą opublikowane zgodnie z art. 98 i takie dane mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich do celów ochrony interesów finansowych Unii.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2016/679, w przypadku gdy dotyczy to danych osobowych, państwa członkowskie informują beneficjentów o prawach przysługujących im na mocy tego rozporządzenia oraz o procedurach umożliwiających wykonywanie tych praw.

Artykuł 100

Uprawnienia wykonawcze

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, w tym sposobu prezentacji w podziale na środki, sektory lub rodzaje interwencji, oraz harmonogramu publikacji przewidzianych w art. 98 i 99;
- b) jednolitego stosowania art. 99;

c) współpracy między Komisją a państwami członkowskimi.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

ROZDZIAŁ V

Ochrona danych osobowych

Artykuł 101

Przetwarzanie i ochrona danych osobowych

1. Bez uszczerbku dla art. 98, 99 i 100, państwa członkowskie i Komisja gromadzą dane osobowe do celów wykonywania swoich odnośnych obowiązków na mocy niniejszego rozporządzenia związanych z zarządzaniem, kontrolą, audytem, a także z monitorowaniem i ewaluacją oraz, w szczególności, obowiązków określonych w tytule II rozdział II, tytule III rozdziały III i IV, tytule IV i tytule V rozdział III, oraz do celów statystycznych, i nie mogą przetwarzać tych danych w sposób niezgodny z tymi celami.
2. W przypadku gdy dane osobowe są przetwarzane do celów monitorowania i ewaluacji na mocy rozporządzenia (UE) 2021/2115 oraz do celów statystycznych, muszą one zostać zanonimizowane.
3. Dane osobowe są przetwarzane zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 oraz (UE) 2018/1725. W szczególności danych tych nie przechowuje się w postaci pozwalającej na zidentyfikowanie osób, których dotyczą dane, przez czas dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane te były gromadzone lub dla których są one przetwarzane dalej, z uwzględnieniem minimalnych okresów przechowywania określonych w mającym zastosowanie prawie unijnym i krajowym.
4. Państwa członkowskie informują osoby, których dane dotyczą, że ich dane osobowe mogą być przetwarzane przez organy krajowe i unijne zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu i że w tym zakresie osoby te korzystają z praw do ochrony danych osobowych przewidzianych w rozporządzeniach (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725.

TYTUŁ VI

AKTY DELEGOWANE I AKTY WYKONAWCZE

Artykuł 102

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych, o którym mowa w art. 11 ust. 1, art. 17 ust. 5, art. 23 ust. 2, art. 38 ust. 2, art. 40 ust. 3, art. 41 ust. 3, art. 44 ust. 3, art. 44 ust. 4 i 5, art. 47 ust. 1, art. 52 ust. 1, art. 54 ust. 4, art. 55 ust. 6, art. 60 ust. 3, art. 64 ust. 3, art. 74, art. 76 ust. 2, art. 85 ust. 7, art. 89 ust. 2, art. 94 ust. 5 i 6, art. 95 ust. 2 oraz art. 105, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od dnia 7 grudnia 2021 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego siedmioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 11 ust. 1, art. 17 ust. 5, art. 23 ust. 2, art. 38 ust. 2, art. 40 ust. 3, art. 41 ust. 3, art. 44 ust. 4 i 5, art. 47 ust. 1, art. 52 ust. 1, art. 54 ust. 4, art. 55 ust. 6, art. 60 ust. 3, art. 64 ust. 3, art. 74, art. 76 ust. 2, art. 85 ust. 7, art. 89 ust. 2, art. 94 ust. 5 i 6, art. 95 ust. 2 oraz art. 105, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 11 ust. 1, art. 17 ust. 5, art. 23 ust. 2, art. 38 ust. 2, art. 40 ust. 3, art. 41 ust. 3, art. 44 ust. 4 i 5, art. 47 ust. 1, art. 52 ust. 1, art. 54 ust. 4, art. 55 ust. 4, art. 60 ust. 3, art. 64 ust. 3, art. 74, art. 76 ust. 2, art. 85 ust. 7, art. 89 ust. 2, art. 94 ust. 5 i 6, art. 95 ust. 2 oraz art. 105 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 103

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet zwany Komitetem ds. Funduszy Rolniczych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Dla potrzeb art. 11, 12, 17, 18, 23, 26, 32, 39-44, 47, 51-55, 58, 59, 60, 64, 75, 82, 92, 95 i 100, w odniesieniu do kwestii dotyczących interwencji w formie płatności bezpośrednich, interwencji w określonych sektorach, interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich i wspólną organizacją rynków, Komisję wspomagają, odpowiednio, Komitet ds. Funduszy Rolniczych, Komitet ds. Wspólnej Polityki Rolnej ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2021/2115 i Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

TYTUŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 104

Uchylenie

1. Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 traci moc.

Jednakże:

a) Art. 4 ust. 1) lit. b), art. 5, art. 7 ust. 3, art. 9, 17, 21 i 34, art. 35 ust. 4, art. 36, 37, 38, 40-43, 51, 52, 54, 56, 59, 63, 64, 67, 68, 70-75, 77, 91-97, 99 i 100, art. 102 ust. 2 oraz art. 110 i 111 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nadal mają zastosowanie:

(i) do wydatków poniesionych i płatności dokonanych na rzecz systemów wsparcia na mocy rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do roku kalendarzowego 2022 i wcześniejszych lat;

(ii) do środków wdrażanych na mocy rozporządzeń (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013, (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1144/2014 do dnia 31 grudnia 2022 r.;

- (iii) do programów pomocy, o których mowa w art. 5 ust. 6 akapit pierwszy lit. c) i art. 5 ust. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ⁽³⁶⁾, w odniesieniu do wydatków poniesionych i płatności dokonanych na rzecz operacji realizowanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 po dniu 31 grudnia 2022 r. i do czasu zakończenia tych programów pomocy; oraz
- (iv) w przypadku EFRROW – w odniesieniu do wydatków poniesionych przez beneficjentów i płatności dokonanych przez agencję płatniczą w ramach wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013;
- b) art. 69 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nadal ma zastosowanie do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w odniesieniu do systemów wsparcia zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1307/2013 i w ramach wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonych przez Komisję na mocy rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i innych środków WPR ustanowionych w tytule II rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wdrożonych przed dniem 1 stycznia 2023 r.;
- c) art. 54 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nadal ma zastosowanie do dochodów zadeklarowanych w ramach wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonych przez Komisję na mocy rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 7/2004 ⁽³⁷⁾;
- d) rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 nadal ma zastosowanie do wydatków związanych z zobowiązaniami prawnymi, o których mowa w art. 148 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115. Niezależnie od tego art. 31 niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie do wydatków zgłoszonych Komisji zgodnie z art. 155 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115, które do tego celu są uznawane za jeden z rodzajów interwencji.

2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, do rozporządzenia (UE) 2021/2115 oraz do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz odczytuje się je zgodnie z tabelą korelacji w załączniku.

Artykuł 105

Środki przejściowe

Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 102 aktów delegowanych, które są niezbędne do zapewnienia sprawnego przejścia od stosowania przepisów rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, o których mowa w art. 104 niniejszego rozporządzenia, do stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia, w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o odstępstwa od przepisów przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz uzupełnienia tych przepisów.

Artykuł 106

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Stosuje się je od dnia 1 stycznia 2023 r.

Art. 16 stosuje się jednak w przypadku EFRG w odniesieniu do wydatków poniesionych od dnia 16 października 2022 r.

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽³⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 27/2004 z dnia 5 stycznia 2004 r. ustanawiające przejściowe szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w odniesieniu do finansowania przez Sekcję Gwarancji EFORG rozwoju obszarów wiejskich na terytorium Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 36).

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 grudnia 2021 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
D.M. SASSOLI
Przewodniczący

W imieniu Rady
J. VRTOVEC
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (UE) No 1306/2013	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) 2021/ 2115	Rozporządzenie (UE) nr 1308/2013
art. 1	art. 1	—	—
art. 2	art. 2 i 3	—	—
art. 3	art. 4	—	—
art. 4	art. 5	—	—
art. 5	art. 6	—	—
art. 6	art. 7	—	—
art. 7 ust. 1, 2 i 3	art. 9	—	—
art. 7 ust. 4 i 5	art. 10	—	—
art. 7 ust. 6	—	—	—
art. 8	art. 11	—	—
art. 9	art. 12	—	—
art. 10	art. 37 lit. a)	—	—
art. 11	art. 44 ust. 1	—	—
art. 12	—	art. 15 ust. 1, 2 i 4	—
art. 13 ust. 1	—	art. 15 ust. 3	—
art. 13 ust. 2 i 3	—	—	—
art. 14	—	—	—
art. 15	—	—	—
art. 16	art. 14	—	—
art. 17	art. 20	—	—
art. 18	art. 21	—	—
art. 19	art. 22	—	—
art. 20	art. 23	—	—
art. 21	art. 24	—	—
art. 22	art. 25	—	—
art. 23	art. 26	—	—
art. 24	art. 15	—	—
art. 25	art. 16	—	—
art. 26	art. 17	—	—
art. 27	art. 18	—	—
art. 28	art. 19	—	—
art. 29	—	—	—
art. 30	art. 36	—	—
art. 31	art. 27	—	—

art. 32	art. 28	–	–
art. 33	art. 29	–	–
art. 34	art. 30	–	–
art. 35	art. 31	–	–
art. 36	art. 32	–	–
art. 37	art. 33	–	–
art. 38	art. 34	–	–
art. 39	art. 35	–	–
art. 40	art. 38	–	–
art. 41	art. 39	–	–
art. 42	–	–	–
art. 43	art. 45	–	–
art. 44	art. 43 ust. 1	–	–
art. 45	art. 46	–	–
art. 46	art. 43 ust. 2 i art. 47	–	–
art. 47	art. 49	–	–
art. 48	art. 50	–	–
art. 49	art. 51 ust. 1 i 2	–	–
art. 50	art. 51 ust. 3 i art. 52	–	–
art. 51	art. 53	–	–
art. 52	art. 55	–	–
art. 53	–	–	–
art. 54	–	–	–
art. 55	art. 56	–	–
art. 56	art. 57	–	–
art. 57	art. 58	–	–
art. 58	art. 59	–	–
art. 59	–	–	–
art. 60	art. 62	–	–
art. 61	art. 63	–	–
art. 62	art. 60	–	–
art. 63 ust 1 akapit pierwszy i ust. 2-5	–	–	–
art. 63 ust. 1 akapit drugi	art. 61	–	–
art. 64	–	–	–
art. 65	–	–	–
art. 66	art. 64	–	–
art. 67	art. 65	–	–

art. 68	art. 66	–	–
art. 69 ust. 1 akapit pierwszy	art. 67 ust 1 akapit drugi	–	–
art. 69 ust. 1 akapit drugi	–	–	–
art. 69 ust. 1 akapit trzeci	art. 67 ust. 1 akapit czwarty	–	–
art. 69 ust. 2	art. 67 ust. 2	–	–
art. 70	art. 68	–	–
art. 71	art. 73	–	–
art. 72	art. 69	–	–
art. 73	art. 71	–	–
art. 74 ust. 1	art. 72	–	–
art. 74 ust. 2, 3 i 4	–	–	–
art. 75	art. 44 ust. 2, 3 i 5	–	–
art. 76	art. 74	–	–
art. 77	–	–	–
art. 78	art. 75	–	–
art. 79	art. 76	–	–
art. 80	art. 77 ust. 1, 2 i 5	–	–
art. 81	art. 78 ust. 1, 2 i 3	–	–
art. 82 ust. 1 i 2	art. 78 ust. 4 i 5	–	–
art. 82 ust. 3 i 4	–	–	–
art. 83 ust. 1	art. 79	–	–
art. 83 ust. 2 i 3	–	–	–
art. 84 ust. 1, 2, 3 i 4	art. 80	–	–
Art. 84 ust. 5	–	–	–
art. 84 ust. 6	art. 77 ust. 4	–	–
art. 85 ust. 1, 3 i 4	–	–	–
art. 85 ust. 2	art. 77 ust. 3	–	–
art. 86 ust. 1	art. 80 ust. 2 lit. b)	–	–
art. 86 ust. 2	–	–	–
art. 87	art. 81	–	–
art. 88	art. 82	–	–
art. 89	–	–	art. 90a
art. 90	–	–	art. 116a
art. 91	–	art. 12	–

art. 92	–	art. 12	–
art. 93	–	art. 12	–
art. 94	–	art. 14	–
art. 95	–	–	–
art. 96	art. 83	–	–
art. 97	art. 84	–	–
art. 98	–	–	–
art. 99	art. 85	–	–
art. 100	art. 86	–	–
art. 101 ust. 1	–	–	–
art. 101 ust. 2	art. 85 ust. 7	–	–
art. 102	art. 90	–	–
art. 103	art. 91	–	–
art. 104	art. 92	–	–
art. 105	art. 93	–	–
art. 106	art. 94	–	–
art. 107	art. 95	–	–
art. 108	art. 96	–	–
art. 109	art. 97	–	–
art. 110	–	art. 128	–
art. 111	art. 98 ust. 1, 2 i 3	–	–
art. 112	art. 98 ust. 4	–	–
art. 113	art. 99	–	–
art. 114	art. 100	–	–
art. 115	art. 102	–	–
art. 116	art. 103	–	–
art. 117	art. 101	–	–
art. 118	–	–	–
art. 119	art. 104	–	–
art. 119a	–	–	–
art. 120	art. 105	–	–
art. 121	art. 106	–	–
załącznik I	–	–	–
załącznik II	–	załącznik III	–
załącznik III	załącznik	–	–